

Vreme: 25.09.2026 09:20

Medij: plutonlogistics.com

Link: <https://plutonlogistics.com/drumski-transport/azurirano-detalji-o-podnošenju-zahteva-za-hrvatske-vize->

Autori: Redakcija

Teme: Visa

Naslov: AŽURIRANO: Detalji o podnošenju zahteva za hrvatske vize za profesionalne vozače

3501

Prijem i obrada zahteva za hrvatske vize tipa D za vozače teretnih vozila i autobusa počeli su 23. septembra 2026. Prijem i obrada zahteva za hrvatske vize tipa D za vozače teretnih vozila i autobusa počeli su 23. septembra 2026. godine. Kako je precizirano na zvaničnom sajtu viznog centra VFS Global, Ambasada Republike Hrvatske u Beogradu i Konzularna kancelarija Republike Hrvatske u Subotici dele nadležnost za obradu zahteva prema prebivalištu podnosioca. Nadležnost Konzularne kancelarije u Subotici je za sledeće okruge: Severnobački okrug (Subotica, Mali Idoš), Zapadnobački okrug (Apatin, Kula, Odžaci, Sombor), Južnobački okrug (Bač, Bačka Palanka, Bački Petrovac, Beočin, Bečej, Vrbas, Žabalj, Novi Sad, Srbobran, Sremski Karlovci, Temerin, Titel); Severnobanatski okrug (Ada, Kanjiža, Kikinda, Novi Kneževac, Senta, Čoka); Srednjebanatski okrug (Žitište, Zrenjanin, Nova Crnja, Novi Bečej, Sečanj). Podnošenje zahteva putem centra VFS Global (adresa Omladinskih brigada 88A, Airport City, Beograd): Prilikom podnošenja zahteva za vizu putem VFS Global centra potrebno je da se kreira nalog na VFS Global portalu. Nakon kreiranja naloga, moguće je izvršiti zakazivanje dolaska za podnošenje zahteva za vizu. Nakon zakazivanja termina VFS Global će dostaviti automatski mejl koji će sadržati pozivno pismo sa referentnim brojem koje vozač mora da poseduje prilikom podnošenja zahteva. U mejlu će biti dostavljen obrazac pod nazivom Visa application checklist Serbia - D VISA - Trucker driver and bus driver koji će sadržati spisak sve neophodne dokumentacije koju je potrebno da vozač priloži prilikom dolaska u VFS Global centar. Udruženje preporučuje da ovaj obrazac u štampanom obliku sa popunjenim ličnim podacima vozača dostavi i sa ostalom neophodnom dokumentacijom. Nakon dobijanja mejla od strane VFS Globala potrebno je putem portala www.crovisa.mvep.hr popuniti onlajn zahtev. Kako nisu date jasne instrukcije da li je potrebno onlajn zahtev dostaviti i u papirnom obliku, Udruženje preporučuje da se nakon popunjavanja isti i odštampa, te da isti vozač dostavi i sa ostalom dokumentacijom. Zahtev se može podneti najranije dva meseca, a najkasnije mesec dana pre planiranog putovanja (po pitanju datuma planiranog ulaska Udruženje se obratilo Ambasadi Hrvatske u Beogradu sa molbom za razjašnjenje); Naknada za vizu iznosi 93 evra; VFS naknada iznosi 36 evra i plaćanje se vrši u prostorijama VFS-a gotovinom ili platnom karticom. Obaveštenje VFS Global Center dostupno je OVDE. Podnošenje zahteva putem Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici (adresa Maksima Gorkog 6, Subotica): Zakazivanje termina za podnošenje zahteva u Konzulatu vrši se putem sledećeg portala. Podnosilac zahteva mora lično prisustvovati radi potvrde validnosti dokumentacije i davanja biometrijskih podataka. DODATNA PITANJA: Poslovno udruženje Međunarodni transport se povodom spornih pitanja za podnošenje zahteva za vizu D obratilo Ambasadi Republike Hrvatske u Beogradu i po pojedinim pitanjima dobilo odgovore: ukoliko se dostavljaju kopije putne isprave i vozačke dozvole iste ne moraju biti u boji, potrebno je samo da se svi podaci čitko vide; licencu i izvod licence nije potrebno dostavljati; putna isprava se ne zadržava. Izvor: Pumedtrans Sve vesti u vezi sa hrvatskim vizama za vozače teretnih vozila, koje smo objavili na sajtu PlutonLogistics, možete pogledati na OVOM linku. Sve vesti u vezi sa problemom ograničenog boravka vozača u zemljama Šengena, pogledajte na OVOM linku.

Vreme: 25.09.2026 10:37

Medij: kurir.rs

Link: <https://biznis.kurir.rs/novcanik/10114728/prigovori-gradjana-na-rad-banaka-i-povracaj-novca>

Autori: Biznis Kurir

Teme: Narodna banka Srbije (NBS); Bezgotovinsko plaćanje

Naslov: Banke morale da vrate i otpišu milijarde građanima: NBS otkrila koliko je novca vraćeno bankarskim klijentima

2513

Od povraćaja kamata do otpisa dugova po neaktivnim računima, građani su kroz različite postupke dobili značajna sredstva nazad.

Banke su u prvoj polovini 2026. rešile osnovane prigovore korisnika sa materijalnim efektom od 241,2 miliona dinara, pokazuju podaci NBS. Građani najčešće prijavljuju probleme sa plaćanjem, karticama i kreditima, a postupak počinje prigovorom banci pa tek onda pritužbom NBS. NBS navodi i da su u poslednje tri godine osnovane pritužbe donele 212,5 miliona dinara, a kontrolni postupci 209,3 miliona dinara. Banke su u prvoj polovini 2026. rešile osnovane prigovore korisnika finansijskih usluga sa materijalnim efektom od 241,2 miliona dinara, pokazuju podaci koje je Narodna banka Srbije predstavila na današnjoj konferenciji. Prigovori građana najčešće se odnose na različite usluge, od plaćanja i kartica do kredita, objasnio je viceguverner NBS Željko Jović. Prvo prigovor banci, zatim pritužba NBS Jović je objasnio da građanin koji uoči problem najpre podnosi prigovor banci. Ako nije zadovoljan njenim odgovorom, može da podnese pritužbu Narodnoj banci Srbije. Prema njegovim rečima, veliki deo postupaka završava se već u banci. Naveo je da se prigovori tiču transakcija u platnom prometu i upotrebe kartica, ali i kredita i njihovog odobravanja. Podaci pokazuju i da je materijalni efekat osnovanih pritužbi korisnika NBS u poslednje tri godine iznosio 212,5 miliona dinara, dok je efekat kontrolnih postupaka u istom periodu bio 209,3 miliona dinara. Ti iznosi se odnose na različite postupke i periode. Koliko je novca vraćeno ili uštedeno građanima - povraćaj kamata - 5,12 mrd dinara - otpis duga po neaktivnim računima - 2,94 mrd dinara - osnovani prigovori koje su rešile banke u prvoj polovini 2026. - 241,2 mln dinara - osnovane pritužbe korisnika, poslednje tri godine - 212,5 mln dinara - kontrolni postupci, poslednje tri godine - 209,3 mln dinara. Šta banka mora da pokaže pre potpisivanja kredita Jović je rekao da broj prigovora i pritužbi vremenom opada i to povezao sa merama koje treba da spreče probleme pre potpisivanja ugovora. Bankarski službenik, kako je objasnio, mora klijentu da predstavi bitne rizike kredita, uključujući mogućnost promene kursa i kamatne stope kada ona nije fiksna. Klijentu se predočavaju i simulacije promene rate, kao i efektivna kamatna stopa, koja omogućava poređenje ukupne cene kredita među bankama. NBS, prema rečima viceguvernera, proverava i kako banke u praksi informišu građane pre ugovaranja usluge. Kurir Biznis/Blic

Vreme: 25.09.2026 17:35

Medij: alo.rs

Link: <https://www.alo.rs/biz/novac/16968594/gradjani-danas-je-odlucno-ali-tek-u-ponedeljak-stupa-na->

Autori: Amina Jusović

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Građani, danas je odlučno, ali tek u ponedeljak stupa na snagu: Evo šta nas očekuje 28. septembra

570

Novu informaciju objavila NBS

Zvanični srednji kurs dinara za evro iznosiće u ponedeljak 117,4993 dinara, što je neznatna promena u odnosu na petak, objavila je danas Narodna banka Srbije (NBS). Dinar će prema evru biti niži za 0,1 odsto u odnosu na pre mesec dana, na godišnjem nivou za 0,2 odsto, a od početka godine za 0,1 odsto. Indikativni kurs dinara u odnosu na dolar jači je danas za 0,2 odsto i iznosi 103,0605 dinara za dolar. Kurs dinara prema dolaru slabiji je za 2,2 odsto nego pre mesec dana, na godišnjem nivou za 2,6 odsto, a od početka godine 3,1 odsto.

Vreme: 25.09.2026 11:10

Medij: alo.rs

Link: <https://www.alo.rs/vesti/politika/16967738/piper-ukazao-na-skandaloznu-izjavu-blokaderke-mirjane->

Autori: Milan Đuričić

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Piper ukazao na skandaloznu izjavu blokaderke Mirjane Nikolić

1160

Politički analitičar o jednoj njoj skandaloznoj izjavi tokom sinoćnje debate se Anom Brnabić na N1 televiziji

Naime, kada je Brnabić precizno i temeljno krenula da objašnjava kako je nekadašnji guverner Narodne banke Srbije do 2012. godine Dejan Šoškić uništavao srpsku ekonomiju, Mirjana Nikolić je u studiju odgovorila "ja nemam ništa s njim". - Pomislio sam, čekajte ljudi, pa oni (Šoškić i Nikolić) će biti na istoj izbornoj listi a Nikolić se od njega ogradila 'ja nemam ništa s njim'" - začuđeno je upitao Piper. Piper kaže da je delovalo da Mirjana Nikolić ne želi da bude na listi sa nekim poput Šoškića, ali ipak jeste. - To vam govori mnogo toga, na toj listi su ljudi koji nemaju ništa zajedničko, ne poznaju se, mnogi od njih se politički uopšte ne slažu i onda oni hoće da budu alternativa današnjoj vlasti - upozorio je politički analitičar. On je dodao i da niko ne zna kakav bi bio politički program blokadera da su vlast, kakva im je vizija, kada se sami između sebe ne vole i ne poštuju. - Verujem da će građani na izborima 25. oktobra sve njih, i Šoškića i Nikolić i Srdanovića poslati na smetlište političke istorije - zaključio je Piper.

Vreme: 25.09.2026 17:00

Medij: rs.bloombergadria.com

Link: <https://rs.bloombergadria.com/ekonomija/srbija/113803/od-potrosnje-ka-investicijama-kako-napraviti->

Autori: Ana Ristović

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Od potrošnje ka investicijama - kako napraviti zaokret za rast BDP

9001

Potrošnja i dalje snažno podržava rast Srbije, dok je rast investicija u drugom kvartalu bio nešto sporiji. Srbija je u prvoj polovini 2026. ostvarila međugodišnji rast bruto domaćeg proizvoda (BDP) od 3,5 odsto, pri čemu je privreda u drugom tromesečju porasla za solidnih i neočekivanih 3,8 odsto, što predstavlja značajan oporavak posle nižih stopa rasta koje su se tokom prošlogodišnjih kvartala kretale oko dva odsto. Međutim, ovo baca svetlo na izvore trenutnog rasta, a ekonomisti ukazuju na to da se on sada možda previše oslanja na potrošnju, dok investicije - iako trenutno u porastu - još ne daju dovoljno čvrst oslonac za dugoročno ubrzanje privrede.

Na takav zaključak navodi i najnovije izdanje biltena "Kvartalni monitor", u kom se ističe da su u drugom tromesečju tekuće godine rasli svi elementi tražnje, pri čemu su najbrže povećani upravo privatna potrošnja i investicije, ali autori ocenjuju da je rast investicija verovatno privremen.

Inače, za celu 2026. godinu oni očekuju rast BDP-a od nešto iznad tri odsto - što je u skladu s najnovijom projekcijom Narodne banke Srbije (NBS) - uz blago usporavanje u drugoj polovini godine. Poljoprivreda i industrija trebalo bi da imaju slabije rezultate - na rast će tada, kako se pretpostavlja, negativno uticati suša, više kamatne stope, kao i uvođenje carina i kvota za gvožđe i čelik. Nasuprot tome, predizborno povećanje državne potrošnje kratkoročno će dati mali podsticaj privrednoj aktivnosti.

Do usporavanja bi došlo nakon što su oporavak poljoprivrede i investicije povezane sa izložbom EXPO bili među faktorima koji su podržali rast u prvom delu godine.

Kada je reč o potrošnji, analitički tim Bloomberg Adrije u svom izveštaju iz jula objasnio je da potrošnja domaćinstava u Srbiji čini oko 60 odsto BDP-a, a da njenu snagu trenutno podržavaju rast realnih zarada, snažna kreditna aktivnost stanovništva i rast maloprodaje.

Krediti stanovništvu u junu su, bez efekta promene deviznog kursa, bili za 20 odsto veći nego godinu ranije, dok je obim novoodobrenih kredita u drugom tromesečju porastao 15 odsto međugodišnje, pokazao je izveštaj o kreditnoj aktivnosti NBS. Istovremeno, realni promet u trgovini na malo je, prema zvaničnoj statistici, u posmatranom kvartalu realno povećan za 5,7 odsto međugodišnje, a prosečna neto zarada u zemlji za to tromesečje iznosila je 120.201 dinar, što znači da je međugodišnje realno skočila za 7,8 odsto.

U uslovima kada takva kretanja osnažuju domaću tražnju, izazovno postaje pitanje koliko je ovakav model rasta održiv ako ga ne prati dovoljno brzo povećanje produktivnosti i proizvodnih kapaciteta. Poređenja radi, u drugom tromesečju 2026. bruto investicije u osnovna sredstva realno su porasle 3,3 odsto međugodišnje, što je bilo sporije od rasta potrošnje domaćinstava od četiri odsto.

Problem sa oslanjanjem na domaću tražnju postaje vidljiv kada se rast potrošnje posmatra zajedno sa kretanjem zarada, produktivnosti i spoljne trgovine. Dok plate, kao što je već rečeno, nastavljaju rast - i to preko sedam odsto, produktivnost rada u drugom kvartalu je povećana za 4,4 odsto međugodišnje. Ova stopa se, pritom, može smatrati relativno visokom, ali pošto su zarade rasle još brže, jedinični troškovi rada povećani su za 3,3 odsto, navodi "Kvartalni monitor".

I to nije novost. "To je nešto što se u Srbiji događa u dužem vremenskom periodu, već sedam-osam godina", podsetio je urednik biltena i profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu Miloško Arsić na

Vreme: 25.09.2026 17:00

Medij: rs.bloombergdria.com

Link: <https://rs.bloombergdria.com/ekonomija/srbija/113803/od-potrosnje-ka-investicijama-kako-napraviti->

Autori: Ana Ristović

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Od potrošnje ka investicijama - kako napraviti zaokret za rast BDP

predstavljaju najnovijeg izdanja.

Publikacija ocenjuje da je visok rast zarada dugoročno održiv "samo ako se poveća učešće visokoproduktivnih delatnosti u privredi". Drugim rečima, rast standarda ne može se dugoročno zasnivati samo na većoj potrošnji i rastu plata, već prirodno zahteva povećanje proizvodnje i produktivnosti koja te zarade može da podrži. Za to su potrebni jači proizvodni kapaciteti i konkurentnost domaćih kompanija.

Kao potencijalno rešenje Arsić je ponudio opciju "da menjamo strukturu privrede kroz povećanje učešća visokoproduktivnih delatnosti", a to bi značilo da država "odustane od finansiranja niskoproduktivnih delatnosti" i subvencije usmeri u druge sektore.

Uz to, treba reći i da snažna domaća tražnja istovremeno povećava potrebu za uvozom. Izvoz roba u posmatranom kvartalu povećan je za 9,1 odsto međugodišnje, ali je uvoz i porastao za 8,3 odsto, pa robni deficit raste. Tekući deficit bio je 5,3 odsto BDP-a, što je blago niže nego godinu dana ranije.

"Investicije, kojima se povećava količina i produktivnost fizičkog kapitala, predstavljaju neposrednu determinantu rasta privrede, što znači da su visoke investicije u fizički kapital jedan od uslova za brz privredni rast. Srbija je tokom poslednjih sedam-osam godina imala investicije u fizički kapital između 22-23 odsto BDP-a, što je predstavljao jedan od ključnih pokretača solidnog rasta njene privrede u ovom periodu", podseća Arsić.

Ovo, ipak, dolazi s jednim velikim "ali" i pričom o njihovoj strukturi. Naime, državne i strane investicije su postale visoke, dok su domaće privatne investicije ostale niske i urednik biltena takvu podelu snaga smatra neodrživom na duže staze. U periodu od 2021. do 2023. godine država je učestvovala sa oko 42 odsto ukupnih bruto investicija u osnovna sredstva, strani investitori sa oko 22 odsto, a domaći privatni sektor sa svega 19 odsto, prema podacima koje je ranije izneo vanredni profesor Ekonomskog fakulteta Svetozar Tanasković.

Imajući u vidu da su poslednjih meseci strane direktne investicije (SDI) izgubile raniji zamah, poseban rizik predstavlja mogućnost njihovog daljeg smanjenja. Priliv SDI u drugom kvartalu je manji za 11,5 odsto nego godinu dana ranije, dok je u prvoj polovini godini opao za 29 odsto, napominju autori "Kvartalnog monitora".

"Smanjenje stranih investicija je već započeto u 2025. i nastavljeno u ovoj godini, a može se očekivati u narednim godinama", naveo je Arsić. To smanjenje, ukoliko se ne povećaju domaće investicije dovešće do pada ukupnih investicija, a time i do usporavanja rasta njene privrede, upozorio je. "Jedini dugoročno održiv izvor za održanje visokog nivoa ukupnih investicija je povećanje domaćih privatnih investicija."

Eventualno povećanje državnih investicija, koje su već sada visoke, bi, prema njegovom mišljenju, impliciralo dodatno zaduživanje države, što nije fiskalno održivo, a zbog niske efikasnosti ovih investicija njihov doprinos rastu bio bi skroman.

"Za povećanje domaćih privatnih investicija presudno je poboljšanje kvaliteta institucija, kao što su sigurnost vlasničkih prava i ugovora, jednak tretman preduzeća od strane države, suzbijanje korupcije, unapređenje efikasnosti rada administracije i drugo. Osim boljih institucija za povećanje privatnih investicija važno je da se nastavi sa održavanjem makroekonomske stabilnosti, unapredi kvalitet obrazovanja, kao i da se nastavi izgradnja infrastrukture", ocenio je on.

Promena izvora rasta, dakle, ne podrazumeva samo veći obim investicija, već i promenu kvaliteta ulaganja. Kvartalni monitor kao ključne dugoročne faktore izdvaja pomenuto obrazovanje, ali i ljudski kapital, inovacije i tehnološki razvoj.

Srbija je 2024. godine izdvajala 0,94 odsto BDP-a za istraživanje i razvoj, naspram 2,2 odsto u Evropskoj uniji (EU). "Pri tome su naročito niska ulaganja privatnih preduzeća koja iznose samo 0,4 odsto BDP-a, dok u EU u proseku iznose 1,5 odsto BDP", naglašava Arsić.

Autori biltena ocenjuju da niska ulaganja privatnih kompanija u istraživanje i razvoj ukazuju na to da veliki deo privrede još ne vidi tehnološko unapređenje kao presudno za konkurentnost. Bez većih ulaganja u nauku, tehnologiju i inovacije, Srbija može da nastavi da sustiže razvijenije zemlje do određenog nivoa, ali će joj to biti prepreka za prelazak na viši nivo razvijenosti.

Sličan problem postoji i u obrazovanju. Ulaganja u obrazovanje trebalo bi povećati sa sadašnjih oko 3,3 odsto BDP-a na približno pet odsto, koliko iznosi prosek zemalja Centralne Evrope, ocenjuje se u "Kvartalnom monitoru". Uz veća izdvajanja, stručnjaci predlažu promene u izboru nastavnika, modernizaciju nastave i udžbenika, povezivanje obrazovanja sa potrebama tržišta rada i veću internacionalizaciju visokog obrazovanja.

Za malu otvorenu privredu poput Srbije, oni kao važan izvor dugoročnog rasta vide i veću otvorenost privrede. Otvaranje tržišta proširuje prostor za domaće proizvođače, povećava konkurenciju, olakšava

Vreme: 25.09.2026 17:00

Medij: rs.bloombergadria.com

Link: <https://rs.bloombergadria.com/ekonomija/srbija/113803/od-potrosnje-ka-investicijama-kako-napraviti->

Autori: Ana Ristović

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Od potrošnje ka investicijama - kako napraviti zaokret za rast BDP

pristup kapitalu i omogućava usvajanje novih tehnologija.

Srbija je kroz sporazume o slobodnoj trgovini - sa EU, zemljama CEFTA, Kinom, Turskom i drugima - već smanjila carinske prepreke, ali "i dalje su prisutne značajne vancarinske barijere kojima se usporava, a time i poskupljuje trgovina sa zemljama sa kojima su potpisani ugovori o slobodnoj trgovini", naglašava Arsić. "Stoga je uklanjanje ili ublažavanje ovih barijera važno za unapređenje poslovanja u Srbiji."

Potrošnja raste brže od produktivnosti

Problematican profil investicija

Ulaganja u znanje i otvaranje tržišta

Vreme: 25.09.2026 12:00

Medij: kurir.rs

Link: <https://www.kurir.rs/licni-stav/10114483/ne-otkrivaj-da-si-kamen-za-kupus>

Autori: Bez rukavica

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Ne otkrivaj da si kamen za kupus

3300

Građani Srbije su način na koji je nosilac takozvane Studentske liste Ilija Srdanović odbio poziv Aleksandra Vučića na predizborno sučeljavanje stavova ocenili kao prostački, i tu su bili potpuno u pravu. Ali javnost se manje bavila motivima ovog pedesetšestogodišnjeg "studenta" da takvu odluku donese. Reč je o instinktu za preživljavanje, istom onom koji jazavca natera da kratkim nogama zagrebe kroz kukuružište kad nanjuši zamku. A za Srdanovića bi ulazak u studio s Vučićem bio baš to - padanje u klopku. Evo zašto... Njegovo prvo mesto na izbornoj listi plod je trgovine iza političke scene među različitim interesnim grupama i sigurno je predstavljalo iznenađenje i za njega samog. U takvim situacijama krajnje rešenje uvek je izbor onoga ko je "najmanje loš", ko zbog svoje neupadljivosti, odsustva harizme i siromaštva duhom ničijim namerama i planovima neće smetati. U ono nekoliko kratkih javnih nastupa i objava na društvenim mrežama Srdanović je upravo to i pokazao: on ne ume da govori i ne ume da piše, on prosto ne ume da misli. Za takve, nesposobne za sve osim da se pobrinu za ličnu dobrobiti, naš narod kaže da "misli dupetom". Srdanović je zato otklonio svaku mogućnost duela s Vučićem. Nosilac takozvane Studentske liste zna da ništa ne zna. Vučić bi ga, kao što bi to, uostalom, učinio svaki građanin, pitao šta je njegov politički program i da li oni pred glasače izlaze sa onih nekoliko tačaka odštampanih na "flajeru ćevabdžinice". Zna li Srdanović koliko bi trajali sudski postupci oduzimanja "neopravdano stečene imovine", kojom bi blokaderi finansirali zdravstvo i školstvo, na primer? Ili nameravaju da imovinu oduzimaju mimo suda, odlukama plenuma? Ili bi Srdanović bio pozvan da kaže da li je svestan šta bi za građane značilo dizanje kursa evra na 250 dinara, što najavljuje budući blokaderski, a bivši Tadićev guverner NBS Dejan Šoškić? Da li bi umeo da izračuna koliko bi skočile rate stambenih kredita ako blokaderi dođu na vlast? Taj bi televizijski duel svakako bio najgledanija emisija u Srbiji i u njoj ne bi prolazili đilkoški fazoni s vrbaskog korzoa na kojem je Srdanović za devojakama dobacivao ks, ksss!, ne bi na ova i druga pitanja mogao da odgovori sa "nemate kredita za taj poziv". Da ne pričamo sada o tome kako bi zadovoljio interes javnosti za njegovo objašnjenje mobingovanja podređenih radnika i za veze s gospodarom iz senke Crne Gore i njenih narko-klanova... Bio bi to televizijski duel dva političara u kom bi jedan samo ćutao. A to bi ćutanje bilo najrečitija potvrda svima već jasne činjenice da Ilija Srdanović nije dorastao položaju na koji su ga sticaj okolnosti i Bojan Pajtić izbacili. Toga su svesni i sami blokaderi. Otuda njihova horska podrška Srdanovićevom odbijanju. Ovako ili onako formulisana, ona se svodi na krik: Ne idi ako boga znaš, ne otkrivaj da si kamen za kupus... A možda je njihov strah nepotreban. Možda do duela uopšte ne bi ni došlo. U takvim sučeljavanjima neophodan je i novinar. Moguće je da bi nemoguće bilo privoleti nekog od njih da sedne za sto sa Srdanovićem posle otkrića da je na društvenim mrežama gnusno vređao novinarku RTS. "Kod nje su čmar i usta zamenili mesta", napisao je ovaj pretendent na premijersku funkciju. Jazavac se osilio. Da je to kazao na vrbaskom korzou, dobio bi šakom preko...N. N.

Vreme: 25.09.2026 08:54

Medij: kurir.rs

Link: <https://biznis.kurir.rs/novcanik/10114631/kursna-lista-nbs-za-25-septembar-2026>

Autori: Dragana Petrović

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Kursna lista za 25. septembar 2026: NBS objavila zvanični srednji kurs dinara

634

Narodna banka Srbije objavila je kursnu listu za 25. septembar 2026. Dinar je prema evru pao za 0,1 odsto u odnosu na prošli mesec.

Zvanični srednji kurs evra danas iznosi 117,4831 dinara za evro, objavila je Narodna banka Srbije (NBS). Dinar je prema evru pao za 0,1 odsto u odnosu na pre mesec dana, dok je na godišnjem nivou i od početka godine niži za 0,2 odsto. Indikativni kurs dinara u odnosu na dolar slabiji je za 0,1 odsto i iznosi 103,2818 dinara za dolar. Kurs dinara prema dolaru niži je za 2,5 odsto nego pre mesec dana, na godišnjem nivou za 3,5 odsto, a od početka godine beleži pad od 3,3 odsto. Biznis Kurir 103,2818

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

89874

Piše: Vladimir Dimitrijević

SAMOM MILOŠEVIĆU Posle smrti Slobodana Miloševića, jedan od najžešćih kritičara njegove vladavine, Srđa Trifković, zapisao je ("Evropa nacija", april 2006): "Šekspirove drame doživljavamo kao odraz stvarnosti, a ne samo kao estetski fenomen. Jedan Hamlet, Magbet, Ričard Treći... saopštavaju nam poruke bezvremenog važenja jezikom bardove mašte koji je vazda savremen. Sa druge strane, teško je oteti se utisku da životni put Miloševićev - koji se stvarno odigrao, tu, pred nama - ima karakter Šekspirove tvorevine. Taj put može da se podeli u četiri perioda nejednakog trajanja i značaja. U prvoj fazi, do 1987, Milošević je bio nemarkantni kadar Saveza komunista Srbije, aparatčik vičan unutarpartijskim marifetlucima, ali slabo poznat van redova nomenklature. Sa čuvenim incidentom u Kosovu Polju rađa se vožd u koga se polažu ogromne nade i očekivanja miliona Srba sa obe strane Drine. Sa Osmom sednicom Milošević postaje samouvereni lider za kojim se svrstavaju partijski lojalisti i vanpartijski patrioti u istom stroju - ne toliko njegovom namerom, koliko njihovom spremnošću da sopstvena stremljenja i želje, raznorodne i često međusobno nesravnjive, projektuju na njega. Suprotnosti tog perioda razrešene su u trećoj fazi (1992-2000), kada cinično manipulativni mister Hajd konačno odnosi prevagu nad voždom Džekilom. Ovo je savršeno odgovaralo Klintonovom Vašingtonu, sa kojim se Milošević vazda nadao nekoj nagodbi. U toj nadi ohrabivala ga je činjenica da sa Zapada, a pre svega iz SAD, nije bilo ozbiljnih pokušaja slabljenja njegovog unutrašnjeg položaja. Klintonova administracija nije podsticala uspon ozbiljne alternative Miloševiću jer je zaključila još u ranoj fazi jugoslovenskog konflikta da njegov opstanak na vlasti odgovara američkim interesima u balkanskoj regiji. Strateška odluka američke vlade da porazi Srbe (dakle ne srpskog lidera ili vladu, ili ne samo njih, već nacionalni entitet u celini) predstavljala okosnicu politike Vašingtona na Balkanu od početka 1992, pa nadalje. Srpska strana je slabljena sponja političkom izolacijom, sankcijama, medijskom satanizacijom, a iznutra kroz omogućavanje nesputane, sa Zapada ničim ometane Miloševićeve vlasti i kroz omogućavanje Miloševiću da vrši neprekidan uticaj na prekodrinske Srbe. Pustili su ga da vlada jer su bili svesni da Srbe vodi bez ideja i bez strasti. I napokon, poslednje četiri godine njegovog života, u haškoj čeliji, donose katarzu i delimično iskupljenje Slobodana Miloševića pred nacijom i istorijom za nebrojene grehe, svesne i nesvesne, iz prethodne decenije i po. Nekima je bilo jasno daleko pre izručenja, a većini nakon njega, da je suđenje njemu bilo suđenje naciji jer su optužbe bile po definiciji kolektivne. Posle procesa koji je trebalo da protekne glatko, traje godinu-dve i bude okončan uveliko kovertiranom presudom, bilo bi saopšteno da integracija u međunarodnu zajednicu iziskuje da se Srbi suoče sa zlodelima u kojima su bili kolektivni saučesnici pod Miloševićem, da ih priznaju i da se javno pokaju zbog njih, a bogami i da plate odštetu žrtvama u iznosu srazmerno težem od reparacija nametnutih Nemačkoj u Versaju. Spremnost na prihvatanje svega navedenog bila bi dokaz prevaspitanosti, a svako kolebanje dokaz nezrelosti za integracije. Što sve nije ispalo po navedenom planu, zasluga je isključivo samog Miloševića. U pripremi svoje odbrane on je isprva bio vođen ličnim motivima. Negde od početka 2004, međutim, shvatio je da bez obzira kakva bila njegova lična sudbina, on obavlja jedan posao od istorijskog značaja. Pobijajući zlokobni haški falsifikat novije srpske istorije kao jednog neprekinutog zločinačkog udruživanja u cilju stvaranja Velike Srbije, projekta koji ima svoj krvavi trag od Garašanina do danas, Slobodan Milošević je napokon u svojoj motivaciji i javnom delovanju spojio lični i nacionalni interes. U prethodne tri faze njegovog ličnog i političkog života taj spoj nažalost nije postojao: sve do Haga njegova je motivaciona struktura bila lično funkcionalna, ali sistemski disfunkcionalna. Posle izručenja Hagu, problem Miloševića za Srbe prestaje da bude politički i postaje opštenacionalni. Njegovo izručenje predstavljalo je kulminaciju procesa koji je započeo i pre 5. oktobra 2000. Njime su potvrđene dve bitne činjenice. Kao prvo, Srbi su do daljnjeg prestali da postoje kao iole samostalni akteri na međunarodnoj sceni. Njihov je status prezrenog objekta a ne respekta vrednog (pa makar i omraženog) subjekta balkanskih procesa. Nosioći političke moći u Beogradu možda su se nadali da će izručenjem sebi obezbediti status vazala spoljnih mentora. Ni toliko im nije pruženo, jer Zapadu su Srbi bili potrebni kao moneta za potkusurivanje nego kao poslušni partneri. Vazalski odnos podrazumeva i izvestan stepen zaštite nekih nacionalnih i državnih interesa podređene strane, a to je Srbiji posle Miloševićeve predaje bilo tvrđe uskraćeno nego do tada. Njegovim izručiocima jasno je stavljeno do znanja da mogu da budu samosatrapi, bespogovorni izvršioći, koji ne mogu ni da se pretvaraju da na ma šta imaju prava, već moraju biti zahvalni za ono šta im se i ako im se dodeli. Kao drugo, Vidovdanom 2001. završen je devetomesečni period tokom kojeg je Srbija imala šansu da razvije strategiju povratka u svet na bazi zaštite nacionalnih i državnih interesa, samopoštovanja i dostojanstva. Do Vidovdana je bilo mesta nekoj nadi da će u datom trenutku Koštunica svoju tada još postojeću latentnu snagu pretočiti u stvarnu moć i sprečiti dalje haranje DOS-ovskih gaulajtera. Posle tog datuma za takav preokret je bilo prekasno, bez obzira na Koštuničin dolazak na čelo vlade dve i po godine kasnije. Izručanjem Miloševića poražena je nada u demokratski preporod Srbije: umesto varljivih ideala 5. oktobra, još tvrđe je zavladao opšti cinizam koji dodatno utire put zapadnjačkom nihilizmu. Povratak

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

Srba u tzv. Evropu na bazi samopoštovanja odgođen je u nedogled. Da, životni put Slobodana Miloševića zaista ima karakter Šekspirove tvorevine. Svi elementi su tu: ambicija, ponos, moć, nasilje, zlokobno uticajna žena, manipulacije, dvoličnost, izazi-vanje sudbine, pad, osvešćenje, stoičko pa i herojsko nošenje sa zlim silama, posthumno iskupljenje. I dramatis personae i scenski zahvat su kolosalni. U narodu sviklom da proizvodi više tragedija nego što može da izdrži, tragedija zvana Slobodan Milošević nema premca." Reči Srđe Trifkovića potpisujem i ja. Ne satanizujem Miloševića, kao što ga ni ne smatram velikim patriotom, koji je stradao zato što je učinio čuda patriotizma u korist svog naroda i države. Da bih konačno obrazložio šta mislim, rešio sam da odgovorim na pitanje o svom odnosu prema Miloševiću koji je, navodno, bio takav državotvorac, a koga sam, kažu izvesni kritičari (najčešće anonimni) nekad rušio sa "otporašima", a sada njegov dičnog naslednika Vučića rušim sa "blokaderima". Ono što ovde piše već sam rekao onda kad je trebalo, dok je Milošević bio na vlasti i neposredno posle toga. Ko hoće, može da čita.(1) I da razmišlja. (2) NAD DEVEDESETIM: DUHOVNO I POLITIČKO POLITIČKI PORAZI I DUHOVNA KRIZAŠta se dogodilo sa srpskim narodom u doba raspada Jugoslavije i kako su se politički porazi povezali sa duhovnom krizom? Devedesete se ne mogu razumeti samo preko izbora, stranaka, sankcija, ratova, diplomatije i ekonomije. U osnovi svega je duhovno pitanje. Srbi su istorijski oblikovani svetosavskim i kosovskim predanjem. To znači da narod ne treba da shvata sebe samo kao etničku zajednicu, nego kao zajednicu koja je kroz Crkvu, veru i istorijsko pamćenje vezana za hrišćanski smisao života. Kad se taj smisao izgubi, ostaju spoljašnji oblici nacionalizma, simboli i političke parole, ali ne i ono što ih je prvobitno činilo smislenim. Promašili smo sebe zavetne, i potonuli u avetnost političkih privida. Živeli smo, pisao sam, u doba "Anti - Lazara". Sveti knez Lazar nije samo istorijskivladar, nego simbol izbora između zemaljske moći i nebeskog smisla. "Anti-Lazar" je, obrnuto, politički vođa ili politički obrazac koji koristi nacionalnu simboliku, ali odbacuje duhovnu suštinu nacije. Ja sam, dok je dotični bio na vlasti, taj pojam vezivao za Slobodana Miloševića. Nisam ga video kao autentičnog nacionalnog vođu, već kao komunističkog funkcionera koji je, u trenutku krize, usvojio nacionalnu retoriku zato što mu je bila politički korisna. Berđajev je govorio da hrišćanin ne živi kao tužilac, nego kao optuženi: narod mora da vidi sopstvene grehe, zablude i odgovornost. Miloševićeva epoha nije bila zlatno doba patriotizma, nego neka vrsta "nacional - komunističke priče". Zato sam bio protiv Miloševićevog režima i komunističkog nasleđa, kao što sam bio i protiv zapadne NATO politike srbofobije i srbocida. Bio sam i protiv lažnog, površnog nacionalizma koji pravoslavlje svodi na folklor i političku mobilizaciju. Spasenje ne dolazi od jedne stranke ili geopolitičkog saveza, nego nastaje iz pokajanja, duhovnog trežnjenja i povratka hrišćanskom smislu nacionalnog života. IDEALIZACIJA DEVEDESETIH I SMISAO POLITIKETreba poći od činjenice da je nakon dve i po decenije u delu javnosti došlo do izvesne idealizacije devedesetih. Pošto su posle Miloševića usledile nove krize, privatizacije, gubitak državnih i ekonomskih resursa, približavanje Zapadu i nastavak pritisaka na Srbiju, pojavila se sklonost da se prethodni period posmatra kao vreme u kome je bar postojala državna i nacionalna čvrstina. Iz perspektive Vučićeve klovnokratije, Miloševićovo doba deluje kao "Periklova epoha", što je najveći dokaz koliko smo jadni i bedni postali i koliko nije došlo ni do kakvih suštinskih promena posle 5. oktobra 2000. Jer Vučić je nastao od ostataka Miloševićevog doba sa kojima je Boris Tadić, u nadi da će "pripitomiti radikale", pokušao da eksperimentiše. On je srpski dr Frankenštajn koji je stvorio nesrećno biće koje ide po Srbiji i zalazi pod šatre u potrazi za ljubavlju. Miloševićovo doba, međutim, nije bilo nikakvo "zlatno doba". Njegova vlast bila duboko obeležena komunističkim nasleđem, autoritarizmom, medijskom manipulacijom, kriminalizacijom društva i političkim korišćenjem nacionalnih osećanja. Ali, kako rekoh, ni Peti oktobar nije bio trijumf demokratije. Narod je zaista oborio režim koji je bio istrošen i štetan, pri čemu su zapadne sile taj događaj iskoristile da u Srbiji uspostave vlast spremniju na ustupke. Za vreme Miloševića, tekla su dva procesa. Jedan je unutrašnje propadanje pod režimom koji je zloupotrebljavao patriotizam, a drugi je spoljni pritisak Zapada, koji je Srbiju posmatrao kao prepreku NATO pohodu na Rusiju. Između te dve sile, srpski narod je bio i zloupotrebljavan iznutra i pritiskan spolja. Tu i jeste pitanje smisla politike: politika ne može biti samo tehnika osvajanja i održavanja vlasti. Politika bi trebalo da služi dobru zajednice. Međutim, posle 1945. u Srbiji postoji kontinuitet sistema u kome se vladajuće elite menjaju po imenu i retorici, ali ne i po suštini. Komunisti postaju socijalisti, socijalisti nacionalisti, deo nekadašnje nomenklature postaje kapitalistička klasa, a posle 2000. pojavljuju se nove demokratske i prozapadne elite koje često potiču iz istog društvenog i institucionalnog miljea (muljea). Moje ocene Miloševićevog režima nisu nastale tek pošto je ishod postao poznat. Ja sam na vreme, devedesetih, upozoravao da Milošević nije spasilac, da se nacionalna retorika može zloupotребiti i da politički porazi imaju dublje uzroke od same vojne ili diplomatske slabosti. LAŽNI CARUveren sam da narodna zajednica propada kad zameni istinski duhovni smisao nekom političkom imitacijom. Sve se, u Novom zavetu, vidi u odbacivanju Hrista i izboru Varave: narod, umesto smirenja i žrtve, bira figuru sile i zemaljske moći. Taj obrazac se kasnije može naći u delima Dostojevskog i

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

Njegoša. U "Zlim dusima" Dostojevskog važna je ideja da revolucionarnom pokretu nije dovoljna organizacija - potrebna mu je i harizmatična figura, neka vrsta lažnog mesije. Tamo je to Stavrogin. U Njegoševom "Lažnom caru Šćepanu Malom" vidimo sličnu pouku: narod, željan obnove i veličine, može da prihvati samozvancasamo zato što on odgovara kolektivnoj fantazmagoriji. To je model političke prelesti, stanja u kome ljudi veruju u nešto zato što žele da bude istinito, a ne zato što jeste istinito. Kada to primeni na srpsku istoriju dvadesetog veka, treba izdvojiti Tita i Miloševića kao različite oblike "lažnog cara". Tito je u komunističkom ideologijom i jugoslovenstvom prekidao srpski istorijski i duhovni kontinuitet. Milošević dolazi iz istog partijskog sistema, ali u momentu kada komunistički internacionalizam (kod nas maskirano u "nesvrstanost" i "bratstvo - jedinstvo") isamoupravljanje više ne mogu da mobiliše stanovništvo. Zato počinje da koristi nacionalna osećanja. U vreme Miloševića stvara se mešavina nespojivih simbola: Nemanjići i Tito, Solunski front i komunistički funkcioneri, pravoslavni motivi i socijalistički politički aparat. To nije istinski povratak tradiciji, već politička montaža. U tom smislu, Milošević je "anti-Lazar": poziva se na narod i istoriju, ali sebe ne podvrgava hrišćanskom kriterijumu žrtve, smirenja i moralne odgovornosti. Ipak, mora se reći da Milošević lično nije nastupao kao crkveni ili religijski nacionalista i nije glumatao velikog Srbina kao Vučić. U tom smislu, Milošević je bio mnogo pošteniji. Njegova javna retorika bila je sekularna, socijalistička i državnička. Upravo zato je najveća greška poistovećivati Miloševićev režim sa pravoslavljem ili sa autentičnim svetosavskim nacionalnim programom. Režim je koristio simbole koje nije istinski razumeo, niti je hteo da ih razume, ali sam čelnik tog režima držao se modernizacijske retorike i pričao o "švedskom socijalizmu". CRKVA I MILOŠEVIĆU javnosti, naročito posle ratova devedesetih, stvorena je drugosrbijanska slika po kojoj su Crkva, nacionalizam i režim bili delovi jednog istog sistema. To nije bilo tako: brojni episkopi, sveštenici i crkveni intelektualci rano su upozoravali na Miloševićev autoritarizam. Od patrijarha Pavla, preko vladika Atanasija i Amfilohija, do mnogobrojnih sveštenika i mirjana, čuo se jasan glas kritike. Posebno se ističu protesti 1996/97, kada su crkveni velikodostojnici podržali zahtev za priznavanje izborne volje građana. Posle NATO bombardovanja Srbije Sveti arhijerejski sinod tražio da vlast odstupi i da se stvori vlada nacionalnog spasa. U Crkvi jeste bilo pojedinaca koji su se, da bi stekli moć i uticaj iznad Svetog Arhijerejskog Sabora, približavali režimu (ili nisu na vreme razumeli političku manipulaciju). Ali to ne može da se proglasi zvaničnim stavom Crkve. Patrijarh Pavle je znao da Crkva može da podrži narod, da brani stradalnike i da govori o nacionalnim pravima, ali ne sme da postane instrument jednog režima. Patrijarh Pavle je sve naše ratne strahote i iskušenja uveo u molitve koje su se redovno čitale na službama u srpskim hramovima: "Za milost Božju namanedostojnim slugama Njegovim, da sačuva sve nas od mržnje i zlih dela, i da useli u nas ljubav nesebičnu, po kojoj će svi poznati da smo učenici Hristovi i narod Božji, kao i sveti preci naši, te da se uvek znamo opredeliti za istinu i pravdu Carstva nebeskoga, Gospodu se pomolimo. Za sve one koji nepravdu učiniše bližnjima svojim, bilo da sirote ucveliše ili nevinu krv proliše, uzvrativši mržnjom na mržnju, da im Bog podari pokajanje, prosvetli um i srce i obasja dušu svetom ljubavlju i prema neprijateljima, Gospodu se pomolimo. Gospode, kako je mnogo neprijatelja koji vojuju protiv nas i govore: nema im pomoći ni od Boga ni od ljudi. Gospode, Ti nam pruži ruku svoju da ostanemo narod Tvoj i po veri i po delima. Ako moramo da stradamo, neka to bude na putu pravde Tvoje i istine Tvoje - ne dopusti da bude zbog mržnje naše ili nepravde ma prema kome. Recimo svi usrdno: Gospode, pomiluj. Još se molimo Bogu, Spasitelju svih ljudi, i zaneprijatelje - da ih Gospod čovekoljubivi odvрати od nasilja nad pravoslavnim narodom našim, da nam ne ruše svete hramove i grobove, decu ne ubijaju i narod ne progone, nego da se i oni obrate na put pokajanja, pravde i spasenja. Recimo svi usrdno: Gospode, pomiluj!" LAŽI O KLERIKALIZACIJI I NACIFIKACIJIMiloševićev stav nije bio iskreno približavanje pravoslavlju, nego pragmatično korišćenje verskih znamenja zarad postizanja političkih ciljeva. Kao dokaz da režim nije stvarno promenio ideološku osnovu treba navesti sporo ili nepostojeće vraćanje crkvene imovine, krajnje sekularni karakter vlasti i činjenicu da se verska simbolika često koristila u medijima bez dubljeg crkvenog sadržaja. Milošević nije hteo da potpiše ni zakon o povratku imovine verskim zajednicama, ni zakon o ograničenju prava na abortus, kao što nije hteo ni veronauku u školama. Zato sam uvek bio protiv ideje "denacifikacije" Srbije u ime drugosrbijanskih trabunjanja da je Milošević sprovodio "nacifikaciju" i "klerikalizaciju". Drugosrbijanska kvazi - elita posle Miloševića nije želela samo kritiku konkretnog režima i konkretnih zločina, nego joj je cilj bio šire diskreditovanje srpske istorije, Kosovskog zaveta i SPC: umesto da se osudi vlast i odgovorni pojedinci, krivica se prenosila na kulturu i narod u celini. Zato sam uvek pravio razliku između političke zloupotrebe pravoslavnih simbola i samog pravoslavnog predanja, a ta zloupotreba u Miloševićevo doba je postojala, kao što postoji i danas. PUSTOŠ I ZATIRANJE Tekst "Pustoš i zatiranje", napisan 1992. godine, predstavlja moje neposredno svedočanstvo o atmosferi u Srbiji na početku jugoslovenskih ratova. Tadašnji studentski protest bio je pokušaj mladih da ukažu da zemlja ide ka katastrofi. Simboličan je bio trenutak u kome studentislušaju Lenonovu pesmu "Dajte šansu miru". Ta scena

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

podseća na predratnu atmosferu u Sarajevu: ljudi žele mir, ali se nađu uvučeni u ratni vrtlog. Bilo je to sramno doba medijskog mraka. Kritikovao sam državnu televiziju zbog načina na koji je prikazivala studente i protivnike vlasti. Miloševićeva propaganda je pokušavala da društveno nezadovoljstvo svede na neprijateljsku zaveru ili neodgovornost mladih. Stvarnost je, međutim, bila toliko loša da medijske iluzije nisu mogle dugo da prikriju istinu: plate padaju, robe nema, lekovi i benzin postaju teško dostupni, a budućnost deluje skoro beznadežno. Istovremeno sam jasno govorio da zapadne sankcije i međunarodni pritisak nisu usmereni samo na režim, nego pogađaju čitav narod. Zato sam odbacivao preuprošćenu podelu u kojoj su "demokratski Zapad" i domaća opozicija na jednoj strani, a režim na drugoj: slika je složenija jer režim jeste bio štetan, ali to ne znači da su NATO srbofobi bili dobronamerni prema Srbiji. Takođe, drugosrbijanska pacifistička parola "samo da rata ne bude" bila je izgovor za prihvatanje svakog poniženja i nepravde. Naravno da rat nije poželjan, ali mir po svaku cenu nije isto što i pravedan mir, a narod koji izgubi dublji smisao života lakše pretvara u pasivnu masu koja brine samo o fizičkom preživljavanju. Studentski protest 1992. zato je imao širi smisao. To nije bio samo politički događaj, nego krik jednog društva koje oseća da je izgubilo pravac: to je bio vapaj iz postkomunističkog očaja. Komunizam je formalno oslabio, ali nisu nestali ni ljudi, ni institucije, ni mentalitet koji je iz njega nastao. ŠIBICARENJEU tekstu "Šibicarenje" koristio sam jednostavnu sliku ulične prevare koja je suštinska slika Miloševićevog režima. Šibicar pomera kuglicu ispod kutijica, a publika pokušava da pogodi gde se ona nalazi. Ali igra je nameštena: kuglica je u ruci prevaranta. Vlast je šibicar, deo opozicije je pomoćnik koji stvara privid izbora, a građani su igrači koji misle da mogu pobediti u igri čija su pravila unapred nameštena. Pred sobom smo imali ekonomsku pljačku, propast devizne štednje, piramidalne banke, širenje kriminala i opšti gubitak poverenja. U Miloševićevo vreme, kriminal prestaje da bude marginalna pojava i postaje model društvenog uspeha. U takvoj atmosferi ljudi se navikavaju da su prevara i "veze" normalni načini preživljavanja. Nisam kritikovao samo vlast, jer se i opozicioni prostor delio na dva tabora koja su se, svaki na svoj način, kretala u pogrešnom pravcu. Jedan pravac bio je primitivni kvazinacionalizam koji tobožnji nacionalni interes pretvara u opravdanje za mržnju, nasilje i mitologizaciju. Drugi je radikalni kosmopolitizam koji u želji da se distancira od režima odbacuje i svako rodoljublje. Između te dve krajnosti nestaje mogućnost trezvene politike. Bilo je jasno: mediji ne proizvode samo političku propagandu, već i duhovnu zbrku. Svuda se videlo širenje okultizma, astrologije i površnog predstavljanja pravoslavlja. Kada se vera svede na jelovnik za praznik ili na običajni folklor, ona više ne može biti kriterijum ponašanja. Tada je moguće istovremeno slaviti krsnu slavu i učestvovati u korupciji, nasilju ili kriminalu. Naravno, naš problem se nije mogao rešiti samo zamenom jedne političke figure. Govorio sam: ako se ne promeni vrednosni i duhovni okvir, pojaviće se novi igrači koji će koristiti iste mehanizme. Zato sam insistirao na pokajanju kao na promeni uma i načina života. Povratak Bogu nije samo "privatna pobožnost", nego preduslov javne moralnosti. Nisam imao iluzije da će moja reč bilo šta promeniti, kao što ih nemam ni danas. Ali, svedočiti se mora. Kao što je govorio Borislav Pekić, vredi se boriti samo za uzaludne stvari. IZAZOV SVETOSAVLJA Jedan od tekstova koji sam, u to vreme, pisao sa najvećom koncentracijom bio je "Svetosavski Vaal". Vaal je idol kome se Izralji klanjao kada su otpadali od Boga Živoga, a taj pojam sam koristio da objasnim kako nešto može spolja izgledati kao vera, a suštinski postati zamena za Boga: posle pada komunističkog monopola u Srbiji javio se povratak nacionalnim i verskim simbolima, ali da taj povratak nije uvek značio istinski povratak hrišćanstvu. Jer pravo svetosavlje je pre svega život u Hristu. Sveti Sava nije važan zato što je nacionalni simbol, nego zato što je čitav svoj život usmerio ka Bogu i Crkvi. Ako se iz svetosavlja izbaci Hristos, ostaje ideologija. Tada se Sveti Sava može koristiti kao ukras državne ili nacionalne retorike bez ikakvog uticaja na moralno ponašanje. Izdvojio sam više "idola" koji se mogu maskirati kao svetosavlje. Prvi je bio idol stradalništva. Srbi imaju bogato istorijsko iskustvo stradanja, ali samo stradanje ne dokazuje moralnu pravednost po automatizmu. Narod može da strada i zato što je žrtva i zato što je napravio teške grehe i odrekao se Boga i duše. Hrišćanski odgovor zato nije stalno nabranje tuđih krivica, već ispitivanje sopstvene savesti. Drugi je idol "krvi i tla": devedesetih se pojavljuje mišljenje da je dovoljno biti Srbin da bi čovek bio pravoslavan i moralno opravdan. Nacionalno poreklo ne zamenjuje krštenje, veru, post, molitvu, pričešće i moralnu odgovornost. Ako se nacionalna pripadnost pretvori u apsolutnu vrednost, ona postaje idol. Treći je idol politike. I građanističke i kvazinacionalne stranke u to vreme umele su da pretvore politički program u surogat religije. Jedni su obećavali da će demokratija i tržište rešiti sve probleme, drugi da će država i teritorija doneti spas. Politika je potrebna, ali ne sme postati vrhovna vrednost. Vladika Nikolaj je govorio da nas neće spasiti veština, nego vrlina. Četvrti idol je ekumenizam. Bio sam protiv ekumenizma kao kvazireligioznog globalizma jer je on relativizovao pravoslavno uverenje da je Crkva jedna: ljubav i saradnja sa drugim hrišćanima i religijama ne smeju se pretvoriti u brisanje dogmatskih razlika. I u Srpskoj Crkvi i među političarima bilo je onih koji su smatrali da će nam "bratimljenje" s papom i protestantima u Svetskom savetu crkava doneti neko dobro. To je, naravno, bila

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

zabluda. Vatikan je prvi, skupa sa Nemačkom, priznao Sloveniji i Hrvatskoj otepljenje u avnojevim granicama, i veoma snažno učestvovao u satanizaciji Srba u ratovima krajem 20. veka. Zato je patrijarh Pavle o papinoj poseti Srbijirekao: "Dobro nam ne došao". Najopasnije laži nisu one koje se otvoreno suprotstavljaju tradiciji, već one koje se tradicijom ukrašavaju: uvek sam više zazirao od lažnog pravoslavlja nego od otvorenog ateizma jer otvorenog protivnika je lakše prepoznati, dok karikatura vere može da deluje kao sama vera. PROTIV SAMOSAŽALJENJA Bio sam i protiv nacionalnog samosažaljenja. Vrlo je lako napraviti ideologiju od sopstvenog stradanja. Ako narod stalno ponavlja da je nevina žrtva, može prestati da vidi sopstvene grehe i zločine. Pravio sam razliku između hrišćanskog pamćenja mučeništva i političke upotrebe žrtve. Ogromna su bila srpska stradanja u dvadesetom veku. Ali istovremeno nijedna istorijska žrtva ne daje pravo na buduće zlo. Stradalnik se ne spasava samim tim što strada - spasonosno je stradanje koje je povezano sa verom, pokajanjem i odbijanjem da čovek postane isti kao nasilnik i zločinac. Kritikovao sam one koji su tokom ratova tvrdili da je opravdano činiti zlo jer je "druga strana" prethodno činila isto ili gore. Odbacivao sam formulu "bolje mi njih nego oni nas". U hrišćanskom okviru, zločin ostaje zločin bez obzira na etničku pripadnost počinioca i žrtve. To je, duboko sam uveren, bio i stav patrijarha Pavla. On je uvek govorio da je viteško načelo: puška meni, puška tebi, pa šta Bog da i sreća junačka, a ubijati tuđu nejač iz osвете nazivao najvećim grehom. Oštro sam pisao o paravojnim formacijama i zločinima počinjenim u srpsko ime. Uvek sam jasno video ulogu tajnih službi, medijsku upotrebu zločina i političku manipulaciju njima, ali ne izvodim iz toga zaključak da zločine treba poricati. Srpska strana morala je da se obračuna sa sopstvenim zločincima, i to ne zato što to traže spoljni centri moći, nego zato što to zahteva sopstvena vera i pojam čojstva. Srbi jesu bili predmet nepravedne kolektivne demonizacije u NATO zapadnoj javnosti, ali nisam tvrdio da je odgovor na to biti poricanje sopstvenog nepočinstva. Ako drugi koriste lažljivu propagandu, Srbi ne treba da odgovore sopstvenom lažljivom propagandom. Takođe, ako drugi prave zločine, Srbi ne treba da ih čine. To je jedini način da nacionalni identitet ostane hrišćanski, a ne da se pretvori u plemensku samozaštitu. KRIMINALIZACIJA MLADOSTI U tekstu "Momci obrijanih glava u bezglavoj Srbiji" opisivao sam društvo ukome kriminalci postaju popularni modeli mladima. To nije bila samo posledica siromaštva i rata, već simptom dubljeg raspada vrednosti. Ako mladi kao ideale vide oružje, brz novac, rizik, sukob sa policijom i medijsku slavu, to znači da je društvo izgubilo pozitivne uzore. Komunistička generacija je sistematski rušila hrišćanski pogled na svet, a nova generacija je ostala bez moralne vertikale. Dok je komunistički sistem mladima nudio kolektivističke ideale, posle njegovog raspada ostaje praznina. U tu prazninu ulaze kriminal, turbo-folk, okultizam i sektaštvo, agresivnost i potrošačka kultura. Bilo je teških zločina i bizarnih slučajeva koji su dokaz duhovne dezorijentacije Miloševićevog doba. Bio je to udar na porodicu i obrazovni sistem. Roditelji su upali u materijalizam i vaspitanje dece u duhu uspeha po svaku cenu. Nastavnici iz komunističkog perioda su generacije školovali u ateističkom sistemu koji je veru ismevao ili potiskivao. Iz tog ugla, kriminalizovani mladi nisu samo individualni prestupnici, nego "odgovor" na sistem koji je duže vreme proizvodio duhovnu pustoš. Obrijane glave momaka na putu ka ponoru su simbol društva koje je izgubilo glavu, odnosno sposobnost da razlikuje dobro i zlo. I danas je tako: muškost se seli među kriminalce, a džender ambilanetni su kul i super. Muškarčina nije vredan i brižan otac porodice, nego ubica iz nekog kriminalnog ganga. O PROLIVANJU KRVI U tekstu "Tajna krvi" govorio sam o tri vrste krvi koje mogu da povežu ljude. Prva je Hristova krv, odnosno evharistijsko zajedništvo. Druga je prirodno, porodično i etničko srodstvo. Treća je tuđa krv, zajedništvo koje nastaje kada ljude poveže učešće u nasilju i zločinu. Samo bratstvo u Svetom Pričešću Telom i Krvlju Hristovom je istinsko. Biološka bliskost je stvarna, ali prolazna i nedovoljna. Istorija Jugoslavije je dokaz da jezička ili etnička srodnost sama po sebi ne stvara duboko zajedništvo, koje je, pre svega, duhovno. Projekat jugoslovenskog bratstva je pokušao da političkom ideologijom zameni zavetnu samoistovetnost. Treća vrsta bratstva je najmračnija jer kolektivni zločin može da stvori antizajednicu ćutanja i samoopravdavanja. Kada grupa učestvuje u nasilju, ona ima snažan motiv da sopstvena dela ne vidi kao zločin, već kao nužnost, osvetu ili istorijsku pravdu. Ustaški zločini nad Srbima i ostalima su najveći dokaz za mogućnost "đavoljeg bratstva" na krvi nevinih. Nisam se mirio sa tim da i među Srbima postoje ljudi koji su prihvatili ideologiju "krvi i tla" i počeli da opravdavaju zločin nacionalnim interesom. Čovek koji izgubi živu vezu sa Bogom postaje duhovno prazan i pokušava da oseti život kroz krajnosti, pa i one zločinačke. Zato dvadeseti vek jeste bio doba u kome masovna politika, ideologije i ratovi omogućavaju ljudima da se "pričeste" nasiljem umesto ljubavlju i žrtvom. To je i nas "zakačilo", i cena, do danas, nije mala. Pisao sam: nikakva nacionalna ili politička ideja ne sme pretvoriti tuđu krv u sredstvo za postizanje cilja. Kada se to dogodi, zajednica se više ne gradi na istini nego na zločinu. Hrišćanska alternativa je dobrovoljno žrtvovanje samog sebe, a ne žrtvovanje drugoga. UDBOKRATIJA I EKONOMSKI SLOM SRBIJE KONTINUITET UDBAŠKE EKONOMIJE Jedna od najvažnijih tema kojom sam se bavio je kontinuitet tajne policije, partijske nomenklature i ekonomske moći. To podrazumevam pod "udbokratijom": ne mislim

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

samo na formalnu službu državne bezbednosti, nego na široku mrežu ljudi, kapitala, poslovnih veza i institucija nastalih u socijalističkom periodu. Treba se setiti priče o spoljnotrgovinskim preduzećima i ogromnom kapitalu koji je još u vreme Titove Jugoslavije bio smešten u inostranstvo: udbaške kompanije kao što su Geneks i druge imale su složene mreže firmi van zemlje, često sa slabom ili nikakvom javnom kontrolom. To je bio mehanizam preko koga su pojedinci iz starog sistema mogli da se prilagode novom kapitalizmu. Kada socijalizam propadne, ne počinje "ekonomija od nule". Oni koji već kontrolišu veze, devizne tokove, spoljnu trgovinu i informacije imaju ogromnu prednost. Tako nekadašnji partijski direktori, ljudi povezani sa službom i njihovi naslednici mogu postati privatni vlasnici, tajkuni, finansijeri stranaka ili posrednici stranih kompanija. Jedna generacija udbockrata je komunistička, druga socijalistička ili nacionalistička, treća demokratska i prozapadna. Deca i unuci starih kadrova školuju se u inostranstvu i vraćaju kao predstavnici "modernizacije". Jer suština je u tome što se nit udbaške moći ne prekida. Deda udbaša, sin direktor koji pljačka firme u tranziciji, unuk - ko zna gde u svetu i sa kojim parama na računu. Tako biva jasno zašto je posle smena vlasti toliko malo sistemskih promena. Ako su ekonomska moć, mediji, stranke i institucije zavisni od istih udbockratskih mreža, onda izborna smena sama po sebi nije dovoljna. Otuda moje nepoverenje iz doba Miloševića, i prema režimu i prema delu opozicije: oni mogu biti politički sukobljeni, a ipak pripadati istom društvenom sloju. Rešenje za koje sam se zalagao podrazumevalo je jake institucije, proveru porekla imovine, ograničavanje uticaja krupnog kapitala na stranke i medije i veću državnu kontrolu nad strateškim resursima. NATO DŽELATI: SANKCIJE I BOMBARDOVANJE Srbija se našla na strahovitom udaru NATO Imperije u poslednjoj deceniji 20. veka. NATO se maskirao u Ujedinjene nacije da bi masakrirao srpski narod i zauvek sprečio njegov ostanak i opstanak. Zapadne sankcije protiv SR Jugoslavije (Srbije i Crne Gore) tokom devedesetih godina predstavljale su jedan od najsveobuhvatnijih sistema međunarodne izolacije u modernoj istoriji. Ove mere su uvedene kao odgovor na ratove za jugoslovensko nasleđe, a kasnije i zbog sukoba na Kosovu i Metohiji. Sankcije su Srbiji nanele katastrofalnu ekonomsku štetu i trajno izmenile njenu društvenu i političku strukturu. Sankcije su potpuno urušile domaću ekonomiju i pokrenule jednu od najvećih hiperinflacija u svetskoj istoriji. Cene su se duplirale na svakih nekoliko sati, valuta (dinar) je potpuno izgubila vrednost, a u opticaj je puštena novčanica od 500 milijardi dinara. Uvedena je restrikcija struje, a u prodavnicama je vladala akutna nestašica osnovnih životnih namirnica poput hleba, mleka, ulja i šećera. Benzin se zbog naftnog embarga prodavao na ulicama u plastičnim flašama. Potpuna blokada legalnih tokova primorala je državu i pojedince na šverc akcizne robe (nafta, cigarete) iz susednih zemalja. To je dovelo do sprege državnih struktura i kriminala, masovnog bogaćenja ratnih profitera i kolapsa srednje klase. Građanima je zamrznuta takozvana "stara devizna štednja" u bankama, što je otvorilo prostor za piramidalne prevare u privatnim bankama poput Dafiment i Jugoskandik, gde su stotine hiljada ljudi izgubile životnu ušteđevinu. Reprezentacijama i klubovima iz SR Jugoslavije bilo je zabranjeno učešće na međunarodnim takmičenjima (uključujući Evropsko prvenstvo u fudbalu 1992. i Olimpijske igre u Barseloni). Prekinute su naučne i kulturne veze sa svetom, što je izazvalo ogroman odliv mozgova. NATO bombardovanje Savezne Republike Jugoslavije 1999. godine nanelo je katastrofalnu i dugoročnu štetu srpskoj privredi, čije se posledice osećaju i decenijama kasnije. Procene ukupne štete kreću se od 30 do 100 milijardi američkih dolara. Direktni troškovi razaranja infrastrukture procenjeni su na oko 4 do 5 milijardi dolara. Teška industrija, fabrike automobila, petrohemijski kompleks (posebno u Pančevu, Novom Sadu i Beogradu) i refinerije nafte su teško oštećeni ili potpuno uništeni. Srušeno je ili oštećeno desetine mostova na Dunavu i drugim rekama, putevi, pruge i aerodromi, što je prekinut međunarodni i domaći transport. Trafostanice, dalekovodi i energetske izvoru sistematski su gađani, ostavljajući milione građana bez struje i vode. Bruto domaći proizvod SRJ je tokom 1999. godine pao za oko 30% u odnosu na prethodnu godinu. Stotine hiljada radnika ostalo je bez posla nakon što su im uništene matične kompanije i fabrike. Uništenje ekonomske baze dovelo je do naglog pada životnog standarda, siromašenja stanovništva i duboke socijalne krize. Bombardovanje industrijskih postrojenja oslobodilo je velike količine toksičnih materija (živa, amonijak, olovo) u vazduh, zemljište i vodene izvore. Upotreba municije sa osiromašenim uranijumom ostavila je dugoročne posledice po životnu sredinu i zdravlje ljudi, čije posledice traju do danas. SLOM SRPSKIH PREDUZEĆA Sudbina preduzeća u Srbiji tokom vladavine Slobodana Miloševića bila je obeležena dramatičnim kolapsom, izolacijom i tranzicijom iz socijalističke ekonomije u specifičan oblik državnog i tajkuskog kapitalizma. Nekadašnji giganti jugoslovenske industrije pretrpeli su teška razaranja usled ratova, međunarodnih sankcija, hiperinflacije i politički dirigovane pljačke. Sudbina firmi iz tog perioda može se podeliti u nekoliko ključnih kategorija: Preduzeća koja su zapošljavala desetine hiljada radnika (poput Zastave iz Kragujevca, EI Niša, IMT-a, Goše, IKL-a i tekstilnih kombinata) praktično su prestala sa stvarnom proizvodnjom. Gubitak jedinstvenog jugoslovenskog i svetskog tržišta zbog sankcija UN, nemogućnost uvoza sirovina i moderne tehnologije, kao i NATO bombardovanje 1999. godine koje je

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

fizički uništilo mnoge fabričke pogone delovali su razorno. Firme su formalno opstajale, a država je kupovala socijalni mir tako što je masovno štampala novac za isplatu minimalnih plata radnicima koji su bili na prinudnim odmorima. Iako se misli da je privatizacija počela tek nakon 2000. godine, zakonski okviri postavljeni su još početkom devedesetih. Između 1991. i 1993. godine transformisano je preko 1.500 preduzeća (oko 44% tadašnjeg fonda). Direktori bliski vladajućoj strukturi (SPS i JUL) koristili su hiperinflaciju da obezvrede društveni kapital. Firme su namerno gurane u dugove prema privatnim kompanijama samih direktora ili povlašćenih pojedinaca, čime je izvršeno prikriveno prelivanje društvene imovine u privatne džepove. Profitabilna strateška preduzeća kao što su NIS (Naftna industrija Srbije), EPS (Elektroprivreda Srbije) i PTT ostala su pod strogom kontrolom države. Ove firme nisu služile za razvoj privrede, već kao fondovi za finansiranje državnog aparata, ratnih dešavanja i kupovinu socijalnog mira kroz kontrolisane cene energenata. Najpoznatiji primer prodaje radi opstanka režima bila je delomična privatizacija Telekomu Srbije 1997. godine, kada je italijanskim i grčkim kompanijama prodato 49% akcija. Novac od ove prodaje direktno je iskorišćen za isplatu zaostalih penzija i plata uoči izbora, čime je režim kratkoročno kupio stabilnost. Dok su društvena preduzeća propadala, nastao je novi sloj krupnih privatnih biznismena (tajkuna) koji su bili bliski porodici Milošević i vladajućoj eliti. Firme poput Delte (Miroslav Mišković), BK kompanije (braća Karić), MK Grupe, kao i firme pod kontrolom državne bezbednosti i švercerskih lobija (cigarete, nafta, deficitarna roba), ostvarivale su enormne profite. Država im je omogućavala ekskluzivno pravo na uvozne i izvozne dozvole, kao i pristup devizama po zvaničnom, nerealno niskom kursu Narodne banke, koje su potom prodavali na crnom tržištu po višestruko višim cenama. Do oktobarskih promena 2000. godine, srpska privreda je bila potpuno razorena. Bruto društveni proizvod (BDP) zemlje pao je na svega 30% do 40% vrednosti iz 1989. godine. Većina društvenih preduzeća ušla je u 21. vek sa ogromnim dugovima, zastarelom tehnologijom i viškom radne snage, što ih je nakon 2001. godine učinilo lakim plenom za sramno sprovedene tranzicije privatizacije stečajnog tipa. PLJAČKA SRBIJE Era vladavine Slobodana Miloševića tokom devedesetih godina prošlog veka bila je obeležena brojnim ekonomskim aferama, državno organizovanim mahinacijama i finansijskim krahovima koji su doveli do potpunog siromaštva građana i ekonomskog sloma Savezne Republike Jugoslavije. Ko se ne seća tzv. "piramidalnih banaka" "Dafiment" i "Jugoskandik"? Ovo je bila najveća plačka građana u modernoj istoriji Srbije. Država je omogućila i kontrolisala rad privatnih banaka pod vođstvom Dafine Milanić i Jezdimira Vasiljevića. Banke su građanima nudile nerealno visoke mesečne kamate na deviznu štednju (čak i do 10-15% mesečno): posle pljačke, banke su početkom 1993. godine bankrotirale. Oštećeno je nekoliko stotina hiljada građana, a iz zemlje su iznete milijarde tadašnjih nemačkih maraka: poslovanjem ovih banaka zapravo je upravljao državni vrh. Jedna od najvećih i najduže prikrivanih državnih tajni devedesetih bila je sistemska "državna pljačka" kroz prelivanje novca na ofšor račune. Sveže štampani dinari u vreme hiperinflacije su korišćeni za otkup deviza od građana na ulicama preko uličnih dilera pod kontrolom države. Taj devizni novac, zajedno sa prihodima od carina, pakovan je u džakove i privatnim avionima nošen na Kipar. Istrage su kasnije pokazale da je na ovaj način iz Srbije izneto više od 2,5 milijardi nemačkih maraka. Novac je završio na mutnim računima, delom je trošen na kupovinu oružja, delom za šverc deficitarne robe, dok je veliki deo ostao na privatnim računima Miloševića i ekipe. Glavni logističar ove operacije bio je tadašnji direktor Savezne uprave carina, Mihalj Kertes. Neposredno pred raspad Jugoslavije i početak ratova, Miloševićev režim je pokrenuo veliki državni projekat pod nazivom "Zajam za privredni preporod Srbije". Građani i dijaspora su pozivani da uplaćuju devizna sredstva i dinare kao zajam državi za ekonomski razvoj, izgradnju fabrika i puteva, uz obećanje povoljnih kamata i rokova otplate. Sakupljeno je na desetine miliona dolara, ali je prikupljeni novac ubrzo "nestao" u tamnim državnim tokovima. Početkom devedesetih, režim je doneo odluku o zamrzavanju računa građana u državnim bankama. Stanovnici Srbije su preko noći ostali bez prava da podižu svoj novac koji su decenijama štedeli. Ova sredstva su praktično konfiskovana od strane države kako bi se finansirao budžet i vojska, a građanima je ovaj novac decenijama kasnije vraćan u vidu obveznica stare devizne štednje. Početkom januara 1991. godine, Srbija je tajno izvršila upad u monetarni sistem SFRJ, kada je Narodna banka Srbije nelegalno povukla iz primarne emisije Narodne banke Jugoslavije iznos od oko 1,4 milijarde dolara (u tadašnjim dinarima). Novac je upotrebljen za isplatu penzija i plata u Srbiji kako bi se obezbedio socijalni mir nakon decembarskih izbora 1990. godine. Iako se inflacija često posmatra kao nusproizvod sankcija UN, u Jugoslaviji tokom 1993. godine ona je bila umnogome svesno vođena državna operacija. Topčiderska štamparija novca radila je danonoćno, a ljudi su padali u očaj. Država je kroz hiperinflaciju obezvređivala sve dugove koje je imala prema preduzećima i građanima. Kroz obavezni otkup poljoprivrednih proizvoda za potpuno bezvredan novac, država je bukvalno konfiskovala robu od seljaka, dok su državni šverc i trgovina na crnom tržištu (nafta, cigarete) donosili ogromne profite povlašćenim pojedincima. TAJKUNIZACIJA Tajkuni iz doba Slobodana Miloševića predstavljaju specifičnu ekonomsku idrštvenu klasu koja je svoje ogromno

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

bogatstvo stekla tokom 1990-ih godina u Saveznoj Republici Jugoslaviji (Srbiji i Crnoj Gori). Njihov uspon bio je direktna posledica ratova, međunarodnih sankcija, hiperinflacije i državno kontrolisanog šverca, pri čemu je ključni faktor uspeha bila bliska povezanost sa tadašnjim političkim i bezbednosnim strukturama vlasti. Svoj poslovni uspon ovi pojedinci nisu ostvarili na slobodnom tržištu, već kroz sisteme državnih privilegija. U vreme sankcija, država je samo odabranima dodeljivala dozvole za uvoz deficitarne robe poput nafte, cigareta, lekova i kafe, što je donosilo enormne profite. Povlašćeni pojedinci mogli su da kupuju devize po zvaničnom, nerealno niskom kursu Narodne banke, a da ih zatim prodaju na crnom tržištu po višestruko većem kursu. Milijarde dolara iz državnih fondova i od šverca prebacivane su preko ofšor kompanija na Kipar, gde se tom novcu gubio trag, a kasnije je vraćan u zemlju kroz proces privatizacije. Tako je, recimo, nastao Delta Miroslav Mišković. Tokom 1990-ih bio je na kratko i potpredsednik Vlade Srbije. Njegova kompanija "Delta" razvila se u jednu od najvećih u regionu. Nakon 2000. godine, Mišković je dominirao trgovinskim sektorom Srbije (kroz Maksi i Tempo supermarkete, koji su kasnije prodati belgijskom Delezu). Porodica Karić je stvorila poslovnu imperiju ("Braća Karić" / "BK Grup") koja je obuhvatala prvu privatnu banku (Astra banka), prvu mrežu mobilne telefonije (Mobtel), televiziju (BK TV) i privatni fakultet. Bili su izuzetno bliski porodici Milošević-Marković. Jedan od ključnih "slobokratskih" likova i ministara za privatizaciju u Miloševićevoj epohi bio je Milan Beko. Vodio je tadašnju prodaju "Telekoma Srbija" italijanskim i grčkim kompanijama 1997. godine, a kasnije je i sam učestvovao u velikim privatizacijama nakon 2000. (Knjaz Miloš, Luka Beograd, Večernje novosti). Bio je tu i Stanko Subotić, često povezivan sa velikim poslovima vezanim za tranzit i šverc duvana na Balkanu tokom devedesetih godina. Iako je Demokratska opozicija Srbije (DOS) najavljivala obračun sa oligarsima, većina tajkuna je uspešno preživela smenu vlasti. Nova vlast je donela Zakon o jednokratnom porezu na ekstraprofit stečen u vreme Miloševića. Međutim, ovaj proces je doživeo neuspeh - naplaćena je samo malasuma novca u odnosu na ono što je izneto iz zemlje, a mnogi tajkuni su plaćanjem ovog poreza praktično "legalizovali" svoj kapital. Oligarsi su brzo preusmerili svoje finansiranje na nove, "demokratske" političke partije. Na taj način su obezbedili uticaj na proces privatizacije posle 2001. godine, kupujući nekadašnja uspešna društvena preduzeća za mali novac. Tokom kasnijih godina pokretani su razni sudski postupci protiv pojedinih tajkuna (npr. protiv Bogoljuba Karića zbog Mobtela ili Miroslava Miškovića 2012. godine). Većina ovih procesa je nakon dugogodišnjih suđenja završena zastarevanjem, oslobađajućim presudama ili ukidanjem optužnica. Kapital koji je akumuliran tokom ratnih devedesetih godina postao je temelj za ekonomsku strukturu savremene Srbije. Vučićev režim je nastavio tamo gde su stali Milošević, dosmanlije, "žuti kartel", itd. Udbaška ekonomska hobotnica i dalje čini sve po starom. Da se ne zaboravi. VIĐENJE SA POČETKA MILOŠEVIĆEVE EPOHE (1990 - 1992): PRIČA O "POGLEDIMA" I PETRU PAVLOVIĆU BITAN ČASOPISKragujevački časopis "Pogledi" su, u doba Miloševića, bili važni zato što su bili jedno od mesta na kojima je počela javna kritika komunističkog istorijskog narativa. Oni su otvarali teme višestranačja, monarhije, Draže Mihailovića, komunističkih zločina i sudbine političkih emigranata. Posebna je bila uloga urednika Miloslava Samardžića, a najveće "odlikovanje" činjenica da je časopis bio pod nadzorom državne bezbednosti. "Pogledi" su bili škola političkog mišljenja. Kao mlad čitalac i saradnik kroz taj list usvajao sam kritički odnos prema jugoslovenstvu, komunizmu i režimu. Ono što je važno jeste da ta kritika nije išla u pravcu prozapadnog liberalizma, već nacionalno-demokratskog i pravoslavnog stanovišta. Naročito su bili dragoceni tekstovi dr Petra Pavlovića. Petar Pavlović je bio analitičar koji je vrlo rano uočio nekoliko procesa. Pre svega uočio je da Milošević nije napustio komunistički način mišljenja, iako koristi nacionalnu retoriku i da Zapad posle Hladnog rata uspostavlja novi sistem dominacije u kome male države imaju sve manje prostora za nezavisnu politiku. Pavlović je znao da deo domaće prozapadne opozicije nije autentična alternativa, nego druga strana istog postkomunističkog sistema. Ratovi za jugoslovensko nasleđe nisu vođeni kao jasan srpski državotvorni projekat, već kao haotična kombinacija stare jugoslovenske politike, komunističkih kadrova, vojnih operacija i međunarodnih pritisaka. Iz svega toga se jasno može videti da su devedesete model za razumevanje sadašnjosti. PRIČA O MILOŠEVIĆEVOM USTAVU Jedan od prvih Pavlovićevih tekstova koje sam analizirao odnosi se na Ustav Srbije iz 1990. Pavlović ne prihvata taj dokument kao dokaz da je režim postao istinski nacionalan i demokratski. On smatra da ustavna retorika o suverenosti može da sakrije nešto drugo - pokušaj da se učvrsti vlast predsednika i njegovog vlastodržačkog kruga, bez jasnog rešenja srpskog nacionalnog pitanja u Jugoslaviji koja se raspada. Ključno pitanje je, u ono vreme, bilo - šta će biti sa Srbima van Srbije ako Jugoslavija prestane da postoji? Po Pavloviću, režim istovremeno govori o jugoslovenskoj državi i o srpskim interesima, ali ne definiše poredak prioriteta. To je bila strateška konfuzija koja će kasnije imati teške posledice. Pavlović od početka devedesetih, pre raspada SFRJ, sumnja u američku politiku prema Srbiji. On ne veruje da Sjedinjene Države jednostavno podržavaju demokratizaciju Jugoslavije. Po njemu, velika sila pre svega sledi sopstvene interese i može istovremeno kritikovati jednog lidera i tolerisati ga ako joj u datom

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

trenutku koristi. Upravo je to bio slučaj Miloševića, koji je za američku vrhušku bio čas "balkanski kasapin", a čas "balkanski mirotvorac". U tom kontekstu se pojavljuje paralela sa Sadamom Huseinom. Pavlović vidi obrazac po kome SAD neko vreme sarađuju sa autoritarnim liderima, a zatim ih, kada se odnosi promene, pretvaraju u simbol apsolutnog zla. Taj obrazac je deo novog globalnog poretka nastalog posle pada Sovjetskog Saveza. Međutim, važno je da Pavlović ne izvodi iz toga zaključak da Srbija treba da se hermetički zatvori ili da se osloni samo na vojnu silu (to je, uostalom, nemoguće). Naprotiv, njegova kritika Miloševića je u tome da nije izgradio ozbiljan državni tim, institucije i strategiju sposobnu da deluje u novom svetu. Potrebni su novi ljudi, kaže Pavlović, koji poznaju sopstvenu tradiciju ali razumeju i međunarodne odnose. Prosto i jasno: nije dovoljno proglasiti se patriotom. Nacionalna politika mora biti stručna, na ustavno - pravnoj ravnoteži zasnovana i moralno odgovorna. Usuprotno, nacionalna retorika može prikrivati krajnju stratešku nesposobnost. POMIRENJE, MONARHIJA I NEOJUGOSLOVENSTVOU Pavlovićevim tekstovima kojima sam se bavio važna tema je i pitanje "nacionalnog pomirenja". Posle decenija komunističke vlasti javila se potreba da se prevaziđe podela na partizane i četnike, pobednike i poražene, režim i emigraciju. Pavlović, međutim, smatra da pomirenje bez istine i pokajanja nije moguće. Ako jedna strana ne priznaje zločine i represiju, onda poziv na pomirenje može da posluži samo očuvanju njenog položaja. Sličan oprez Pavlović pokazuje i prema monarhiji. On nije protiv monarhijskog rešenja i vidi ga kao moguć način obnove istorijskog kontinuiteta. Ali upozorava da se i monarhija može pretvoriti u politički marketing. Ni kruna sama po sebi ne rešava problem države ako vodeći ljudi, ustanove i politička kultura ostanu iste. Najveća briga Petra Pavlovića jeste opasnost da Srbi posle raspada velike Jugoslavije uđu u novu, manju jugoslovensku konstrukciju koja bi opet odložila rešavanje srpskog nacionalnog pitanja. On sumnja u ideju da će očuvanje bilo kakvog oblika Jugoslavije automatski zaštititi Srbe. Ako su federalne granice, institucije i međunarodni odnosi već postavljeni protiv njihovih interesa, onda "krnja Jugoslavija" može postati samo nova zamka. Tako se i desilo: to što se zajednička država Srbije i Crne Gore zvala Savezna Republika Jugoslavija nikome nije pomoglo. NATO je brzo podstakao montenegrinski separatizam preko Mila Đukanovića, odvojio i osvojio Crnu Goru. Pavlović je, početkom devedesetih, kada su Srbija i Crna Gora bile "dva oka u glavi", naslutio budući razvoj događaja. Tu se i vidi Pavlovićeva kritika jugofilnog načina mišljenja u samom srpskom rukovodstvu. Po njemu, Milošević i vojni vrh predugo fantaziraju u kategorijama stare države, iako se ona već raspada. Oni se nadaju da će JNA, savezne institucije ili međunarodno pravo sačuvati okvir koji više ne postoji. U međuvremenu, drugi nacionalni lideri vode jasnu politiku zasnovanu na ostvarenju sopstvenih državnih ciljeva. Slovenci, Hrvati, bosanski muslimani, Arbanasi znaju šta hoće i šta treba učiniti da bi Srbi bili pobeđeni, a njihove namere sprovedene u delo. Problem, po Pavloviću, nije samo jedna pogrešna odluka, nego nesposobnost stare, komunističke elite da misli izvan sistema u kome je nastala. Čak i kada koristi nove reči, kao što su suverenitet, demokratija, nacionalni interes, ona u dubini ostaje vezana za stare navike totalitarnog mišljenja. IDEOLOGIJA I AGONIJA Pavlović vidi da srpski lider nije na vreme shvatio kraj Hladnog rata. Dok se komunistički sistem urušavao širom Istočne Evrope, Milošević je, po njegovom tumačenju, nastavljao da govori jezikom socijalizma, Jugoslavije i starih federalnih institucija. Pavlović smatra da je režim pogrešno računao na više stvari: na mogućnost da Sovjetski Savez preživi kao snažan oslonac, na sposobnost JNA da zaustavi raspad Jugoslavije, na pretpostavku da će zapadne sile dugoročno braniti jedinstvenu Jugoslaviju, na ideju da će vojno zauzeta teritorija sama po sebi postati trajan politički dobitak. Kada se te pretpostavke pokažu pogrešnim, Srbija ostaje bez jasne strategije. Umesto da rano formuliše politički cilj i pregovara o državnim granicama i statusu Srba van Srbije, režim se, prema Pavloviću, kreće između jugoslovenstva, socijalizma, nacionalne retorike i vojne sile. Posebno je zanimljiva Pavlovićeva procena evropskog ujedinjenja. On odbacuje nadu da će se zapadne sile duboko podeliti oko Nemačke u sponu i Balkana u nemačkoj interpretaciji. Njegov stav je da, uprkos različitim interesima, ključne zapadne zemlje pripadaju istom strateškom prostoru i da su NATO pakt, na ovaj ili onaj način. Zato Srbija ne može da računa da će jednu zapadnu silu trajno okrenuti protiv druge i tako izbeći pritisak. Izlaz koji Pavlović predlaže nije totalni sukob sa Zapadom. Treba razmišljati o političkom rešenju koje bi priznalo da velike sile imaju interese na Balkanu, ali bi nastojalo da Srbiji obezbedi minimum državne samostalnosti i prihvatljive granice. To je važan detalj jer pokazuje da Pavlovićeva pozicija nije jednostavno "antizapadna" u smislu odbijanja svakog kompromisa. On je protiv potčinjavanja NATO Zapadu, ali prihvata realpolitički kompromis ako se njime čuva osnovni identitet i državni interes. SAMOISTOVETNOST Pavlovićevi tekstovi iz "Pogleda" ne odbacuju građanske slobode. Naprotiv, iskustvo komunističkog autoritarizma pokazuje koliko je važno zaštititi pojedinca od države. Ali Pavlović upozorava da individualna prava ne mogu sama stvoriti zajednicu. Za njega je narod više od zbira pojedinaca. Narod postoji kroz jezik, istoriju, porodicu, veru, običaje i moralne navike. Ako se sve te veze proglase privatnim i nebitnim, društvo postaje "slučajna gomila". Zato on traži ravnotežu: građanske slobode treba da budu zagarantovane, ali država i

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

kultura imaju pravo da podržavaju tradicije koje zajednicu čine prepoznatljivom. Ovo je osnova kritike izbora između nacional - komunizma (maskiranog u Miloševićev SPS) i kvazikosmopolitizma drugosrbijanaca, odevenih u Soroševe NVO jurišnike i Građanski savez Srbije. Pavlović smatra da su obe elite, iako susedusobno napadaju, duhovno slične jer su obe odvojene od tradicionalnog srpskog istorijskog iskustva. Komunisti su ga potiskivali u ime internacionalizma, a prozapadni modernizatori ga, po njemu, potiskuju u ime integracije u Zapad. Zato se ponavlja formula da mali narodi ne smeju da vode tuđu politiku. To ne znači izolaciju. Znači da država mora da ima sopstveni sistem interesa i da saveze procenjuje po tome koliko joj pomažu da te interese ostvari. Ako političke elite više veruju stranim ideologijama ili centrima moći nego sopstvenom narodu, onda formalna demokratija ne garantuje stvarnu samostalnost. Za mene je to značilo - početi od Boga i sebe. Bez osećaja ko smo i šta smatramo dobrim, svaki spoljni model postaje nešto što se mehanički kopira. NATO PROPAGANDA I MEDIJSKI RAT Značajan deo Pavlovićevih analiza posvećen je NATO propagandi, na čijem udaru ćemo se naći i mi. Kao primer navodi svedočenje o iračkim vojnicima koji su navodno izbacivali bebe iz inkubatora u Kuvajtu. Ta priča je kasnije postala poznat primer ratne propagande. Za Pavlovića je ona dokaz koliko snažno medijska slika može da pripremi javno mnjenje za vojnu intervenciju. To je i NATO metod demonizacije protivniak putem "svođenja na Hitlera": zapadni medijski sistem često složene sukobe pojednostavljuje tako što jednog lidera pretvara u novog Hitlera. Kada se to dogodi, protiv njega postaje dozvoljeno gotovo sve, jer se politički spor pretvara u moralnu borbu apsolutnog dobra i zla. To je model primenjen na Sadama Huseina, Gadafigija i druge lidere, među kojima je i Milošević. Važno je naglasiti da Pavlović time ne dokazuje da su ti lideribili aposultno nevini. Reč je o propagandnoj funkciji NATO poređenja: kada se protivnik jednom pretvori u simbol apsolutnog zla, više nije potrebno raspravljati o konkretnim interesima odgovornosti proizvođača haosa. (Ekskurs: Reductio ad Hitlerum (lat. svođenje na Hitlera), poznato kao "Hitlerova greška" ili "igranje na nacističku kartu", jeste logička greška koja nastaje kada neko pokušava da obezvređi tuđi argument povezujući ga sa Adolfom Hitlerom ilinacističkom partijom. Izraz je skovao jevrejski politički filosof Leo Štraus početkom 1950-ih godina, kao igru reči na tradicionalni filozofski termin reduction ad absurdum (svođenje na apsurd). Spada u greške irelevancije i predstavlja podvrstu ad hominem napada, jer umesto rasprave o suštini i dokazima nekog stava, pažnju usmerava na negativnu emocionalnu reakciju vezanu za Hitlera. Sagovornik želi da izazove gnušanje i moralnu osudu kod publike, čime sugerise da je stav automatski pogrešan samo zato što je u nekoj tački sličan Hitlerovim idejama ili postupcima. Recimo: "Protiviš se pušenju na javnim mestima? Znaš ko je još doneo stroge zakone protiv pušenja? Hitler!" Povezivanje političkih protivnika sa nacističkim režimom bez ikakvih stvarnih dokaza o fašističkom delovanju, isključivo radi diskreditacije u javnoj debati, nije ni logički, ni moralno ispravno. Zašto je ovo logička greška? Činjenica da je zločinac (poput Hitlera) podržavao neku ideju ne čini tu ideju automatski neispravnom. Hitler je, na primer, pio vodu, voleo životinje ili gradio autoputeve, ali to ne znači da su te aktivnosti same po sebi loše. Umesto analize logičkih argumenata, rasprava se preusmerava na polje emocija i istorijskog užasa. Skupo smo platili te greške: Srbi su svedeni na Miloševićeve "nacistice"). Pavlović istovremeno kritikuje srpski režim što nije umeo da odgovori na medijski rat. Umesto da gradi ozbiljnu diplomatiju i iznosi proverljive činjenice, režim je, po Pavlovićevom mišljenju, propagandu pre svega koristio za domaću publiku: trebalo je ubediti glasače SPS-a da je Milošević jedini mogući lider Srba ("Ko to sinoć kroz Topolu prođe?/ Nije Đorđe, ne može da dođe,/ on je Slobu poslao narodu"). To je još jedan primer strateške kratkovidosti: vlast uspeva da ubedi deo sopstvenih građana, ali gubi međunarodni informacioni prostor. Mora se priznati: Srbi su, kao i ostali narodi, živeli u vremenu laži. Miloševićeva vlast je, putem državnih medija, širila pogrešne predstave o tome šta se sa nama dešava, sa jednim ciljem - da drži u zabludi ljude na čije je glasoveračunala. Pavlović kaže da je i medijska konfuzija oko ubistva Džona Kenedija bila primer šireg fenomena: veliki broj verzija, teorija i kontradiktornih informacija može da dovede do toga da publika više ne veruje ni u šta. Taj "haos motiva" je, po Pavloviću, takođe oblik kontrole - ne mora se svima nametnuti jedna laž ako se može stvoriti toliko različitih priča da istina postane nedostupna. NEDOSTATAK ALTERNATIVE Pavlović je bio posebno oštar prema uverenju mnogih među Srbima, od akademikado penzionera, da će Milošević, bez obzira na svoje komunističko poreklo, na kraju ipak zaštititi srpske interese. On tu nadu smatra iluzijom. Po njemu, za Miloševićev krug je očuvanje vlasti važnije od dosledne državne politike. Ključna kritika glasi da režim nije jasno objasnio za šta se ratuje. Vojnici i građani dobijaju protivrečne poruke: brani se Jugoslavija, brani se Srbija, brane se Srbi van Srbije, brani se socijalizam, brani se mir. Bez jasnog cilja, žrtve postaju još besmislenije. Pavlović predviđa i jedan politički paradoks: poraz i siromaštvo ne moraju odmah oboriti režim. Naprotiv, ekonomski očaj, medijska konfuzija, strah i nedostatak uverljive alternative mogu da ojačaju vlast. Ljudi koji ne veruju nikome često biraju poznatu vlast, čak i ako su njome nezadovoljni. I ja sam znao da autoritarni sistem ne opstaje samo represijom. On opstaje i proizvodnjom osećanja da "nema drugog

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

izbora". Kada su sve opcije diskreditovane, vlast može da se predstavi kao jedina brana haosu. U tom smislu, najdublji politički problem nije samo ko je na vlasti, nego kako nastaje uverljiva alternativa pošto ona ne može biti samo tehnički bolja ili medijski privlačnija. Alternativa mora biti moralno i nacionalno ukorenjena, aistovremeno demokratska i ustavobranitelj. To je ideal koji sam stalno tražio, ali ga ne pronalazio u političkoj stvarnosti devedesetih. SRPSKI INTEGRALIZAM Jedna od tema Pavlovićevih tekstova je opasnost da se Srbi u Srbiji posmatraju odvojeno od Srba u Bosni, Hercegovini, Krajini i drugim oblastima bivše Jugoslavije. On smatra da zapadne sile mogu da koriste stanovništvo Srbije kao polugu pritiska na srpske zajednice van Srbije, naročito preko sankcija, diplomatske izolacije i pretnji vojnom silom. Iz toga izvodi kritiku regionalnog partikularizma. Šumadinci, Crnogorci, Hercegovci, Krajišnici, Vojvođani i drugi mogu imati različita istorijska iskustva, ali ako ne vide zajednički nacionalni okvir, lakše će biti politički podeljeni. Njegovi tekstovi su imali snažan integralistički srpski nacionalni ton. Pavlović takođe koristi tu temu da postavi pitanje civilizacijske pripadnosti. Po njemu, Srbi su vekovima pokušavali da se politički i kulturno približe Zapadu, ali ih zapadna politika u kriznim trenucima tretira kao strani element. Iz toga on izvlači zaključak da Srbi treba više da se okrenu vizantijskom i pravoslavnom nasleđu. Jer problem jugoslovenstva bio upravo u tome što je srpski identitet pokušao da preoblikuje u širi politički identitet koji nije imao dovoljno dubok zajednički duhovni temelj. Posle raspada Jugoslavije ponovo se postavljalo pitanje šta je zajedničko Srbima osim državne granice. Zajednički okvir treba da bude svetosavska kultura i Crkva. To nije isto što i etničko isključivanje drugih: pravoslavni identitet treba da postavi moralna ograničenja nacionalnoj politici. Jer u praksi taj model može biti izopačen ako se svede na parole o "krvi i tlu". UDBAŠKI "ČETNICI" I RATNI ZLOČINI Pavlović zato govori i o zločinima koje su činile jedinice koje su se predstavljale kao "četničke". On sumnja da su neke od njih bile povezane sa tajnim službama i da sunjihovi zločini mogli biti politički korišćeni protiv srpskih interesa. To jedeo šire slike o manipulaciji ratom. Udbaški "četnički nacionalizam" je Jugoslovensku vojsku generala Mihailovića predstavljao onako kako ih je predstavljala komunistička propaganda: kao primitivne koljače i gibaničare, a ne kao prvi pokret otpora Hitleru u Evropi, a pogotovo ne kao legalnu vojsku Kraljevine Jugoslavije. Svoje paravojne formacije odevali su kao četnike iz Bulajićevih filmova, i takve slike o Srbima slali u svet (a Milošević je bio fini pegovarač, umerenjak, koji je, kao bankar u Americi, znao Rokfelere). Pavlović kaže da Srbi moraju da istraže i osude stvarne zločine koji su počinjeni sa njihove strane. Ako su neprijatelji izmislili ili preuveličali neke optužbe, to ne daje pravo da se poriče ono što se zaista dogodilo. Narod koji sebe vidi samo kao žrtvu lako može da razvije slepu tačku za sopstvene počinioce. Hrišćanstvo ne dozvoljava da se dobro i zlo mere etničkom pripadnošću. To su reči patrijarha Pavla - ne želim da živim ako je cena mog opstanka zločin prema nečijoj nejači. Zato je pojam pokajanja i politički i duhovni. Pokajanje ne znači kolektivno samoponižavanje, niti prihvatanje tuđe propagande. Ono znači sposobnost da čovek ili zajednica imenuju sopstveno zlo i prekinu sa njim: tek takva zajednica može uverljivo da govori o nepravdi koja je njoj učinjena. Naravno da je za mene u doba ratova za nasleđe države u kojoj su, od 1918. do 1991, živeli skoro svi Srbi, a koja je rasturena voljom NATO Imperije, bio veoma bitan temeljni nacionalni identitet, ali nisam prihvatao etnički moralni relativizam. Srbin koji čini zločin nad nejači ne brani Srpstvo nego ga skrnavi. Upravo zato jemoralno čišćenje sopstvenih redova oblik patriotizma, a ne izdaje. O "SLAVOFBIJI" Najšire civilizacijske teze pojavljuju se u Pavlovićevom ogledu o "slavofobiji". On smatra da zapadno neprijateljstvo prema Srbima nije samo posledica konkretnih događaja devedesetih, nego deo duže istorijske napetosti između zapadnog hrišćanstva i pravoslavnog slovenskog sveta. On pojam slavofobije opisuje kao trajno potcenjivanje, asimilaciju i, makar ponekad, fizičko uništavanje slovenskih naroda. U tu priču uključuje germansko širenje na Istok, rimokatoličke misije, sukobe sa Rusijom, komunističku revoluciju i savremene geopolitičke pritiske. Pavlovićeva vizija je veoma široka i počiva na autorovom civilizacijskom čitanju istorije, koje je i danas bitno. U tom okviru posebno mesto imaju ruski mislioci - slovenofili, Dostojevski, Danilevski, Leontjev, Trubeckoj i drugi. Oni su svedoci da zapadni model nije univerzalan. Ideja je da svaka civilizacija ima sopstveni sistem vrednosti i da problem nastaje kada jedna civilizacija svoja merila predstavi kao jedino moguće čovečanstvo. Ne postoje niže i više civilizacije - one su različite, i svaka ima pravo na postojanje. Modernizacija ne mora da znači vesternizaciju. Pavlović zbog toga oštro kritikuje kolonijalizam, zapadne vojne intervencije i ideološki izvoz modernizacije. Navodi primere uništenih naroda i civilizacija, kao i činjenicu da se zapadna istorija često predstavlja kao napredak uprkos ogromnom nasilju. Zapad je opisuje kao civilizacija koja je, po autorovom hrišćanskom merilu, napustila sopstvene izvore i postala duhovno bolesna. Sekularizam, papizam, protestantizam, kolonijalizam, kapitalizam i komunizam su različiti izrazi jednog istog udaljavanja od pravoslavne celine. Pavlović ne tvrdi da je na Zapadu sve bezvredno. On priznaje pozitivna dostignuća zapadnog razvoja, ali smatra da ona ne smeju sakriti istoriju nasilja. Srbi ne treba da idealizuju Zapad niti da ga kopiraju bez kritike. Modernizacija koja zahteva gubitak identiteta nije napredak. Osim u provaliju. PROTIV

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

VESTERNIZACIJE iz teme slavofobije proizlazi kritika "pozapadnjačenja". Pod tim pojmom autor ne misli na upotrebu zapadne tehnologije, nauke ili institucionalnih iskustava, nego na uverenje da Srbija mora da postane kulturno i duhovno ista kao zapadnoevropska društva da bi bila "normalna". On se oslanja na Nikolaja Trubeckoga i ideju da kulture ne treba da budu raspoređene na iluzornoj lestvici od primitivnog ka naprednom. One mogu biti različite, sa različitim istorijskim iskustvima. Ako romanogermanska civilizacija sopstvene norme proglasi za univerzalne, onda svaka druga kultura izgleda kao zaostala varijanta Zapada. To je posebno opasno za male narode. Oni mogu da počnu da preziru sopstveni jezik, istoriju, religiju i običaje. Umesto kritičke modernizacije, nastaje kulturna imitacija. Ta imitacija retko proizvodi stvarni Zapad, a češće proizvodi karikaturu, jer institucije preuzete iz drugog konteksta ne funkcionišu bez vrednosti, navika i istorijskih uslova u kojima su nastale. Svaka reforma se mora prilagoditi sopstvenom društvu. Ako želim pravnu državu, odgovornu vlast i građanske slobode, ne želim da cena toga bude odricanje od pravoslavnog i nacionalnog identiteta. Možda bi neki, iz onog doba, povodom Pavlovićev teza, rekli: šta ovaj hoće? On traži slobodu od komunističke države, ali kritikuje liberalni individualizam, kritikuje Miloševićev režim zbog nedostatka demokratije, ali je sumnjičav prema ideološkom izvozu demokratije sa Zapada. Ta napetost se rešava putem samosvojne politike: preuzimati ono što je korisno, ali ne gubiti sopstveni kriterijum.

MILAN PANIĆ KAO LAŽNO REŠENJE u analizi političkog sukoba između Milana Panića i Slobodana Miloševića, Pavlović odbija da jednog vidi kao spasonosnu alternativu drugom. Miloševića posmatra kao predstavnika starog, nacionalno obojenog komunističkog aparata. Panića vidi kao prozapadnu figuru koja može da bude prihvatljivija međunarodnim centrima moći, ali ne i autentični predstavnik srpskih interesa. Za Pavlovića je to primer lažnog izbora. Javnosti se nude dve figure koje izgledaju protivstavljeno, ali obe, po njegovoj proceni, potiču iz istog postjugoslovenskog i postkomunističkog okvira. Jedan govori jezikom nacionalne države i socijalizma, drugi jezikom Zapada i biznisa. To je ono: ako su sve kutijice deo iste igre, birač ne može da pobedi samo izborom druge kutijice. Potrebna je promena pravila igre. Ovde je i jedan od razloga mog trajnog nepoverenja prema političkim podelama "nacionalisti protiv građanista" jer se obe strane mogu instrumentalizovati. Nacionalistička vlast može da krade, korumpira i pravi ustupke dok se poziva na patriotizam. Prozapadna vlast može da govori o demokratiji, a istovremeno da prezire narodnu tradiciju i sprovodi interese tuđinskih moćnika. Umesto tog dualizma, tražio sam treću poziciju: nacionalno odgovornu, demokratsku, pravnu i hrišćansku moralnu. To je, međutim, i onda, a i sada, više bio normativni ideal nego konkretan politički program. Ipak, ponavljao sam kriterijume: istina, sloboda, nacionalna samostalnost, odgovornost, pokajanje i odbijanje korupcije.

TRAJNI PROBLEM JUGOSLOVENSTVA Jedna od najupornijih tema Petra Pavlovića jeste kritika jugoslovenstva. Ne možemo posmatrati Jugoslaviju samo kao državni projekat koji je u određenom trenutku propao, već kao ideologiju koja je duboko promenila srpsku političku svest. Naročito treba biti kritičan prema drugoj, komunističkoj Jugoslaviji, jer je ona nacionalne identitete formalno priznavala, ali je srpski istorijski kontinuitet podređivala partijskom konceptu "bratstva i jedinstva". U tom okviru je bio tumačen i problem granica stvorenih u socijalističkoj federaciji. Za Pavlovića, raspad države pokazao je da republičke granice više nisu samo administrativne. Postale su osnova novih država, a Srbi koji su živeli van Srbije našli su se u položaju koji je zahtevao novu i jasnu nacionalnu strategiju. Njihova sudbina, po njegovom tumačenju, nije mogla biti rešena ponavljanjem starih jugoslovenskih formula. Kritika Miloševića ovde dobija dodatnu dimenziju. Pavlović mu ne zamera samo to što je ostao komunist, nego i što je predugo razmišljao kao jugoslovenski državnik u trenutku kada se država raspadala. Vera u JNA, savezne institucije i mogućnost obnove neke redukovane Jugoslavije za Pavlovića je dokaz da rukovodstvo nije shvatilo novu stvarnost. Vojnik koji ne zna da li brani Jugoslaviju, Srbiju, Srbe u Hrvatskoj ili režim ne može imati jasan politički cilj. Zato je "mala Jugoslavija" moguća nova klopka. Ako se posle raspada stare zajednice ponovo stvori država koja zadržava stare elite, propale ideološke navike i neodređen odnos prema srpskom nacionalnom pitanju, onda se problem ne rešava nego odlaže: strah od jasnog definisanja sopstvenog identiteta često je vodio u nove poraze. Naravno da niko normalan zagovara mržnju prema drugim južnoslovenskim narodima jer hrišćanska vera zabranjuje kolektivnu mržnju i osvetu. Međutim, moramo odbaciti ideju da pomirenje mora počivati na zaboravu. Zajednički život, ako je moguć, mora biti zasnovan na istini o prošlosti, priznavanju zločina i jasnom poštovanju identiteta svakog naroda. Izlaz iz jugoslovenskog nasleđa samoistovetnost: Srbija treba da zna šta jeste, bez potrebe da svoje postojanje opravdava. Tek iz takve sigurnosti mogući su i normalni odnosi sa susedima. Drugim rečima, pomirenje nije brisanje razlika, nego sposobnost da različite zajednice žive bez pretenzije da jedna drugu prevaspitavaju ili ukidaju.

O PUTU KA POKAJANJU DA LI JE POKAJANJE POLITIČKA KATEGORIJA? U svakodnevnom govoru pokajanje se često svodi na osećanje krivice, žaljenje ili izvinjenje, ali ono ima šire, pravoslavno značenje: preumljenje, odnosno promena načina mišljenja i života. Zato poziv na pokajanje nije samo verska poruka upućena pojedincu. Treba ga primeniti na

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

porodicu, intelektualce, Crkvu, političare i narod kao istorijsku zajednicu. Jer se politička obnova ne može izvesti ako svako samo nabraja tuđe grehe. Komunisti treba da priznaju progone, represiju i uništavanje verskog života, rodoljubi zloupotrebe patriotizma i zločine, "građanisti" prezir prema sopstvenoj tradiciji i političku zavisnost od zapadnih moćnika, crkveni ljudi sopstvene promašaje, a obični ljudi korupciju, kukavičluk, ravnodušnost i pristajanje na laž. U tom smislu, pokajanje ima i institucionalnu posledicu. Ako se stvarno prizna šta je bilo pogrešno, onda se moraju menjati i pravila koja su to zlo omogućila. Zato su potrebni i zahtevi za vladavinom prava, odgovornošću vlasti, jasnim institucijama i prekidom sa tajnim mrežama moći. Pokajanje koje ne menja ponašanje bilo bi samo retorika. Pokajanje se protivstavlja samosažaljenju. Narod može stalno da govori o tome šta su mu drugi učinili, a da se nikada ne zapita šta je sam radio pogrešno. Takav narod ostaje zarobljen u prošlosti. Sa druge strane, pokajanje ne znači prihvatanje. Ono mora biti slobodno i konkretno: čovek priznaje ono za šta zaista jeste odgovoran, a ne ono što mu NATO moćnik pripisuje. Zbog toga je i nacionalno pomirenje nemoguće bez pokajanja. Ne može se jednostavno reći da su svi bili podjednako krivi i da prošlost treba zaboraviti. Ako su postojali progon, ubistvo, otimanje imovine ili politička represija, žrtva ima pravo na istinu. Pomirenje dolazi tek nakon imenovanja zla, a ne umesto njega. Ova logika se prenosi i na odnose među narodima. Nikad nisam verovao u trajno pomirenje koje se zasniva samo na sporazumu političkih elita, dok se u javnosti negiraju ili relativizuju tuđe žrtve. Ideal je težak i verovatno nikada sasvim ostvariv: svaka strana treba najpre da vidi sopstvenu krivicu, a tek onda da traži priznanje krivice drugog. Lažni car uvek govori da je on u pravu, da je za neuspeh kriv neko drugi i da narod mora da mu veruje. Pokajanje, naprotiv, počinje priznanjem sopstvene ograničenosti. Zato je ono i protivotrov protiv kulta vođe. Vođa koji ne može da prizna grešku lako postaje idol, a zajednica koja nikada ne preispituje sebe lako postaje plen takvog vođe. SPOLJNI PRITISAK I NAŠA ODGOVORNOST Trebalo je, u vreme ono, da se istovremeno govori o spoljnim neprijateljima isopstvenoj krivici. Ta dva nivoa se u političkim raspravama često isključuju: ili je za sve kriv Zapad, ili su za sve krivi Srbi i njihovo rukovodstvo. Normalan čovek (ne samo Srbin) mora biti oštar prema Sjedinjenim Državama, NATO Imoeriji, zapadnim medijima i međunarodnim institucijama kojima upravlja NATO. Raspad Jugoslavije je deo šireg posthladnoratovskog poretka u kome velike sile slabe države podređuju sopstvenim strateškim interesima. Sankcije, medijski narativi, diplomatski pritisci i vojne intervencije nisu neutralni instrumenti međunarodnog prava, nego sredstva političke moći. S druge strane, upravo zato što smo znali da je spoljni pritisak stvarno postojao, bilo je važno da srpska politika bude mudra, moralna i disciplinovana. Ako se zna da protivnik čeka našu grešku, onda je neodgovornost sopstvenog rukovodstva još teža. Loša strategija, kriminal, paravojne formacije, propaganda i zločini ne mogu se opravdati činjenicom da postoji neprijateljska politika spolja. I tu je opet pitanje pragmatičnosti zločina. Da li nacionalna pripadnost zločinca može da pretvori u junaka? Iz perspektive čojstva, ne može. Naprotiv, zločin je dvostruko težak kada se izvrši pod nacionalnim ili pravoslavnim simbolima, jer tada, osim konkretne žrtve, biva oskrnavljeno i ime zajednice u čije ime se deluje. Da ponovim: istorijsko stradanje ne proizvodi automatski moralnu nevinost u svakoj novoj situaciji. Narod koji je u prošlosti bio žrtva može u drugom trenutku imati pojedince koji čine zlo. Sećanje na Jasenovac, ratove i progone ne sme biti upotrebljeno kao dozvola za osvetu. Naravno, ne smemo dozvoliti da se stvarni zločini pojedinaca ili udbaških formacija upotrebe za kolektivno moralno obeležavanje čitavog naroda, njegove kulture i Crkve. Samatrao sam, u vreme ono, da individualna i komandna odgovornost moraju biti konkretne. Najveća je laž kada se iz političke krivice režima izvodi zaključak da su Njegoš, Kosovski zavet ili svetosavlje sami po sebi izvori zločina. Kao što spoljna nepravda ne ukida našu krivicu, a naša krivica ne opravdava spoljnu nepravdu. Trezvenost zahteva da čovek ne koristi neprijatelja kao izgovor za sopstveno zlo, ali i da ne prihvata tuđu propagandu samo zato što je razočaran sopstvenom vlašću. O MANAMA MOGA STILAPisao sam uvek sa strašću: novinski komentar, istorijsku analogiju, književni citat i politički pamflet koristio sam, često i prenaglašeno, često vičući po papiru. Svestan sam svih mana svog stila i nikad nisam tvrdio da govorim konačnu reč. Milošević, Tito, komunizam, nacionalizam, Zapad, Kosovo, Sveti Sava, Njegoš i Dostojevski za mene nisu bile odvojene teme. Pričao sam priču o vernosti i otpadiju, istinskom i lažnom zavetu, slobodi i idolopoklonstvu. Čitalac zato može da vidi moralni kriterijum kojim procenjujem različite pojave. Mana takvog postupka je što analogija ponekad zamenjuje dokaz. Činjenica da se jedan savremeni politički obrazac može uporediti sa biblijskim ili književnim primerom ne znači sama po sebi da su istorijski uzroci isti. Ipak, hoću da se zna šta je jedan pravoslavni srpski publicista mislio i pisao dok su se događaji devedesetih odvijali. Tekstovi iz tog doba su svedočenja o atmosferi, strahovima, političkim podelama i intelektualnim reakcijama epohe. Ostaje pitanje - koje od mojih tvrdnji mogu biti potvrđene nezavisnim istorijskim istraživanjem, a koje ostaju politička interpretacija, teološka ocena ili polemičko uopštavanje? To ostavljam na procenu čitaocu. To je bila moja pozicija: protiv režima, ali i protiv zapadne intervencionističke politike, za nacionalni identitet, ali protiv obožavanja "krvi i tla", za Crkvu, ali protiv

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

njene političke instrumentalizacije, za priznanje srpskih žrtava, ali i za osudu zločina koje su počinili Srbi. Osnovni naš problem je gubitak moralnog i duhovnog središta srpske politike. Moj kriterijum rasuđivanja o srpskoj stvarnosti je pravoslavno hrišćanstvo kako sam ga ja razumeo. Sve ostalo, kritika komunizma, Miloševića, Zapada, jugoslovenstva, kriminala, lažnog nacionalizma i tranzicije izvodio sam iz tog temeljnog stava. Ponavljam: to je pravoslavno hrišćanstvo kako sam ga ja razumeo, a ne pravoslavno hrišćanstvo u svoj njegovoj širini i punoti. Drugi su dublji, i svedoče više. Zato moje reči nisu "crveno slovo", nego vapaj čoveka koji se našao vrtlogu svetske i nacionalne istorije. Podložne su svakoj kritici, ali ne i pretumačivanju: nikome ne dam da ih reinterperetira kao podršku NATO Zapadu, jer one to nikada nisu bile. Moje tekstove ne treba čitati kao konačnu istinu devedesetih, već kao lično svedočenje o njima. Naravno da je potrebna kritička distanca prema svim mojim zaključcima. ZA KRAJ: KNIN JE PAO U BEOGRADU KLJUČNA ZAMERKA Ono što najviše zameram Slobodanu Miloševiću je prepuštanje Srba iz Republike Srpske Krajine neoustaškoj EUstašiji, zvanoj Republika Hrvatska. Milošević je najzapadnije Srbe surovo i bez trunke sažaljenja ostavio na cedilu, i to mu se nikad ne sme zaboraviti. General Vojske Republike Srpske Krajine Milisav Sekulić je napisao knjigu "Knin je pao u Beogradu", pokazujući i dokazujući da je Srpska Krajina pala usled političke pasivnosti, licemerja i cinizma srpskih političkih elita, kako u SR Jugoslaviji tako i u Republici Srpskoj Krajini. Titoistički koncept bratstva i jedinstva, kao i antisrpski karakter federalizma koji je razbijao kontinuitet srpskog etničkog prostora, ostaju u podlozi svih kasnijih tragedija. Prema generalu Sekuliću, Srbi iz Hrvatske bili su žrtvovani ne samo od strane hrvatske države u nastajanju već i od svojih sunarodnika na vlasti u Beogradu, koji su pokazali ravnodušnost, ali i diplomatsku servilnost pred međunarodnim faktorima. Rukovodstvo Republike Srpske Krajine bilo je urušeno unutrašnjim konfliktima, nekompetentnošću i svađalaštvom: stranke unutar RSK su upražnjavale međusobne obračune umesto da se zajedno bore protiv NATO pakta i NATO Zagreba. Sekulić se ne libi da imenuje odgovorne: Slobodan Milošević i njegov krug saradnika predstavljaju ravnodušnike koje su svojom "realističkom" politikom dovele do razornih posledica. Odluka da se RSK ostavi bez značajne vojne podrške i da se sa hrvatskim vlastima vodi tajna diplomatija iza leđa Srbima iz Krajine predstavlja, po Sekuliću, izdaju prvog reda. Autor posebno ukazuje na paradoks da su Srbi iz Krajine često bili na meti medijske satanizacije u Beogradu, a ne objekti brige i solidarnosti. RAZLOZI ZA TRAGEDIJU Prema Sekuliću, medijska slika u SR Jugoslaviji je bila konstruisana tako da sužava saosećanje i delegitimiše potrebu za solidarnošću sa Srbima iz Krajine. Dok je Hrvatska izvodila ofanzivu u doba "Bljeska" i "Oluje", srpski mediji suprenosili vesti o sportskim rezultatima, poljoprivrednim uspesima i kulturnim događajima, a zato vreme se tragedija izgnanstva preko dvesta hiljada ljudi skoro potpuno prećutkiivala. Pad Knina nije u medijima obeležen kao svesrpska tragedija nego kao incident koji se desio na margini istorije, jer je svest o našoj Krajini izgubljena mnogo pre nego što je prvi tenk ušao u krajiške gradove. Loši su bili odnosi između RSK i Republike Srpske. Sekulić pokazuje kako je saradnja često bila simbolična, a ne strateška. Lideri poput Karadžića i Mladića nisu bili u stanju da formiraju ujedinjeni front sa Krajišnjicima, iako su zajednički interesi to zahtevali. Pored toga, tadašnja JNA (a kasnije Vojska Jugoslavije) više je služila kao instrument političkih pritisaka i međunarodnih kalkulacija nego kao sila odbrane srpskog naroda. Među vojnicima u Krajini je zavladała svest da pomoć iz Srbije neće doći. Taj osećaj napuštenosti imao je poguban efekat na sposobnost Krajišnjika za otpor. Oficiri su često bili ostavljeni sami, bez konkretnih uputstava ili logističke podrške. Naredbe su kasnile, a u kritičnim trenucima nijedna jedinica nije imala jasan operativni plan. Povlačenja su organizovana improvizovano, komunikacija je bila u kolapsu, a logistika potpuno nefunkcionalna. Mnoge jedinice nisu imale dovoljno goriva ni municije, a neke čak ni hranu. Srbi iz Krajine bili su ljudi koji su dugo verovali u mit o zaštitničkoj ulozi Srbije i srpske države. Kada su shvatili da pomoći nema, taj mit je bolnim putem srušen, ostavljajući za sobom kolone izbeglica, ne samo fizički već i egzistencijalno slomljenih. To iskustvo će imati dugoročne posledice na srpsku samosvest, uključujući demografski pad, gubitak samopouzdanja i porast ciničnog odnosa prema državi. Sekulić se pita da li je srpski narod, kao politički subjekt, ikada zaista sazeo za modernu državnost? Srpska elita je podbacila, država je zakasnila, narod je ostao sam. Sekulić je jasan: "Srbija nije htela da ratuje za Krajinu jer Krajina nikada nije bila uključena u njenu stratešku računicu, već je služila kao privremeni adut u diplomatskim pregovorima". Knin je pao u Beogradu mnogo pre nego što je pao na terenu, a srpski narod je to shvatio tek kada je video kolone izgnanika u pravcu srbijanskih gradova i Beograda. NEIZABRANI POSREDNIKU svim mirovnim pregovorima Srbi iz zapadnih srpskih krajeva nisu imali kapacitet da samostalno utiču na ishod, već su uvek bili predstavljeni preko posrednika, nezaobilaznog Slobodana Miloševića. Taj "mentorski" odnos Beograda prema Kninu i Palama Sekulić proglašava jednim od glavnih izvora kraha srpske politike u devedesetim. Uloga Slobodana Miloševića u Dejtonu ima poseban značaj. On je, tvrdi Sekulić, predstavljao sve Srbe uprkos tome što ni formalno ni demokratski nije imao mandat da to čini. U ime srpskog naroda potpisuje dokument kojim se potvrđuje

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba>

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

međunarodno priznata teritorijalna celovitost Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Tim potpisom legalizovana je ne samo etnička čišćenja izvršena nad Srbima već i zbrisan pravni legitimitet Republike Srpske Krajine. Sekulić navodi da je tim činom Srbija, kao matica, praktično priznala poraz kao strategiju. Prema Sekuliću, Dejton nije bio posledica poraza na bojištu, već rezultat političke kapitulacije. Dok su Hrvati i Bošnjaci u Dejtonu nastupali kao politički subjekti sa jasnim ciljevima, Srbi su, preko Beograda, nastupili bez koordinisane strategije. Posebno se kritikuje činjenica da su Srbi iz Krajine u potpunosti bili izostavljeni iz pregovora. Njihov glas, položaj i tragedija nisu bili predmet bilo kakvih zahteva ili kompenzacija. Za razliku od Republike Srpske, koja je formalno dobila status entiteta unutar BiH, RSK nije dobila ni deklarativno priznanje istorijske nepravde. Sekulić ističe da je Dejton imao i unutrašnje posledice: on je cementirao kulturu ćutanja i zabrane postavljanja pitanja o odgovornosti. Posle potpisivanja ovog sporazuma, svaka kritika Miloševićeve politike tretirana je kao antisrpska. Istovremeno, u medijima se negiralo da je Krajina ikada bila deo nacionalnog projekta. Sve što je prethodnih godina građeno kao patriotska paradigma ("svi Srbi u jednoj državi") sada je prećutkivano kao zabluda. Taj ideološki zaokret Sekulić smatra pretvaranjem poluzvanične državne ideologije u režimsku istorijsku amneziju. DEJTONIZACIJA SRBA Iako su na Pale pristizala upozorenja da će sudbina Srba u Krajini biti preslikana i u Bosni, rukovodstvo RS je bilo podeljeno. Jedni su bili za безусловnu saradnju s Miloševićem, u strahu da će ih Beograd potpuno izolovati. Drugi, kao što je bilo vojno rukovodstvo na čelu sa Ratkom Mladićem, upozoravali su da će Beograd Srbe u BiH dovesti do iste sudbine kao one u Kninu. U Dejtonu se te tenzije kulminiraju jer je autonomija RS svedena na entitetsku upravu bez samostalnog pravnog subjektiviteta. Dejton je bio diplomatska pobeda SAD, ali i moralna kapitulacija UN, koje su u Vukovaru, Bijelom Brdu, pa i u zoni Južne Krajine, dopustile etničko čišćenje pod svojim mandatom. On poziva na istorijsku reviziju uloge takvih "mirovnjaka", ukazujući da su njihove misije često samo fikcija za medije, bez stvarne zaštite civila. To jest: da li je Dejton za Srbe bio mir ili kapitulacija? Za Sekulića, odgovor je jasan: bio je to sporazum u kojem su Srbi platili najveću cenu, a dobili najmanje. Nije u pitanju samo teritorija ili politički status, već trajno osećanje poraza, izdaje i istorijske nepravde. UNUTRAŠNJE IZGNANSTVO Narod iz zapadnih srpskih krajeva je, prema Sekuliću, bio u poziciji talaca: sa jedne strane izložen NATO hrvatskim ofanzivama, sa druge strane obmanjivan političkim izjavama o "međunarodnom pravu" i "nepobedivosti srpske vojske". U takvom ambijentu, masovni izgon bio je više nego logičan kao rezultat duboke nepoverenja u srpsko političko rukovodstvo i straha od novog Jasenovca. Kad je pala Krajina, Beograd je, da ponovimo, sramno ćutao. Nije bilo dana žalosti, ni minuta ćutanja. Umesto otvorene rasprave o razlozima neuspeha i odgovornosti, javni diskurs je ubrzo ušao u fazu "zatvaranja slučaja". Teorije zavere, medijski relativizam i apatija bili su dominantne strategije zvaničnih glasila. Televizija, štampa i državni zvaničnici izbegavali su čak i sam pojam "pad". Govorilo se o "povlačenju", "reorganizaciji", "taktičkoj prednosti", čime je tragedija izgubila svoju moralnu i osećajnu težinu. Srbi iz Krajine nisu bili predstavljeni kao braća u nevolji, već kao nezgodan višak u javnom prostoru koji je morao da se "utiša". Srbi iz Krajine nisu samo izgubili dom, zemlju i pravo na povratak nego su izgubili i simboličko mesto u srpskom društvu. Postavljeni su u poziciju optuženih, kao da su sami krivi za svoju nesreću. Mnogi od njih su u Srbiji doživeli diskriminaciju, stigmatizaciju, pa i administrativno- socijalno poniženje. Umesto da budu dočekani kao žrtve velikog istorijskog zločina, tretirani su kao teret i podsetnik na nacionalnu nemoć. Sekulić ukazuje da je srpsko društvo time izgubilo vezu sa moralnim poretком solidarnosti i zajedničke sudbine. PROTIV ĆUTANJA General Sekulić sa zaprepašćenjem ističe da je, u to vreme, veoma mali broj javnih ličnosti (nekoliko novinara, retkih analitičara, poneki sveštenik) javno progovorio o značaju poraza u Krajini. Univerziteti su ćutali. Akademija nije iznela nijedan ozbiljan dokument niti je organizovala simpozijum na tu temu. Nacionalna istorija nije ubrzo ni obradila ni usvojila pad Krajine kao veliku lekciju. Umesto toga, dominirao je oportunizam i strah da bi kritika vlasti mogla biti shvaćena kao kritika naroda, što je jedna od ključnih zamena teza u to vreme. Sekulić ističe da je u ćutanju oko Krajine najglasnije bilo ono što je izostalo: preispitivanje politike devedesetih, odgovornosti države, i - što je možda najvažnije - moralna solidarnost. O tome je, između ostalog, uvek govorio i akademik Kosta Čavoški. Čavoški je pokazao i dokazao da je Milošević od samog početka sukoba namerno vodio protivrpsku politiku u zapadnim zemljama i da je na kraju svesno prepustio i žrtvovao Republiku Srpsku Krajinu. Označio ga je kao "nacionalnog izdajnika" koji je u potpunosti napustio Knin i tamošnje Srbe tokom hrvatske operacije "Oluja". Pad Krajine Čavoški opisuje kao jednu od najvećih tragedija u modernoj srpskoj istoriji, koja je rezultirala ne samo velikim egzodusom civilnog stanovništva već i velikim vojnim poniženjem srpske države. Po Čavoškom, izdaja Republike Srpske Krajine i kasniji ustupci u Dejtonskom sporazumu (gde je, prema njegovim rečima, Milošević dodatno "obogaljšao" Republiku Srpsku prepuštanjem delova Sarajeva i drugih teritorija) najpogubnije tekovine tadašnjeg beogradskog režima. Bez istine o Krajini, ne može biti istinskog razumevanja ni za Kosovo i Metohiju, ni za Republiku Srpsku, ni za bilo koji srpski gubitak. I

Vreme: 25.09.2026 14:24

Medij: pravda.rs

Link: <https://pravda.rs/kolumne/vladimir-dimitrijevic/vladimir-dimitrijevic-kako-je-poceo-veliki-poraz-srba->

Autori:

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: VLADIMIR DIMITRIJEVIĆ: Kako je počeo veliki poraz Srba: Slobodan Milošević, dvadeset godina od odlaska

ako me opet pitate zašto sam bio protiv režima Slobodana Miloševića, razloga ima mnogo, ali moj najjasniji odgovor glasi: Knin je pao u Beogradu. UPUTNICE: 1. <https://www.vladimirdimitrijevic.com/sr-rs/tekstovi/486-zivot-u-doba-anti-lazara-dvadeset-godina-od-petog-oktobra.html> 2. [https://srpskistav.com/autorski-tekstovi/%d0%bd%d0%b0-%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b0%d0%b6%d0%b8-%d1%83-%d0%bd%d0%b0%d1%98%d0%bc%d1%80%d0%b0%d1%87%d0%bd%d0%b8%d1%98%d0%be%d1%98-%d0%bd%d0%be%d1%9b%d0%b8-%d0%b4%d1%83%d1%85%d0%be%d0%b2%d0%bd%d0%be-2/](https://srpskistav.com/autorski-tekstovi/%d0%bd%d0%b0-%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b0%d0%b6%d0%b8-%d1%83-%d0%bd%d0%b0%d1%98%d0%bc%d1%80%d0%b0%d1%87%d0%bd%d0%b8%d1%98%d0%be%d1%98-%d0%bd%d0%be%d1%9b%d0%b8-%d0%b4%d1%83%d1%85%d0%be%d0%b2%d0%bd%d0%be/); <https://srpskistav.com/autorski-tekstovi/%d0%bd%d0%b0-%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b0%d0%b6%d0%b8-%d1%83-%d0%bd%d0%b0%d1%98%d0%bc%d1%80%d0%b0%d1%87%d0%bd%d0%b8%d1%98%d0%be%d1%98-%d0%bd%d0%be%d1%9b%d0%b8-%d0%b4%d1%83%d1%85%d0%be%d0%b2%d0%bd%d0%be-3/>; <https://srpskistav.com/autorski-tekstovi/%d0%bd%d0%b0-%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b0%d0%b6%d0%b8-%d1%83-%d0%bd%d0%b0%d1%98%d0%bc%d1%80%d0%b0%d1%87%d0%bd%d0%b8%d1%98%d0%be%d1%98-%d0%bd%d0%be%d1%9b%d0%b8-%d0%b4%d1%83%d1%85%d0%be%d0%b2%d0%bd%d0%be-4/>; <https://srpskistav.com/autorski-tekstovi/%d0%bd%d0%b0-%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b0%d0%b6%d0%b8-%d1%83-%d0%bd%d0%b0%d1%98%d0%bc%d1%80%d0%b0%d1%87%d0%bd%d0%b8%d1%98%d0%be%d1%98-%d0%bd%d0%be%d1%9b%d0%b8-%d0%b4%d1%83%d1%85%d0%be%d0%b2%d0%bd%d0%be-5/>

Vreme: 25.09.2026 08:47

Medij: pink.rs

Link: <https://pink.rs/drustvo/815219/nbs-objavila-srednji-kurs-dinara-za-evro-danas-117-48-dinara>

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: NBS objavila: Srednji kurs dinara za evro danas 117,48 dinara

576

Zvanični srednji kurs dinara za evro danas je 117,4831 dinara, što je neznatna promena u odnosu na četvrtak, objavila je Narodna banka Srbije (NBS).

Dinar je prema evru niži za 0,1 odsto u odnosu na pre mesec dana, na godišnjem nivou slabiji je za 0,2 odsto, a od početka godine niže je za isti iznos. Zvanični kurs dinara u odnosu na dolar danas je slabiji za 0,1 odsto i iznosi 103,2818 dinar za dolar. Kurs dinara prema dolaru je niži za 2,5 odsto u odnosu na pre mesec dana, na godišnjem nivou slabiji je za 3,5 odsto, a od početka godine za 3,3 odsto. Autor: Marija Radić

Vreme: 25.09.2026 08:25

Medij: tanjug.rs

Link: <https://pretplatnici.tanjug.rs/news/2496777c-90f8-4f70-aa05-8b849872bd92>

Autori: tko

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Srednji kurs dinara za evro danas 117,4831 dinara

604

BEOGRAD, 25. septembra (Tanjug) - Zvanični srednji kurs dinara za evro danas je 117,4831 dinara, što je neznatna promena u odnosu na četvrtak, objavila je Narodna banka Srbije (NBS). Dinar je prema evru niži za 0,1 odsto u odnosu na pre mesec dana, na godišnjem nivou slabiji je za 0,2 odsto, a od početka godine niže je za isti iznos. Zvanični kurs dinara u odnosu na dolar danas je slabiji za 0,1 odsto i iznosi 103,2818 dinar za dolar. Kurs dinara prema dolaru je niži za 2,5 odsto u odnosu na pre mesec dana, na godišnjem nivou slabiji je za 3,5 odsto, a od početka godine za 3,3 odsto. (Kraj) tk/mj

Vreme: 25.09.2026 17:33

Medij: tanjug.rs

Link: <https://pretplatnici.tanjug.rs/news/2a0707d3-c934-41d1-b1ff-9dbbfcc264ca>

Autori: jof

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Srednji kurs dinara za evro u ponedeljak 117,4993 dinara

589

BEOGRAD, 25. septembra (Tanjug) - Zvanični srednji kurs dinara za evro iznosiće u ponedeljak 117,4993 dinara, što je neznatna promena u odnosu na petak, objavila je danas Narodna banka Srbije (NBS). Dinar će prema evru biti niži za 0,1 odsto u odnosu na pre mesec dana, na godišnjem nivou za 0,2 odsto, a od početka godine za 0,1 odsto. Indikativni kurs dinara u odnosu na dolar jači je danas za 0,2 odsto i iznosi 103,0605 dinara za dolar. Kurs dinara prema dolaru slabiji je za 2,2 odsto nego pre mesec dana, na godišnjem nivou za 2,6 odsto, a od početka godine 3,1 odsto. (Kraj) jof/dž

Vreme: 26.09.2026 06:00

Medij: espreso.co.rs

Link: <https://www.espreso.co.rs/vesti/ekonomija/1621949/evro-vredi-1174993-dinara-u-ponedeljak-28->

Autori: Miloš Dojčinović

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Oglasila se Narodna banka Srbije: Evo koliko će u ponedeljak vredeti evro

516

Zvanični srednji kurs biće u ponedeljak, 28. septembra 117,4993 dinara za jedan evro, što je najmanja vrednost domaće valute u ovoj godini, objavila je Narodna banka Srbije.

Evropska valuta danas i za vikend vredí 117,4831 dinar.

Dinar prema evru danas vredí 0,1 odsto manje nego pre mesec dana, a 0,2 odsto manje nego pre godinu dana i 0,2 odsto manje nego na početku godine.

Najveća vrednost dinara prema evropskoj valuti ove godine bila je 5. januara, kada je za evro bilo potrebno 117,3016 dinara.

(Espresso/Beta)

Vreme: 25.09.2026 21:35

Medij: espreso.co.rs

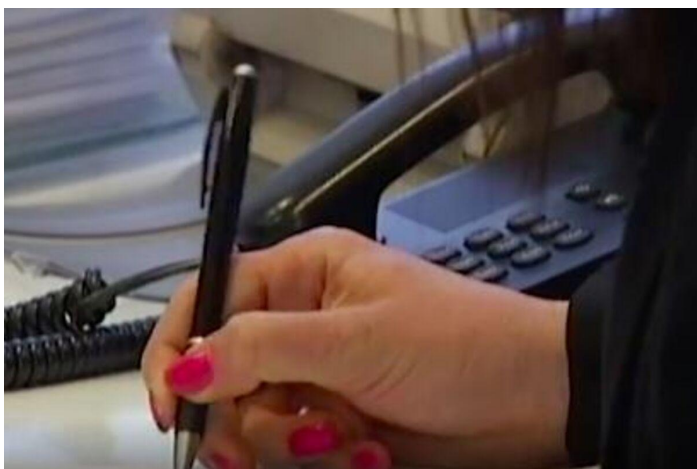
Link: <https://www.espreso.co.rs/vesti/ekonomija/1621962/koliko-bi-rate-kredita-mogle-da-poskupe-zbog->

Autori: Dijana Spasov

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Rast euribora ponovo pravi problem građanima koji otplaćuju stan: Evo koliko bi rate kredita mogle da poskupe

2316

Rast euribora mogao bi da poveća rate stambenih kredita sa promenljivom kamatnom stopom. Darko Stamenković, generalni direktor Sektora za kontrolu poslovanja banaka u Narodnoj banci Srbije, rekao je za "Blic Biznis" da bi poskupljenje rate, prema konzervativnoj proceni zasnovanoj na kretanju euribora u poslednjih šest meseci, moglo da bude oko šest odsto.

Naglasio je da to nije jedinstven iznos za sve dužnike.

"Da li nas brine trenutni rast euribora? Ne brine, zato što smo kreirali preventivne mehanizme da nam se ne ponovi 2023. godina", rekao je Stamenković, odgovarajući na pitanje "Blic Biznisa".

Kome bi rata mogla da poraste

Promena euribora može da se odrazi na korisnike stambenih kredita sa promenljivom kamatnom stopom. Koliko će se promeniti pojedinačna rata zavisi od iznosa kredita, preostalog roka otplate i uslova ugovora, objasnio je Stamenković.

Građanima koji otplaćuju kredit sa fiksnom kamatnom stopom rast euribora ne menja ratu tokom perioda za koji je ta stopa ugovorena.

Kod kredita sa kombinovanom kamatom važno je da li je korisnik još u fiksnom delu otplate ili je prešao na promenljivu stopu.

Stamenković je naveo da se sve više građana odlučuje za fiksnu ili kombinovanu kamatu.

Prema njegovim rečima, kod kombinovanih kredita fiksna stopa se često primenjuje u prvih pet ili šest godina, a zatim se kamata usklađuje prema ugovorenim uslovima.

Zašto NBS ne očekuje ponavljanje 2023. godine

Stamenković je podsetio da su 2023. godine stope euribora u kratkom periodu porasle iz negativne zone do oko četiri odsto, a da su rate pojedinih stambenih kredita za šest meseci porasle i više od 50 odsto.

NBS je tada uvela privremena ograničenja kamata.

Sada postoje zakonska ograničenja maksimalnih kamatnih stopa. Tokom 2026. i 2027. godine, gornja granica nominalne kamate za stambene kredite sa promenljivom stopom određuje se na osnovu prosečne ponderisane kamatne stope za tu vrstu kredita, uvećane za jednu petinu.

NBS te iznose objavljuje dva puta godišnje.

To ograničenje se odnosi na kamatnu stopu, a ova procena mogućeg rasta rate od oko šest odsto nije zakonski maksimum za svaku pojedinačnu ratu.

Za građane sa promenljivom kamatom presudno je kada se, prema njihovom ugovoru, kamata sledeći put usklađuje i kolika je tada ugovorena referentna stopa.

(Espreso/Blic Biznis/D.S.)

Vreme: 25.09.2026 15:57

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/vesti/ekonomija/arsic-privredni-rast-ove-godine-iznad-tri-odsto-jednokratne->

Autori: Milos Obradovic

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Arsić: Privredni rast ove godine iznad tri odsto, jednokratne isplate produžavaju inflaciju

8042

U drugom tromesečju ove godine, Srbija je ostvarila solidan privredni rast ali iza njega se vide problemi koji mogu ograničiti budući rast, kao što su smanjenje zaposlenosti, odlazak radne snage, brži rast zarada od produktivnosti, nedovoljno snažne strane investicije, umereno visok spoljni deficit i veće oslanjanje države na potrošnju i zaduživanje, rekao je danas profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu Miroslav Arsić na predstavljanju Kvartalnog monitora.

Za održiviji rast u narednim godinama biće važnije povećanje produktivnosti, investicija i izvozne konkurentnosti nego održavanje visoke domaće potrošnje. "Međugodišnji rast bruto domaćeg proizvoda (BDP) ubrzao je u drugom kvartalu ove godine na 3,8 odsto, po čemu se Srbija svrstava među iznadprosečne, mada ne i najbrže rastuće evropske privrede", rekao je Arsić. Dodao je da je znatan broj zemalja iz regiona Centralne i Istočne Evrope (CIE) imao bržu stopu rasta: Slovenija (pet odsto), Crna Gora (4,8 odsto), Severna Makedonija (4,3 odsto) i Litvanija (4,1 odsto). Pored zemalja iz CIE, brži rast od Srbije u drugom kvartalu imale su, kako je naveo, i Malta i Danska, dok je Švedska imala identičan međugodišnji rast. "Iza solidnog rezultata privrede Srbije u drugom kvartalu stoje visok rast građevinarstva, koji povezujemo s pojačanim državnim ulaganjima u infrastrukturu, pre svega u Ekspo, zatim visok rast poljoprivrede usled dobrog roda prolećnih i ranih letnjih kultura i poređenja sa sušnom 2025, kao i blagi oporavak industrijske proizvodnje", rekao je Arsić. On je ocenio da će efekti ovih jednokratnih isplata biti privremeni, jer sva davanja su za potrošnju, ništa za investicije. "Fiskalna ekspanzija produžava inflaciju. To dalje znači duže trajanje visokih kamatnih stopa, a to onda znači manje investicije. Što se dobije stimulisanjem potrošnje izgubi se kasnije zbog visokih kamata. Osim toga fiskalni stimulus znači povećanje javnog duga. Time se troši prostor za stimulans ako stvarno za to bude potrebe, u slučaju neke krize. Za ova davanja nije bilo potrebe, jer je ekonomija već solidno rasla. Izgleda da su kod donosilaca odluka prevladali kratkoročni ciljevi, da se pobedi na izborima, a posle šta bude", ocenio je Arsić. Istakao je da posmatrano s upotrebne strane BDP-a, rast i dalje najviše pokreće privatna potrošnja, dok je rast investicija solidan, ali privremen zbog organizovanja međunarodne izložbe Ekspo. Takva struktura privrednog rasta, prema njegovim rečima, oslonjena velikim delom na privatnu potrošnju i državne investicije, može u kratkom roku dati rezultate, ali nije dovoljna osnova za snažan i održiv rast, jer se privredi ne povećavaju kapaciteti. Arsić je naglasio da će u drugoj polovini godine na rast privrede u Srbiji uticati ubrzanje investicija za Ekspo i fiskalni stimulansi (isplate pomoći građanima), dok će suša, rast kamatnih stopa, povećanje inflacije i uvođenje carina i kvota za gvožđe i čelik usporavati rast privrede. "Procenjujemo da će rast privrede Srbije u ovoj godine iznositi nešto preko tri odsto, imajući u vidu rezultate ostvarene u prvoj polovini godine, kao i neto efekat delovanja tih faktora u drugoj polovini godine", rekao je Arsić. Rezultati na tržištu rada, prema njegovim rečima, su "mešoviti". Iako je stopa nezaposlenosti pala na rekordno niskih 7,2 odsto, ipak smanjenje nezaposlenosti nije rezultat otvaranja novih radnih mesta, nego sve većeg prelaska radne snage u "pasivnost", kao i nepovoljnih demografskih trendova. Broj zaposlenih se, prema njegovim rečima, smanjuje već nekoliko kvartala. "Smanjenje broja zaposlenih bolje održava stanje u privredi nego smanjenje stope nezaposlenosti, koja je pod snažnim uticajem neekonomskih faktora", naveo je Arsić. Prosečna neto zarada u drugom kvartalu realno je, kako je naveo, bila za 7,9 odsto veća nego godinu

Vreme: 25.09.2026 15:57

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/vesti/ekonomija/arsic-privredni-rast-ove-godine-iznad-tri-odsto-jednokratne->

Autori: Milos Obradovic

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Arsić: Privredni rast ove godine iznad tri odsto, jednokratne isplate produžavaju inflaciju

ranije, što je "povoljno" za životni standard, ali brži rast zarada od rasta produktivnosti, povećava troškove domaćih preduzeća i smanjuje njihovu konkurentnost. Posebno su, prema njegovim rečima, ugrožene radno intenzivne delatnosti, poput tekstilne industrije i industrije automobilskih kablova. Arsić je rekao da su deficiti u trgovinskom i tekućem bilansu u drugom kvartalu povećani u odnosu na prvi kvartal, ali su manji nego godinu dana ranije. "Deficit tekućeg računa u drugom kvartalu iznosio je 5,3 odsto BDP-a, dok je deficit u trgovini robama iznosio sedam odsto BDP-a, što je neznatno manje nego u istom periodu prošle godine. Pri tome izvoz je rastao brže od uvoza, ali je razlika nedovoljna da bi se značajnije smanjio robni deficit", naveo je Arsić. U drugom kvartalu ostvaren je, kako je rekao, visok neto priliv stranog kapitala od 3,1 milijardu evra, pri čemu najveći deo priliva potiče od zaduživanja države i ostalih investicija, dok je priliv stranih direktnih investicija (SDI) skroman. Odlivi kapitala po osnovu dividendi, prema njegovim rečima, veći su od priliva stranih direktnih investicija, na šta će ekonomske vlasti morati da računaju. "SDI nisu dovoljne da pokriju ovaj deficit, pa sve veću ulogu imaju zaduživanje države i drugi, privremeni izvori deviza. Devizne rezerve su zbog toga dostigle rekordni nivo, ali struktura tih priliva pokazuje da postoje dublje slabosti u konkurentnosti i sposobnosti privrede da generiše dovoljno deviza kroz izvoz i investicije", rekao je Arsić. Istakao je da je inflacija tokom leta značajno usporila i u julu i avgustu bila oko dva odsto, ali da taj pad ne treba tumačiti kao trajno smirivanje cena. Dodao je da je veliki deo usporavanja inflacije posledica privremenog pojeftinjenja hrane zahvaljujući dobroj poljoprivrednoj sezoni, a istovremeno bazna inflacija, cene usluga i proizvođačke cene ostaju visoke, što ukazuje da domaći inflatorni pritisci nisu nestali, a rizik od rasta svetskih cena energenata i cena drugih primarnih proizvoda je još visok. Zbog toga se, prema njegovim rečima, očekuje da inflacija ponovo ubrza i da prosečna inflacija u 2026. bude oko 3,3 odsto, a da će krajem godine međugodišnja inflacija dostići oko 4,5 odsto. Za sedam meseci ove godine poreski prihodi su, kako je naveo, realno veći za 6,6 odsto, a neporeski za 21,5 odsto, ali su javni rashodi povećani za čak 10,1 odsto. Arsić je naglasio da je rast poreskih prihoda posledica snažnog rasta zarada i potrošnje, dok je rast državnih rashoda, najvećim delom posledica diskrecionih odluka Vlade. "Rebalansom budžeta deficit je povećan sa planiranih tri odsto na 3,5 odsto BDP-a, prvenstveno zbog jednokratnih isplata građanima uoči parlamentarnih izbora. Takva potrošnja može kratkoročno povećati tražnju, ali ne povećava proizvodni kapacitet privrede i može dodatno da podstakne rast inflacije i spoljnog deficita", rekao je Arsić. Dodao je da je javni dug Srbije i dalje umeren i iznosio je krajem jula 45,5 odsto BDP-a, ali da se Srbija zadužuje po višim kamatama nego većina zemalja EU, pa je očuvanje fiskalne discipline važno i pored relativno niskog nivoa duga. Monetarna politika ostala je, prema njegovim rečima, "oprezna", pa je Narodna banka Srbije (NBS) zadržala referentnu kamatnu stopu na 5,75 odsto jer domaći inflatorni pritisci i dalje postoje, a prisutni su i globalni rizici. Dodatni razlog za restriktivnost fiskalne politike je, kako je naveo, snažna fiskalna ekspanzija krajem trećeg kvartala ove godine. "Na deviznom tržištu došlo je do potpunog preokreta u odnosu na početak godine. Nakon neto prodaje preko 1,2 milijarde evra u prvom kvartalu radi sprečavanja depresijacije dinara, NBS je od aprila do kraja avgusta otkupila 1,1 milijardu evra radi sprečavanja njegove apresijacije", rekao je Arsić. Naveo je da je kreditna aktivnost na domaćem tržištu bila relativno snažna u svim segmentima, pri čemu je, nakon privremenog zastoja u prvom kvartalu, došlo do ubrzanja kreditnih plasmana privredi. U drugom kvartalu realne kamatne stope su, kako je rekao, blago porasle, pri čemu su realne kamatne stope na dinarske kredite povećane usled pada inflacije, dok je rast kamanih stopa na indeksirane kredite posledica rasta EURIBOR-a. Ime * Komentar

Vreme: 25.09.2026 11:45

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/bbc-news-serbian/deset-odgovora-na-vase-nedoumice-o-izborima-u-srbiji/>

Autori: BBC News na srpskom

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Deset odgovora na vaše nedoumice o izborima u Srbiji

11355

Novinari BBC-ja na srpskom, uz pomoć stručnjaka, odgovaraju na pitanja čitalaca o izborima i izbornom procesu.

Tokom izborne kampanje, političari i njihove poruke su svuda okolo - na televiziji, telefonima, bilbordima i ulicama, ali nekad izostaju odgovori na ključna pitanja. Vanredni parlamentarni izbori u Srbiji zakazani su za 25. oktobar kada se bira 250 poslanika u novom sazivu republičke skupštine. Pitali smo čitaocima šta žele da znaju o izborima. Ovo su njihova pitanja - i naši odgovori. Birački spisak je evidencija ljudi koji mogu da glasaju na izborima. To su svi punoletni državljani Srbije, kao i oni koji žive u inostranstvu. Da li je neko upisan na birački spisak proverava se preko zvaničnog portala Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave ili preko sajta eUprava. Ako su podaci pogrešni, potrebno je da se podnese zahtev za upis ili izmenu u opštini ili preko eUprave. Ove godine, konačni birački spisak biće zaključen do 9. oktobra. Zahtevi za upis ili izmene, moguće je predati i kasnije, ali od 10. oktobra pa do 72 sata pre izbora o tome odlučuje nadležno ministarstvo i obaveštava Republičku izbornu komisiju (RIK), glavni organ za sprovođenje glasanja. Pogledajte video: Šta je birački spisak i kako da proverite da li ste u njemu. Morate da imate bar jedan važeći dokument - ličnu kartu ili pasoš. Tako se na biračkom mestu dokazuje identitet. Ukoliko nemate nijedan važeći dokument potrebno je da pre izbornog dana izvadite novi kako biste mogli da dokažete ko ste. Birač koji nije upisan u birački spisak ne može da glasa, čak ni onda kada je njegovo izostavljanje sa izvoda iz biračkog spiska posledica očigledne omaške, piše na sajtu Crte, nezavisne posmatračke organizacije. Ako ste u procesu promene lične karte, neophodno je da kod sebe imate potvrdu Ministarstva unutrašnjih poslova, objašnjavaju. Pogledajte video: Kako da glasate van mesta prebivališta. Najpre, stoji u kutiji do zatvaranja biračkog mesta u osam uveče. Međutim, ako u ili ispred biračkog mesta u 20 sati još ima prisutnih koji nisu glasali, mora da im bude omogućeno to pravo. Kada se završi glasanje, birački odbor otvara glasačku kutiju i prebrojava listiće. Birački odbor je tim ljudi koji se brine da glasanje protekne po zakonu. Listići se prvo razvrstavaju na važeće i nevažeće. Sledeći korak je brojanje i razvrstavanje važećih listića po izbornim listama. Rezultati se unose u zapisnik o radu biračkog odbora, koji je službeni zapis o tome šta se na biračkom mestu dogodilo i kakvi su rezultati utvrđeni. Zapisnik proveravaju i potpisuju svi članovi biračkog odbora. Zatim se listići pakuju u posebne zapečaćene koverta. Sav materijal se stavlja u vreću i ponovo pečati. Na kraju, birački odbor materijal predaje Republičkoj izbornoj komisiji, najkasnije 12 sati posle zatvaranja biračkog mesta. Pogledajte video: Put glasačkog listića. Ne. Glasanje je tajno, prema Ustavu Srbije i zakonima. Zato se obavlja iza paravana, a na glasački listić se ne upisuje ime ili neko drugo obeležje. Ako je neko prežvrljao listić ili nešto nacrtao, a da nije zaokružio neku od ponuđenih opcija, smatraće se nevažećim. To znači i da nikome ne morate da odgovorite da li ste i za koga glasali. Ove godine Srbija nabavlja nove paravane, pozivajući se na preporuke Kancelarije OEBS za demokratske institucije i ljudska prava (ODHIR), u kojima se traži da se osigura "tajnost glasanja". "Dosadašnji paravani su zaklonjeni sa tri strane, četvrta je okrenuta zidu, a sa novim je na toj strani zavesa", rekao je Vladimir Dimitrijević, predsednik RIK-a. Pogledajte video: Kako funkcioniše biračko mesto. Kancelarija Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) otvorila je misiju za posmatranje vanrednih parlamentarnih izbora zakazanih za 25. oktobar. Misiju predvodi Eoghan Marfi, i čini je glavni

Vreme: 25.09.2026 11:45

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/bbc-news-serbian/deset-odgovora-na-vase-nedoumice-o-izborima-u-srbiji/>

Autori: BBC News na srpskom

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Deset odgovora na vaše nedoumice o izborima u Srbiji

tim od 14 međunarodnih stručnjaka sa sedištem u Beogradu. Trideset dugoročnih posmatrača biće raspoređeno širom zemlje od 25. septembra, a ODIHR planira da zatraži 300 kratkoročnih posmatrača, koji će se pridružiti misiji nekoliko dana pre dana izbora. Stručnjaci glavnog tima i dugoročni posmatrači dolaze iz 24 države članice OEBS-a. Zajednička međunarodna misija na prethodnim parlamentarnim izborima u Srbiji 2023. imala je ukupno 357 posmatrača iz više desetina zemalja. Postoje dve mogućnosti: ponavljanje izbora na određenim biračkim mestima uz proglašenje konačnih rezultata, kao i poništavanje svih rezultata i raspisivanje novih izbora. Dok je bilo sijaset primera ponavljanja izbora na nekim mestima, poništavanje izbora postoji u pravnoj teoriji, ali ga do sada nije bilo u praksi u Srbiji. Pravno, najviša instanca do koje se može ići je Ustavni sud Srbije. Svaki birač, kandidat za predsednika, poslanika ili odbornika i podnosilac izborne liste može da se obrati Ustavnom sudu Srbije, ako ima sumnje na nepravilnosti, navodi Crta. Zahtev za poništavanje i ponavljanje izbora se podnosi najkasnije 15 dana od dana kada republička ili gradska izborna komisija usvoji ukupan izveštaj o rezultatima izbora. Ako je nepravilnost u izbornom postupku dokazana, a imala je bitan uticaj na izborni rezultat, Ustavni sud poništava ceo izborni postupak. Politički akteri nikada u Srbiji nisu priznali da su manipulirali izborima, kaže Milan Jovanović, profesor na Fakultetu političkih nauka, za BBC na srpskom. "Ipak, 1996. i 2000. formalnim odlukama vlasti izborna krađa je formalno priznata - prvi put priznavanjem rezultata na lokalnim izborima u jednom broju lokalnih samouprava uz posredovanja OEBS-a, drugi put uz priznavanje poraza posle odluka ustavnog suda", objašnjava. Na lokalnim izborima u Srbiji 1996. godine, u vreme vladavine Slobodana Miloševića, opozicija je ukazivala na razne neregularnosti, što je vlast negirala. Opozicija i studenti su potom organizovali višemesečne proteste, zemlja je bila na ivici građanskog rata, a na kraju je misija OEBS-a, predvođena španskim političarom Felipeom Gonzalesom, primorala Miloševića da prizna poraz u nekoliko gradova, između ostalog i u Beogradu. Jovanović ukazuje na pravne korake u slučaju ozbiljnih sumnji u regularnost izbora. "Pravni put bi bio da vrhovni izborni organ, odnosno RIK, odlukama spreči svaki vid kršenja izbornih pravila, a ako on to propusti a postoje jasni dokazi da su pravila prekršena, onda o tome odlučuju sudovi". Osećaj pripadnosti određenoj političkoj opciji je jedan od najvažnijih faktora koji utiče na glasanje, objašnjava istraživanje o psihologiji glasača iz 1960-te. Postoje teorije koje glasača posmatraju kao racionalnog aktera koji procenjuje koja politička opcija može da mu donese najveću korist. Tako birač poredi različite opcije i na osnovu interesa odlučuje za koga će glasati. Ipak, danas se smatra da je racionalni izbor samo jedan deo objašnjenja ponašanja glasača. "Na svakim izborima birači odlučuju ukrštanjem raznih faktora - kakve stavove nose iz porodice, kruga prijatelja, društvenih grupa kojima pripadaju i stranačke identifikacije. "Tu su i privredni interesi, kao i karakteristike kandidata (harizma, poverenje u kvalitet aktera i identifikacija sa liderima raznih opcija), način na koji se vodi kampanja", ukazuje profesor Jovanović. Novija istraživanja iz oblasti političke psihologije pokazuju da birači često ne donose odluke potpuno racionalno. Umesto toga, koriste različite mentalne prečice koje im pomažu da donesu odluku. Na njih mogu da utiču emocije, poput straha, nade i besa, utisak koji imaju o nekom kandidatu, glas ljudi iz njihovog okruženja, kao i poruke koje dobijaju putem medija i društvenih mreža. "Evidentno je da se stranke koje čine sadašnju vlast u Srbiji oslanjaju na jaku stranačku identifikaciju. "Za razliku od njih, glavni rival 'Studentska lista' usredsređena je na brzu mobilizaciju mladih i njihov angažman u politici, u nameri da pridobije veći broj pristalica, praktično da zahvati široki spektar opoziciono nastrojenih birača i značajan deo nezainteresovanih", dodaje Jovanović. Ukratko - može. Republička izborna komisija odbacila je prigovore da je zbog toga u sukobu interesa, jer je i dalje predsednik. Prvo mesto na listi vladajuće Srpske napredne stranke (SNS) rezervisano je za Aleksandra Vučića, koji cilja mesto premijera u slučaju pobeđe na parlamentarnim izborima. Vučić je najavio da podnosi ostavku po povratku sa sednice Generalne skupštine Ujedinjenih nacija u Njujorku krajem septembra. Slobodan Orlović, profesor Ustavnog prava na Pravnom fakultetu u Novom Sadu, objašnjava da predsednik republike ne može istovremeno biti narodni poslanik, predsednik vlade ili ministar - to su nespojive funkcije. "Nema, međutim, izričite zabrane da se aktuelni predsednik kandiduje za poslanika, s tim da mora da podnese ostavku na predsedničku funkciju ako bi bio izabran za narodnog poslanika. "Ovo je blaže tumačenje nespojivosti funkcija", kaže Orlović. Pogledajte video: Šta je funkcionerska kampanja Poslednjih godina, mladi koji pripadaju takozvanoj Generaciji Z (rođeni od 1997. do 2012.) organizovali su proteste širom sveta. Pored relativne mladosti demonstiranih, zajedničko ovim pokretima je da ih pokreću i podstiču društvene mreže, ali i to što nemaju formalne lidere. Međutim, politički efekti takvih pokreta nisu svuda isti. U Šri Lanki su masovni protesti 2022. doveli do ostavke predsednika i ozbiljno uzdrmali dotadašnji politički poredak. Ipak, protestni pokret nije neposredno preuzeo vlast. U Bangladešu su protesti 2024. godine imali direktniju ulogu u oblikovanju prelazne političke strukture. Hiljade ljudi na Madagaskaru izašlo je na ulice u različitim delovima zemlje početkom oktobra 2025. u najvećem talasu protesta u ovoj ostrvskoj državi u Indijskom okeanu u više od 15 godina. Protesti su počeli zbog hroničnih nestašica vode

Vreme: 25.09.2026 11:45

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/bbc-news-serbian/deset-odgovora-na-vase-nedoumice-o-izborima-u-srbiji/>

Autori: BBC News na srpskom

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Deset odgovora na vaše nedoumice o izborima u Srbiji

i struje, a kulminirali su kada se pobunjeničkim demonstracijama pridružila vojna jedinica. Posle toga je predsednik napustio zemlju, a vojska preuzela vlast. Demonstracije zbog korupcije i nepotizma dovele su do ostavke premijera u Nepal. Nepalski demonstranti, mahom pripadnici Generacije Z, srušili su vladu za 48 sati, ali njihova pobeda imala je visoku cenu. Nastradalo je više desetina ljudi. Raspisani su vanredni izbori, a na izborima u martu 2026. vlast je formirala stranka osnovana posle protesta. Za premijera je izabran 35-godišnji Balendra Šah, reper umetničkog imena 'Balen', i bivši gradonačelnik Katmandua. Od 2012. je objavljivao pesme o korupciji, nejednakosti i problemima mladih, i privukao je mnoge u maloj himalajskoj državi, posebno one koji žive u siromaštvu. Poslanici u Skupštini Srbije predstavljaju ljude koji su glasali za njihove liste na izborima i u njihovo ime raspravljaju o načinima vođenja države. Njihov rad se ne svodi samo na zasedanja u sali, već obuhvata predlaganje i izglasavanje zakona, kontrolu vlade i raspodelu državnog budžeta, odnosno novca svih građana. Poslanici predlažu, raspravljaju, pišu izmene propisa i glasaju za zakone koji utiču na svakodnevni život - od poreza i zdravstva do obrazovanja i bezbednosti. Skupština bira vladu, premijera i ministre, sudije Ustavnog suda, guvernera Narodne banke Srbije i Zaštitnika građana. BBC na srpskom je od sada i na TikToku, pratite nas OVDE. Pratite nas na Fejsbuku, Tviteru, Instagramu, Jutjubu, Vajberu. Ako imate predlog teme za nas, javite se na Ime * Komentar

Vreme: 25.09.2026 17:35

Medij: beta.rs

Link: <https://beta.rs/content/252703-devizni-kurs-evro-u-ponedeljak-117-49-dinara>

Autori: VUK

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Devizni kurs: Evro u ponedeljak 117,49 dinara

718

zvanični srednji kurs biće u ponedeljak, 28. septembra 117,4993 dinara za jedan evro, što je najmanja vrednost domaće valute u ovoj godini, objavila

Ekonomija | Izvor: Beta | 25.09.2026 | access_time 17:35 Zvanični srednji kurs biće u ponedeljak, 28. septembra 117,4993 dinara za jedan evro, što je najmanja vrednost domaće valute u ovoj godini, objavila je Narodna banka Srbije (NBS). Evropska valuta danas i za vikend vredi 117,4831 dinar. Dinar prema evru danas vredi 0,1 odsto manje nego pre mesec dana, a 0,2 odsto manje nego pre godinu dana i 0,2 odsto manje nego na početku godine. Najveća vrednost dinara prema evropskoj valuti ove godine bila je 5. januara, kada je za evro bilo potrebno 117,3016 dinara. Teme

Vreme: 25.09.2026 13:15

Medij: beta.rs

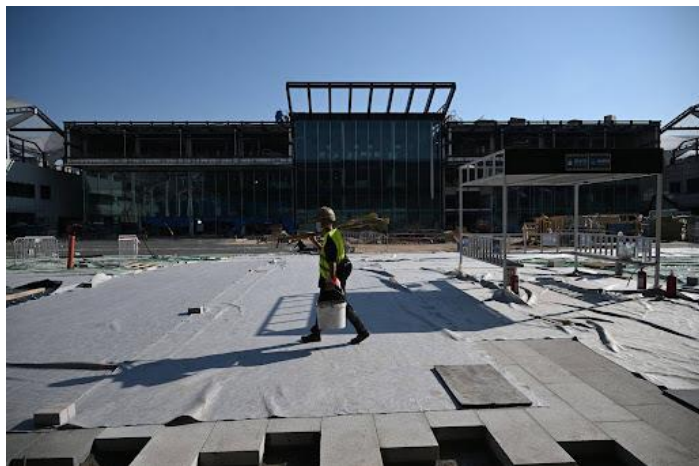
Link: <https://beta.rs/content/252681-profesor-arsic-iza-solidnih-kratkoročnih-rezultata-u-privredi-srbije-vide->

Autori: SVJ

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Profesor Arsić: Iza solidnih kratkoročnih rezultata u privredi Srbije vide se problemi

7537

srbija je sredinom 2026. godine ostvarila solidan kratkoročni rezultat u privredi, ali iza njega se vide problemi koji mogu ograničiti budući rast,

Srbija je sredinom 2026. godine ostvarila solidan kratkoročni rezultat u privredi, ali iza njega se vide problemi koji mogu ograničiti budući rast, smanjenje zaposlenosti, odlazak radne snage, brži rast zarada od produktivnosti, nedovoljno snažne strane investicije, umereno visok spoljni deficit i veće oslanjanje države na potrošnju i zaduživanje, rekao je danas profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu Miloško Arsić.

On je na prezentaciji najnovijeg broja časopisa Kvartalni monitor o ekonomskim trendovima i politikama u Srbiji, rekao da će za održiviji rast u narednim godinama biti važnije povećanje produktivnosti, investicija i izvozne konkurentnosti nego održavanje visoke domaće potrošnje.

"Međugodišnji rast bruto domaćeg proizvoda (BDP) ubrzao je u drugom kvartalu ove godine na 3,8 odsto, po čemu se Srbija svrstava među iznadprosečne, mada ne i najbrže rastuće evropske privrede", rekao je Arsić.

Dodao je da je znatan broj zemalja iz regiona Centralne i Istočne Evrope (CIE) imao bržu stopu rasta: Slovenija (pet odsto), Crna Gora (4,8 odsto), Severna Makedonija (4,3 odsto) i Litvanija (4,1 odsto).

Pored zemalja iz CIE, brži rast od Srbije u drugom kvartalu imale su, kako je naveo, i Malta i Danska, dok je Švedska imala identičan međugodišnji rast.

"Iza solidnog rezultata privrede Srbije u drugom kvartalu stoje visok rast građevinarstva, koji povezujemo s pojačanim državnim ulaganjima u infrastrukturu, pre svega u Ekspo, zatim visok rast poljoprivrede usled dobrog roda prolećnih i ranih letnjih kultura i poređenja sa sušnom 2025, kao i blagi oporavak industrijske proizvodnje", rekao je Arsić.

Istakao je da posmatrano s upotrebne strane BDP-a, rast i dalje najviše pokreće privatna potrošnja, dok je rast investicija solidan, ali privremen zbog organizovanja međunarodne izložbe Ekspo.

Takva struktura privrednog rasta, prema njegovim rečima, oslonjena velikim delom na privatnu potrošnju i državne investicije, može u kratkom roku dati rezultate, ali nije dovoljna osnova za snažan i održiv rast jer se privredi ne povećavaju kapaciteti.

Arsić je naglasio da će u drugoj polovini godine na rast privrede u Srbiji uticati ubrzanje investicija za Ekspo i fiskalni stimulansi (isplate pomoći građanima), dok će suša, rast kamatnih stopa, povećanje inflacije i uvođenje carina i kvota za gvoždje i čelik usporavati rast privrede.

"Procenjujemo da će rast privrede Srbije u ovoj godine iznositi nešto preko tri odsto, imajući u vidu rezultate ostvarene u prvoj polovini godine, kao i neto efekat delovanja tih faktora u drugoj polovini godine", rekao je Arsić.

Dodao je da su rezultati na tržištu rada "mešoviti" i da je stopa nezaposlenosti pala na rekordno niskih 7,2 odsto, ali da smanjenje nezaposlenosti nije rezultat otvaranja novih radnih mesta, nego sve većeg prelaska radne snage u "pasivnost", kao i nepovoljnih demografskih trendova.

Broj zaposlenih se, prema njegovim rečima, smanjuje već nekoliko kvartala.

Vreme: 25.09.2026 13:15

Medij: beta.rs

Link: <https://beta.rs/content/252681-profesor-arsic-iza-solidnih-kratkoročnih-rezultata-u-privredi-srbije-vide>

Autori: SVJ

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Profesor Arsić: Iza solidnih kratkoročnih rezultata u privredi Srbije vide se problemi

"Smanjenje broja zaposlenih bolje održava stanje u privredi nego smanjenje stope nezaposlenosti, koja je pod snažnim uticajam neekonomskih faktora", naveo je Arsić.

Prosečna neto zarada u drugom kvartalu realno je, kako je naveo, bila za 7,9 odsto veća nego godinu ranije, što je "povoljno" za životni standard, ali brži rast zarada od rasta produktivnosti, povećava troškove domaćih preduzeća i smanjuje njihovu konkurentnost.

Posebno su, prema njegovim rečima, ugrožene radno intenzivne delatnosti, poput tekstilne industrije i industrije automobilskih kablova.

Arsić je rekao da su deficiti u trgovinskom i tekućem bilansu u drugom kvartalu povećani u odnosu na prvi kvartal, ali su manji nego godinu dana ranije.

"Deficit tekućeg računa u drugom kvartalu iznosio je 5,3 odsto BDP-a, dok je deficit u trgovini robama iznosio sedam odsto BDP-a, što je nezantno manje nego u istom periodu prošle godine. Pri tome izvoz je rastao brže od uvoza, ali je razlika nedovoljna da bi se značajnije smanjio robni deficit", naveo je Arsić.

U drugom kvartalu ostvaren je, kako je rekao, visok neto priliv stranog kapitala od 3,1 milijardu evra, pri čemu najveći deo priliva potiče od zaduživanja države i ostalih investicija, dok je priliv stranih direktnih investicija (SDI) "skroman".

Precizirao je da su za sedam meseci 2026. neto investicije slične kao i prošle godine, ali je priliv manji za 26 odsto.

"SDI nisu dovoljne da pokriju ovaj deficit, pa sve veću ulogu imaju zaduživanje države i drugi, privremeni izvori deviza. Devizne rezerve su zbog toga dostigle rekordni nivo, ali struktura tih priliva pokazuje da postoje dublje slabosti u konkurentnosti i sposobnosti privrede da generiše dovoljno deviza kroz izvoz i investicije", rekao je Arsić.

Istakao je da je inflacija tokom leta značajno usporila i u julu i avgustu bila oko dva odsto, ali da taj pad ne treba tumačiti kao trajno smirivanje cena.

Dodao je da je veliki deo usporavanja inflacije posledica privremenog pojeftinjenja hrane zahvaljujući dobroj poljoprivrednoj sezoni, a istovremeno bazna inflacija, cene usluga i proizvođačke cene ostaju visoke, što ukazuje da domaći inflatorni pritisci nisu nestali, a rizik od rasta svetskih cene energenata i cena drugih primarnih proizvoda je još visok.

Zbog toga se, prema njegovim rečima, očekuje da inflacija ponovo ubrza i da prosečna inflacija u 2026. bude oko 3,3 odsto, a da će krajem godine međugodišnja inflacija dostići oko 4,5 odsto.

Za sedam meseci ove godine poreski prihodi su, kako je naveo, realno veći za 6,6 odsto, a neporeski za 21,5 odsto, ali su javni rashodi povećani za čak 10,1 odsto.

Arsić je naglasio da je rast poreskih prihoda posledica snažnog rasta zarada i potrošnje, dok je rast državnih rashoda, najvećim delom posledica diskrecionih odluka Vlade.

"Rebalansom budžeta deficit je povećan sa planiranih tri odsto na 3,5 odsto BDP-a, prvenstveno zbog jednokratnih isplata građanima uoči parlamentarnih izbora. Takva potrošnja može kratkoročno povećati tražnju, ali ne povećava proizvodni kapacitet privrede i može dodatno da podstakne rast inflacije i spoljnog deficita", rekao je Arsić.

Dodao je da je javni dug Srbije i dalje umeren i iznosio je krajem jula 45,5 odsto BDP-a, ali da se Srbija zadužuje po višim kamatama nego većina zemalja EU, pa je očuvanje fiskalne discipline važno i pored relativno niskog nivoa duga.

Monetarna politika ostala je, prema njegovim rečima, "oprezna", pa je Narodna banka Srbije (NBS) zadržala referentnu kamatnu stopu na 5,75 odsto jer domaći inflatorni pritisci i dalje postoje, a prisutni su i globalni rizici.

Dodatni razlog za restriktivnost fiskalne politike je, kako je naveo, snažna fiskalna ekspanzija krajem trećeg kvartala ove godine.

"Na deviznom tržištu došlo je do potpunog preokreta u odnosu na početak godine. Nakon neto prodaje preko 1,2 milijarde evra u prvom kvartalu radi sprečavanja depresijacije dinara, NBS je od aprila do kraja avgusta otkupila 1,1 milijardu evra radi sprečavanja njegove apresijacije", rekao je Arsić.

Naveo je da je kreditna aktivnost na domaćem tržištu bila relativno snažna u svim segmentima, pri čemu je, nakon privremenog zastoja u prvom kvartalu, došlo do ubrzanja kreditnih plasmana privredi.

U drugom kvartalu realne kamatne stope su, kako je rekao, blago porasle, pri čemu su realne kamatne stope na dinarske kredite povećane usled pada inflacije, dok je rast kamanih stopa na indeksirane kredite posledica rasta EURIBOR-a.

Vreme: 25.09.2026 08:55

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/biznis/moj-novcanik/kurs-evra-danas-1174831-dinar/slf10y4>

Autori: Blic

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: NBS objavila novi kurs: Evo koliko danas vrede evro i dolar

578

Zvanični srednji kurs evra danas iznosi 117,4831 dinar za evro, saopštila je Narodna banka Srbije (NBS). Dinar je prema evru oslabio za 0,1 odsto u poređenju sa periodom od pre mesec dana. Na godišnjem nivou, kao i od početka godine, domaća valuta je prema evru slabija za 0,2 odsto. Indikativni kurs dinara prema dolaru slabiji je za 0,1 odsto i iznosi 103,2818 dinara za dolar. U odnosu na period od pre mesec dana, dinar je prema dolaru slabiji za 2,5 odsto, dok je na godišnjem nivou niži za 3,5 odsto. Od početka godine dinar prema američkoj valuti beleži pad od 3,3 odsto.

Vreme: 25.09.2026 21:24

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/biznis/moj-novcanik/rast-euribora-i-stambeni-krediti-nbs-procenjuje-povecanje->

Autori: Vesna Bjelić

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Rast euribora ponovo preti ratama za stan, ali građani u Srbiji sad biraju samo jednu stvar: Evo koliko bi krediti mogli da da poskupe

2210

Rast euribora mogao bi da poveća rate stambenih kredita sa promenljivom kamatnom stopom. Darko Stamenković, generalni direktor Sektora za kontrolu poslovanja banaka u Narodnoj banci Srbije, rekao je za "Blic Biznis" da bi povećanje rate, prema konzervativnoj proceni zasnovanoj na kretanju euribora u poslednjih šest meseci, moglo da bude oko šest odsto. Naglasio je da to nije jedinstven iznos za sve dužnike. "Da li nas brine trenutni rast euribora? Ne brine, zato što smo kreirali preventivne mehanizme da nam se ne ponovi 2023. godina", rekao je Stamenković, odgovarajući na pitanje "Blic Biznisa". Promena euribora može da se odrazi na korisnike stambenih kredita sa promenljivom kamatnom stopom. Koliko će se promeniti pojedinačna rata zavisi od iznosa kredita, preostalog roka otplate i uslova ugovora, objasnio je Stamenković. Građanima koji otplaćuju kredit sa fiksnom kamatnom stopom rast euribora ne menja ratu tokom perioda za koji je ta stopa ugovorena. Kod kredita sa kombinovanom kamatom važno je da li je korisnik još u fiksnom delu otplate ili je prešao na promenljivu stopu. Stamenković je naveo da se sve više građana odlučuje za fiksnu ili kombinovanu kamatu. Prema njegovim rečima, kod kombinovanih kredita fiksna stopa se često primenjuje u prvih pet ili šest godina, a zatim se kamata usklađuje prema ugovorenim uslovima. Stamenković je podsetio da su 2023. godine stope euribora u kratkom periodu porasle iz negativne zone do oko četiri odsto, a da su rate pojedinih stambenih kredita za šest meseci porasle i više od 50 odsto. NBS je tada uvela privremena ograničenja kamata. Sada postoje zakonska ograničenja maksimalnih kamatnih stopa. Tokom 2026. i 2027. godine, gornja granica nominalne kamate za stambene kredite sa promenljivom stopom određuje se na osnovu prosečne ponderisane kamatne stope za tu vrstu kredita, uvećane za jednu petinu. NBS te iznose objavljuje dva puta godišnje. To ograničenje se odnosi na kamatnu stopu, a ova procena mogućeg rasta rate od oko šest odsto nije zakonski maksimum za svaku pojedinačnu ratu. Za građane sa promenljivom kamatom presudno je kada se, prema njihovom ugovoru, kamata sledeći put usklađuje i kolika je tada ugovorena referentna stopa.

Vreme: 25.09.2026 14:00

Medij: bizlife.rs

Link: <https://bizlife.rs/gde-srbija-cuva-svoje-zlatne-rezerve/>

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Gde Srbija čuva svoje zlatne rezerve?

1817

Guvernerka Narodne banke (NBS) Srbije Jorgovanka Tabaković rekla je da Srbija svoje zlatne rezerve čuva u NBS, osim tri tone zlata koje su u Bernu, u Švajcarskoj, zbog pokretljivosti i likvidnosti u sadašnjim geopolitičkim okolnostima. Ona je na konferenciji "Stabilnost monetarnog i finansijskog sistema u uslovima aktuelnih globalnih geopolitičkih dešavanja" u NBS rekla da to [...]

Guvernerka Narodne banke (NBS) Srbije Jorgovanka Tabaković rekla je da Srbija svoje zlatne rezerve čuva u NBS, osim tri tone zlata koje su u Bernu, u Švajcarskoj, zbog pokretljivosti i likvidnosti u sadašnjim geopolitičkim okolnostima. Ona je na konferenciji "Stabilnost monetarnog i finansijskog sistema u uslovima aktuelnih globalnih geopolitičkih dešavanja" u NBS rekla da to zlato nije zahtevalo nikakav trošak čuvanja, osim transporta. "Rezerve zlata nam omogućavaju da spremno odgovorimo na svaku krizu, kao što smo to činili proteklih 14 godina", rekla ; je Tabaković. Navela je da je 17 tona zlata kupljeno za 900 miliona evra, a da danas to zlato vredi dve milijarde evra. Ukupna dinarska štednja građana, po rečima guvernerke, premašila je 250 milijardi dinara, dok je 2012. godine, kada je preuzela funkciju, iznosila manje od 18 milijardi dinara, i imala je udeo od 1,9 odsto u ukupnoj štednji. "Preuzeli smo odgovornost za cene, za dinar i za banke. Morali smo da uskladimo politike i da zajedno rešavamo godinama odlagane probleme", rekla je Tabaković i istakla da rast dinarske štednje potvrđuje da je vraćeno ; poverenje građana u bankarski sistem. Po proceni NBS paket jednokratne pomoći za građane Srbije, čija isplata se završava sutra, neće uticati dugoročno na inflaciju. Saznajte sve o dešavanjima u biznisu, budite u toku sa lifestyle temama. PRIJAVITE SE NA NAŠ NEWSLETTER

Izvor: BIZLifeFoto: Magnific/vasabii777

Vreme: 25.09.2026 13:32

Medij: forbes.n1info.rs

Link: <https://forbes.n1info.rs/vesti/profesor-arsic-iza-solidnih-kratkoročnih-rezultata-u-privredi-srbije-vide-se->

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Profesor Arsić: Iza solidnih kratkoročnih rezultata u privredi Srbije vide se problemi

7822

Srbija je sredinom 2026. godine ostvarila solidan kratkoročni rezultat u privredi, ali iza njega se vide problemi koji mogu ograničiti budući rast, smanjenje zaposlenosti, odlazak radne snage, brži rast zarada od produktivnosti, nedovoljno snažne strane investicije, umereno visok spoljni deficit i veće oslanjanje države na potrošnju i zaduživanje, rekao je danas profesor Ekonomskog fakulteta u [...]

25. sep 2026. 13:32

Srbija je sredinom 2026. godine ostvarila solidan kratkoročni rezultat u privredi, ali iza njega se vide problemi koji mogu ograničiti budući rast, smanjenje zaposlenosti, odlazak radne snage, brži rast zarada od produktivnosti, nedovoljno snažne strane investicije, umereno visok spoljni deficit i veće oslanjanje države na potrošnju i zaduživanje, rekao je danas profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu Milojko Arsić.

On je na prezentaciji najnovijeg broja časopisa Kvartalni monitor o ekonomskim trendovima i politikama u Srbiji, rekao da će za održiviji rast u narednim godinama biti važnije povećanje produktivnosti, investicija i izvozne konkurentnosti nego održavanje visoke domaće potrošnje.

"Međugodišnji rast bruto domaćeg proizvoda (BDP) ubrzao je u drugom kvartalu ove godine na 3,8 odsto, po čemu se Srbija svrstava među iznadprosečne, mada ne i najbrže rastuće evropske privrede", rekao je Arsić.

Dodao je da je znatan broj zemalja iz regiona Centralne i Istočne Evrope (CIE) imao bržu stopu rasta: Slovenija (pet odsto), Crna Gora (4,8 odsto), Severna Makedonija (4,3 odsto) i Litvanija (4,1 odsto).

Pored zemalja iz CIE, brži rast od Srbije u drugom kvartalu imale su, kako je naveo, i Malta i Danska, dok je Švedska imala identičan međugodišnji rast.

"Iza solidnog rezultata privrede Srbije u drugom kvartalu stoje visok rast građevinarstva, koji povezujemo s pojačanim državnim ulaganjima u infrastrukturu, pre svega u Ekspo, zatim visok rast poljoprivrede usled dobrog roda prolećnih i ranih letnjih kultura i poređenja sa sušnom 2025, kao i blagi oporavak industrijske proizvodnje", rekao je Arsić.

Istakao je da posmatrano s upotrebne strane BDP-a, rast i dalje najviše pokreće privatna potrošnja, dok je rast investicija solidan, ali privremen zbog organizovanja međunarodne izložbe Ekspo.

Takva struktura privrednog rasta, prema njegovim rečima, oslonjena velikim delom na privatnu potrošnju i državne investicije, može u kratkom roku dati rezultate, ali nije dovoljna osnova za snažan i održiv rast jer se privredi ne povećavaju kapaciteti.

Arsić je naglasio da će u drugoj polovini godine na rast privrede u Srbiji uticati ubrzanje investicija za Ekspo i fiskalni stimulansi (isplate pomoći građanima), dok će suša, rast kamatnih stopa, povećanje inflacije i uvođenje carina i kvota za gvoždje i čelik usporavati rast privrede.

"Procenjujemo da će rast privrede Srbije u ovoj godine iznositi nešto preko tri odsto, imajući u vidu rezultate ostvarene u prvoj polovini godine, kao i neto efekat delovanja tih faktora u drugoj polovini godine", rekao je Arsić.

Dodao je da su rezultati na tržištu rada "mešoviti" i da je stopa nezaposlenosti pala na rekordno niskih

Vreme: 25.09.2026 13:32

Medij: forbes.n1info.rs

Link: <https://forbes.n1info.rs/vesti/profesor-arsic-iza-solidnih-kratkoročnih-rezultata-u-privredi-srbije-vide-se->

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Profesor Arsić: Iza solidnih kratkoročnih rezultata u privredi Srbije vide se problemi

7,2 odsto, ali da smanjenje nezaposlenosti nije rezultat otvaranja novih radnih mesta, nego sve većeg prelaska radne snage u "pasivnost", kao i nepovoljnih demografskih trendova.

Broj zaposlenih se, prema njegovim rečima, smanjuje već nekoliko kvartala.

"Smanjenje broja zaposlenih bolje održava stanje u privredi nego smanjenje stope nezaposlenosti, koja je pod snažnim uticajima neekonomskih faktora", naveo je Arsić.

Prosečna neto zarada u drugom kvartalu realno je, kako je naveo, bila za 7,9 odsto veća nego godinu ranije, što je "povoljno" za životni standard, ali brži rast zarada od rasta produktivnosti, povećava troškove domaćih preduzeća i smanjuje njihovu konkurentnost.

Posebno su, prema njegovim rečima, ugrožene radno intenzivne delatnosti, poput tekstilne industrije i industrije automobilskih kablova.

Arsić je rekao da su deficiti u trgovinskom i tekućem bilansu u drugom kvartalu povećani u odnosu na prvi kvartal, ali su manji nego godinu dana ranije.

"Deficit tekućeg računa u drugom kvartalu iznosio je 5,3 odsto BDP-a, dok je deficit u trgovini robama iznosio sedam odsto BDP-a, što je neznatno manje nego u istom periodu prošle godine. Pri tome izvoz je rastao brže od uvoza, ali je razlika nedovoljna da bi se značajnije smanjio robni deficit", naveo je Arsić.

U drugom kvartalu ostvaren je, kako je rekao, visok neto priliv stranog kapitala od 3,1 milijardu evra, pri čemu najveći deo priliva potiče od zaduživanja države i ostalih investicija, dok je priliv stranih direktnih investicija (SDI) "skroman".

Precizirao je da su za sedam meseci 2026. neto investicije slične kao i prošle godine, ali je priliv manji za 26 odsto.

"SDI nisu dovoljne da pokriju ovaj deficit, pa sve veću ulogu imaju zaduživanje države i drugi, privremeni izvori deviza. Devizne rezerve su zbog toga dostigle rekordni nivo, ali struktura tih priliva pokazuje da postoje dublje slabosti u konkurentnosti i sposobnosti privrede da generiše dovoljno deviza kroz izvoz i investicije", rekao je Arsić.

Istakao je da je inflacija tokom leta značajno usporila i u julu i avgustu bila oko dva odsto, ali da taj pad ne treba tumačiti kao trajno smirivanje cena.

Dodao je da je veliki deo usporavanja inflacije posledica privremenog pojeftinjenja hrane zahvaljujući dobroj poljoprivrednoj sezoni, a istovremeno bazna inflacija, cene usluga i proizvođačke cene ostaju visoke, što ukazuje da domaći inflatorni pritisci nisu nestali, a rizik od rasta svetskih cena energenata i cena drugih primarnih proizvoda je još visok.

Zbog toga se, prema njegovim rečima, očekuje da inflacija ponovo ubrza i da prosečna inflacija u 2026. bude oko 3,3 odsto, a da će krajem godine međugodišnja inflacija dostići oko 4,5 odsto.

Za sedam meseci ove godine poreski prihodi su, kako je naveo, realno veći za 6,6 odsto, a neporeski za 21,5 odsto, ali su javni rashodi povećani za čak 10,1 odsto.

Arsić je naglasio da je rast poreskih prihoda posledica snažnog rasta zarada i potrošnje, dok je rast državnih rashoda, najvećim delom posledica diskrecionih odluka Vlade.

"Rebalansom budžeta deficit je povećan sa planiranih tri odsto na 3,5 odsto BDP-a, prvenstveno zbog jednokratnih isplata građanima uoči parlamentarnih izbora. Takva potrošnja može kratkoročno povećati tražnju, ali ne povećava proizvodni kapacitet privrede i može dodatno da podstakne rast inflacije i spoljnog deficita", rekao je Arsić.

Dodao je da je javni dug Srbije i dalje umeren i iznosio je krajem jula 45,5 odsto BDP-a, ali da se Srbija zadužuje po višim kamatama nego većina zemalja EU, pa je očuvanje fiskalne discipline važno i pored relativno niskog nivoa duga.

Monetarna politika ostala je, prema njegovim rečima, "oprezna", pa je Narodna banka Srbije (NBS) zadržala referentnu kamatnu stopu na 5,75 odsto jer domaći inflatorni pritisci i dalje postoje, a prisutni su i globalni rizici.

Dodatni razlog za restriktivnost fiskalne politike je, kako je naveo, snažna fiskalna ekspanzija krajem trećeg kvartala ove godine.

"Na deviznom tržištu došlo je do potpunog preokreta u odnosu na početak godine. Nakon neto prodaje preko 1,2 milijarde evra u prvom kvartalu radi sprečavanja depresijacije dinara, NBS je od aprila do kraja avgusta otkupila 1,1 milijardu evra radi sprečavanja njegove apresijacije", rekao je Arsić.

Naveo je da je kreditna aktivnost na domaćem tržištu bila relativno snažna u svim segmentima, pri čemu je, nakon privremenog zastoja u prvom kvartalu, došlo do ubrzanja kreditnih plasmana privredi.

U drugom kvartalu realne kamatne stope su, kako je rekao, blago porasle, pri čemu su realne kamatne stope na dinarske kredite povećane usled pada inflacije, dok je rast kamanih stopa na indeksirane

Vreme: 25.09.2026 13:32

Medij: forbes.n1info.rs

Link: <https://forbes.n1info.rs/vesti/profesor-arsic-iza-solidnih-kratkoročnih-rezultata-u-privredi-srbije-vide-se->

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Profesor Arsić: Iza solidnih kratkoročnih rezultata u privredi Srbije vide se problemi

kredite posledica rasta EURIBOR-a.

Beta

tagovi

Vreme: 25.09.2026 10:09

Medij: novosti.rs

Link: <https://www.novosti.rs/ekonomija/vesti/1652400/danasnji-kurs-evra-evo-koliko-sada-vredi-evropska->

Autori: K. Despotović

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: DANAŠNJI KURS EVRA: Evo koliko sada vredi evropska valuta, pomerio se i dolar

614

KURS evra danas iznosi 117,4831 dinar, objavila je Narodna banka Srbije, pa je domaća valuta u odnosu na četvrtak zabeležila tek neznatnu promenu.

Dinar je prema evru slabiji za 0,1 odsto nego pre mesec dana, dok je na godišnjem nivou niži za 0,2 odsto. Isti pad od 0,2 odsto beleži i od početka godine.

Zvanični kurs dinara prema američkom dolaru danas je slabiji za 0,1 odsto i iznosi 103,2818 dinara za jedan dolar.

U odnosu na pre mesec dana dinar je prema dolaru slabiji za 2,5 odsto, na godišnjem nivou za 3,5 odsto, dok je od početka godine izgubio 3,3 odsto vrednosti u odnosu na američku valutu.

(24sedam)

Vreme: 25.09.2026 17:40

Medij: politika.rs

Link: <https://www.politika.rs/sr/clanak/788402/evro-ce-u-ponedeljak-vredeti-117-49-dinara>

Autori: Politika onlajn

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Evro će u ponedeljak vredeti 117,49 dinara

578

Ponovo slabljenje dinara prema dolaru

Zvanični srednji kurs dinara za evro iznosiće u ponedeljak 117,4993 dinara, što je neznatna promena u odnosu na petak, objavila je danas Narodna banka Srbije (NBS). Dinar će prema evru biti niži za 0,1 odsto u odnosu na pre mesec dana, na godišnjem nivou za 0,2 odsto, a od početka godine za 0,1 odsto. Indikativni kurs dinara u odnosu na dolar jači je danas za 0,2 odsto i iznosi 103,0605 dinara za dolar. Kurs dinara prema dolaru slabiji je za 2,2 odsto nego pre mesec dana, na godišnjem nivou za 2,6 odsto, a od početka godine 3,1 odsto.

Vreme: 25.09.2026 20:26

Medij: magazinbiznis.rs

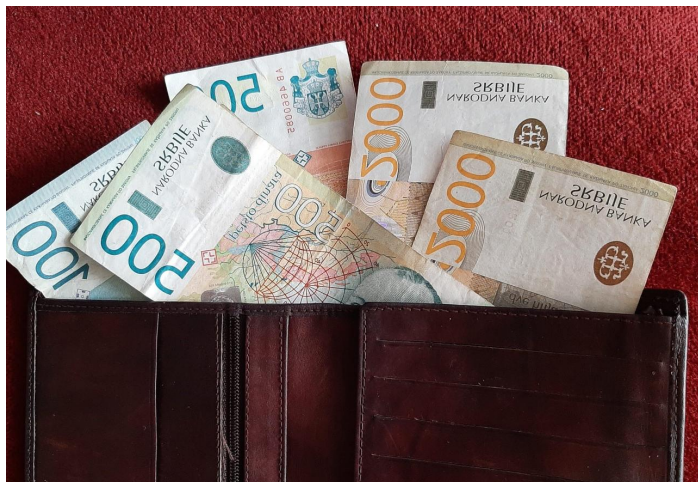
Link: <https://magazinbiznis.rs/programeri-primili-najvece-plate-u-julu-a-serviseri-racunara-najmanje/>

Autori: Radojka Nikolić

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Ko prima najveće a ko najmanje plate u Srbiji: Programeri opet prvi

3001

programeri primili najveće plate u julu a serviseri računara najmanje

Autor: Radojka Nikolić Prosečna neto plata u Srbiji u julu ove godine iznosila je 121.346 dinara i bila je realno veća za 8,5% u odnosu na isti mesec prošle godine, objavio je danas Republički zavod za statistiku. Prosečna zarada je, preračunata u evrima, nešto iznad hiljadarke evra, prema srednjem kursu NBS u julu ove godine.

Međutim, kada se detaljnije pogledaju zarade po delatnostima, vide se promene u rangiranju najviših primanja, odnosno u top pet najvećih zarada. Na primer, finansijske delatnosti - banke i osiguranja - koje su ranijih godina bile u vrhu po visini primanja, sada više nisu u prvih pet. Ali, delatnost koja već nekoliko godina drži neprikosnoveno prvo mesto je računarsko programiranje.

Rang lista prvih pet najvećih neto zarada (prosečnih, po delatnostima) isplaćenih u Srbiji u julu ove godine je sledeća: 1. Računarsko programiranje 323.377 dinara, 2. Vazdušni saobraćaj 272.463 dinara 3. Naučno istraživanje i razvoj 234.963 dinara, 4. Proizvodnjakoksa i derivata nafte 227.431 dinara i 5. Prerada sirove nafte i gasa 203.885 dinara.

U proizvodnji duvanskih proizvoda su takođe visoke prosečne zarade sa 198.128 dinara, a finansijska delatnost je pala ispod tog nivoa zarada. Prosečna neto zarada u julu ove godine u finansijskoj delatnosti iznosila je 184.946 dinara, dok su zarade u osiguranju još i niže: prosek je iznosio 164.968 dinara.

Ali, dok su te zarade iznad proseka za jul od 121.346 dinara, medijalna zarada je iznosila 95.036 dinara, a ispod tog nivoa su primanja zaposlenih u mnogim delatnostima.

Na listi pet najnižih neto zarada su sledeće delatnosti: 1. Popravka računara 72.451 dinara, 2. Priprema hrane i posluženje 72.819 dinara, 3. Prerada drveta (osim nameštaja) 78.355 dinara, 4. Putničke agencije i tur operatori 85.262 dinara i 5. Trgovina na malo 86.831 dinara.

Kada se taj redosled pogleda, teško je oteti se utisku da su u pojedinim od ovih delatnosti, ukupni prihodi svakako veći nego što ih statistika prikazuje. Ne treba sumnjati u iznos prihoda koji je registrovala statistika, ali će pre biti da je reč o delatnostima gde se deo primanja može isplaćivati "na crno", bez zvanične evidencije.

Malo je verovatno, na primer, da u poslu kao što je "priprema hrane i posluženje", što se odnosi na restorane, prosečna neto zarada iznosi tek oko 73.000 dinara. Ili da oni koji popravljaju računare zarade samo oko 72.500 dinara mesečno, pa time imaju najmanju zaradu u Srbiji.

Slična situacija može postojati i kod prikaza prosečnih zarada u turističkim agencijama i tur operatorima, a verovatno i u još nekim delatnostima.

No, sudeći po ovom rangu najviših i najnižih prosečnih neto zarada po delatnostima, koje su isplaćene u julu ove godine, oba prva mesta imaju veze sa računarima: najveće zarade imaju zaposleni u računarskom programiranju, a najmanje oni koji popravljaju računare.

Za najveće zarade se još i može poverovati da su tolike, ali za najniže baš i ne.

Vreme: 24.09.2026 16:46

Medij: ekapija.com

Link: <https://www.ekapija.com/news/5681843/tabakovic-tri-tone-zlatnih-rezervi-srbije-u-svajcarskoj-ostalo->

Autori: @ekapija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Tabaković: Tri tone zlatnih rezervi Srbije u Švajcarskoj, ostalo u NBS

1337

Ilustracija (Foto: Pixabay / PublicDomainPictures) Guvernerka Narodne banke (NBS) Srbije Jorgovanka Tabaković rekla je danas da Srbija svoje zlatne rezerve čuva u NBS, osim tri tone zlata koje su u Bernu, u Švajcarskoj, zbog pokretljivosti i likvidnosti u sadašnjim geopolitičkim okolnostima. Ona je na konferenciji "Stabilnost monetarnog i finansijskog sistema u uslovima aktuelnih globalnih geopolitičkih dešavanja" u NBS rekla da to zlato nije zahtevalo nikakav trošak čuvanja, osim transporta. - Rezerve zlata nam omogućavaju da spremno odgovorimo na svaku krizu, kao što smo to činili proteklih 14 godina - rekla je Tabaković. Navela je da je 17 tona zlata kupljeno za 900 mil EUR, a da danas to zlato vredi dve milijarde evra. Ukupna dinarska štednja građana, po rečima guvernerke, premašila je 250 milijardi dinara, dok je 2012. godine, kada je preuzela funkciju, iznosila manje od 18 milijardi dinara, i imala je udeo od 1,9% u ukupnoj štednji. - Preuzeli smo odgovornost za cene, za dinar i za banke. Morali smo da uskladimo politike i da zajedno rešavamo godinama odlagane probleme - rekla je Tabaković i istakla da rast dinarske štednje potvrđuje da je povraćeno poverenje građana u bankarski sistem. Po proceni NBS paket jednokratne pomoći za građane Srbije, čija isplata se završava sutra, neće uticati dugoročno na inflaciju.

Vreme: 25.09.2026 10:11

Medij: republika.rs

Link: <https://www.republika.rs/biznis/vesti/774246/ebrd-podigla-prognozu-ekonomskog-rasta-srbije>

Autori: Republika/I. N.

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: DOBRE VESTI IZ EBRD! Prognoza ekonomskog rasta Srbije za 2026. godinu podignuta na 3,1 odsto!

1980

Vlada je, navodi EBRD, zaštitila domaćinstva od rasta cena goriva povezanog sa sukobom na Bliskom istoku.

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) podigla je u juče objavljenom izveštaju prognozu rasta srpske privrede za 2026. godinu sa junskih 2,8 odsto na 3,1 odsto, uz ocenu da će oporavak investicija i turizam povezan sa specijalizovanom izložbom Ekspo 2027 podržati ekonomsku aktivnost. EBRD je u septembarskom izdanju izveštaja o regionalnim ekonomskim perspektivama zadržala prognozu rasta Srbije za 2027. godinu na 3,8 odsto. Srpska privreda je nakon rasta od dva odsto u 2025. godini ubrzala u 2026, uz međugodišnji rast bruto domaćeg proizvoda od 3,2 odsto u prvom tromesečju i 3,6 odsto u drugom kvartalu 2026, uz podršku rasta trgovine na malo posle povećanja zarada i penzija, kao i oporavka turizma. Industrijska proizvodnja je, međutim, blago smanjena. Deficit tekućeg računa smanjen je u prvoj polovini 2026. za 30 odsto, zahvaljujući manjem trgovinskom deficitu i većem suficitu u uslugama, dok su prilivi stranih direktnih investicija blago porasli. Inflacija u Srbiji je u julu naglo usporila na 1,9 odsto, znatno ispod bazne inflacije od 4,5 odsto, prvenstveno zbog nižih cena hrane. Vlada je, navodi EBRD, zaštitila domaćinstva od rasta cena goriva povezanog sa sukobom na Bliskom istoku delimičnim smanjenjem akciza i zabranom izvoza naftnih derivata, koja je produžena do avgusta. Narodna banka Srbije drži referentnu kamatnu stopu na 5,75 odsto od septembra 2024. godine, dok je budžetski deficit u prvoj polovini 2026. udvostručen međugodišnje zbog dvocifrenog rasta rashoda. Javni dug je, međutim, krajem juna smanjen na 43,8 odsto bruto domaćeg proizvoda, napominje EBRD. Među rizicima po privredu Srbije banka izdvaja globalne i domaće političke tenzije, ranjivost energetskog snabdevanja i nizak vodostaj Dunava, koji bi mogao da utiče na logistiku i proizvodnju električne energije, navodi EBRD na svojoj veb stranici. Pročitajte i... **BONUS VIDEO**

Vreme: 25.09.2026 18:33

Medij: republika.rs

Link: <https://www.republika.rs/biznis/vesti/774361/kurs-evra-ponedeljak>

Autori: Republika/J.B.

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Srednji kurs dinara za evro u ponedeljak 117,4993 dinara

558

Zvanični srednji kurs dinara za evro iznosiće u ponedeljak 117,4993 dinara, što je neznatna promena u odnosu na petak, objavila je danas Narodna banka Srbije (NBS). Dinar će prema evru biti niži za 0,1 odsto u odnosu na pre mesec dana, na godišnjem nivou za 0,2 odsto, a od početka godine za 0,1 odsto. Indikativni kurs dinara u odnosu na dolar jači je danas za 0,2 odsto i iznosi 103,0605 dinara za dolar. Kurs dinara prema dolaru slabiji je za 2,2 odsto nego pre mesec dana, na godišnjem nivou za 2,6 odsto, a od početka godine 3,1 odsto. Pročitajte i...

Vreme: 25.09.2026 09:22

Medij: nedeljnik.rs

Link: <https://www.nedeljnik.rs/alvin-alicevic-novi-clan-izvrsnog-odbora-nlb-banke/>

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Alvin Aličević novi član Izvršnog odbora NLB Banke

2549

Alvin Aličević je, uz prethodno dobijenu saglasnost Narodne banke Srbije, preuzeo funkciju novog člana Izvršnog odbora NLB Banke, odgovornog za oblast upravljanja rizicima (CRO). Aličević u Izvršni odbor dolazi sa gotovo dve decenije iskustva u finansijskom sektoru i bogatom ekspertizom u oblastima upravljanja rizicima, finansija i bankarskih operacija, kao i vođenja složenih projekata i [...]

Alvin Aličević je, uz prethodno dobijenu saglasnost Narodne banke Srbije, preuzeo funkciju novog člana Izvršnog odbora NLB Banke, odgovornog za oblast upravljanja rizicima (CRO). Aličević u Izvršni odbor dolazi sa gotovo dve decenije iskustva u finansijskom sektoru i bogatom ekspertizom u oblastima upravljanja rizicima, finansija i bankarskih operacija, kao i vođenja složenih projekata i transformacionih procesa. Tokom karijere bio je posebno usmeren na strateško i kreditno upravljanje rizicima, razvoj i sprovođenje strategija, unapređenje poslovnih procesa i efikasnosti, kao i regulatornu usklađenost. Pre imenovanja u Izvršni odbor NLB Banke, od 2024. godine obavljao je funkciju izvršnog direktora i savetnika Uprave za oblast upravljanja rizicima u NLB Ljubljana. Na toj poziciji bio je odgovoran za upravljanje korporativnim i kreditnim rizicima u poslovanju sa stanovništvom, kao i za procenu vrednosti i kontrolu rizika na nivou NLB Grupe. Bio je i zamenik predsednika Kreditnog odbora NLB d.d. i NLB Grupe. Pre dolaska u NLB Grupu, više od šest godina bio je član Izvršnog odbora banke Sparkasse u Skoplju, gde je kao CRO i COO bio odgovoran za upravljanje rizicima, bankarske operacije, IT i organizaciju, usklađenost poslovanja, sprečavanje pranja novca i pravne poslove. Tokom ovog perioda vodio je i proces spajanja sa Ohridskom bankom, nekadašnjom članicom Societe Generale grupe. Značajan deo karijere proveo je i u austrijskom bankarskom sektoru, gde je u Steiermärkische Bank und Sparkasse bio zadužen za strateško upravljanje rizicima na tržištima Jugoistočne Evrope. Pre toga radio je u Sparkasse banci u Sarajevu, na poslovima upravljanja i kontrole rizika. Alvin Aličević je magistar ekonomskih nauka, a tokom karijere kontinuirano je ulagao u profesionalno usavršavanje kroz renomirane međunarodne programe, uključujući edukacije Univerziteta Kembridž i Londonske škole ekonomije i političkih nauka. Iskustvo koje je stekao na različitim tržištima Jugoistočne Evrope, uz dobro poznavanje NLB Grupe i višegodišnju ekspertizu, Aličević će na novoj poziciji usmeriti na dalje unapređenje sistema upravljanja rizicima NLB Banke.

Vreme: 25.09.2026 13:03

Medij: b92.net

Link: <https://www.b92.net/info/politika/270673/laz-dana-piper-o-izjavi-rektorke-nikolic-verujem-da-ce-ih->

Autori: Mediji

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Laž dana; Piper o izjavi rektorke Nikolić: "Verujem da će ih građani poslati na smetlište političke istorije"

1248

Analitičar Uroš Piper prokomentarisao je izjavu rektorke Mirjane Nikolić.

Printscreen

Naime, kada je Brnabić precizno i temeljno krenula da objašnjava kako je nekadašnji guverner Narodne banke Srbije do 2012. godine Dejan Šoškić uništavao srpsku ekonomiju, Mirjana Nikolić je u studiju odgovorila "ja nemam ništa s njim".

"Pomislio sam, čekajte ljudi, pa oni (Šoškić i Nikolić) će biti na istoj izbornoj listi a Nikolić se od njega ogradila 'ja nemam ništa s njim'", začuđeno je upitao Piper.

Piper kaže da je delovalo da Mirjana Nikolić ne želi da bude na listi sa nekim poput Šoškića, ali ipak jeste. @srpska.posla Laž Dana - Piper ukazao na skandaloznu izjavu blokaderke Mirjane Nikolić ? izvorni zvuk - Srpska posla

"To vam govori mnogo toga, na toj listi su ljudi koji nemaju ništa zajedničko, ne poznaju se, mnogi od njih se politički uopšte ne slažu i onda oni hoće da budu alternativa današnjoj vlasti", upozorio je politički analitičar.

On je dodao i da niko ne zna kakav bi bio politički program blokadera da su vlast, kakva im je vizija, kada se sami između sebe ne vole i ne poštuju.

"Verujem da će građani na izborima 25. oktobra sve njih, i Šoškića i Nikolić i Srdanovića poslati na smetlište političke istorije", zaključio je Piper.

Vreme: 25.09.2026 12:56

Medij: bbc.com

Link: <https://www.bbc.com/serbian/articles/ckvgyd00xz1jo/cyr>

Autori: @bbcnasrpskom

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Izbori u Srbiji 2026: Deset pitanja i odgovora o glasanju i procesu - BBC News na srpskom

11454

Novinari BBC-ja na srpskom, uz pomoć stručnjaka, odgovaraju na pitanja čitalaca o izborima i izbornom procesu.

Autor fotografije, Đorđe Kojadinović/Reuters Tokom izborne kampanje, političari i njihove poruke su svuda okolo - na televiziji, telefonima, bilbordima i ulicama, ali nekad izostaju odgovori na ključna pitanja. Vanredni parlamentarni izbori u Srbiji zakazani su za 25. oktobar kada se bira 250 poslanika u novom sazivu republičke skupštine. Pitali smo čitaoce šta žele da znaju o izborima. Ovo su njihova pitanja - i naši odgovori. Birački spisak je evidencija ljudi koji mogu da glasaju na izborima. To su svi punoletni državljani Srbije, kao i oni koji žive u inostranstvu. Da li je neko upisan na birački spisak proverava se preko zvaničnog portala Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave ili preko sajta eUprava. Ako su podaci pogrešni, potrebno je da se podnese zahtev za upis ili izmenu u opštini ili preko eUprave. End of Najčitaniye Ove godine, konačni birački spisak biće zaključen do 9. oktobra. Zahtevi za upis ili izmene, moguće je predati i kasnije, ali od 10. oktobra pa do 72 sata pre izbora o tome odlučuje nadležno ministarstvo i obaveštava Republičku izbornu komisiju (RIK), glavni organ za sprovođenje glasanja. Pogledajte video: Šta je birački spisak i kako da proverite da li ste u njemu Morate da imate bar jedan važeći dokument - ličnu kartu ili pasoš. Tako se na biračkom mestu dokazuje identitet. Ukoliko nemate nijedan važeći dokument potrebno je da pre izbornog dana izvadite novi kako biste mogli da dokažete ko ste. Birač koji nije upisan u birački spisak ne može da glasa, čak ni onda kada je njegovo izostavljanje sa izvoda iz biračkog spiska posledica očigledne omaške, piše na sajtu Crte, nezavisne posmatračke organizacije. Ako ste u procesu promene lične karte, neophodno je da kod sebe imate potvrdu Ministarstva unutrašnjih poslova, objašnjavaju. Pogledajte video: Kako da glasate van mesta prebivališta Najpre, stoji u kutiji do zatvaranja biračkog mesta u osam uveče. Međutim, ako u ili ispred biračkog mesta u 20 sati još ima prisutnih koji nisu glasali, mora da im bude omogućeno to pravo. Kada se završi glasanje, birački odbor otvara glasačku kutiju i prebrojava listiće. Birački odbor je tim ljudi koji se brine da glasanje protekne po zakonu. Listići se prvo razvrstavaju na važeće i nevažeće. Sledeći korak je brojanje i razvrstavanje važećih listića po izbornim listama. Rezultati se unose u zapisnik o radu biračkog odbora, koji je službeni zapis o tome šta se na biračkom mestu dogodilo i kakvi su rezultati utvrđeni. Zapisnik proveravaju i potpisuju svi članovi biračkog odbora. Zatim se listići pakuju u posebne zapečaćene kovertе. Sav materijal se stavlja u vreću i ponovo pečati. Na kraju, birački odbor materijal predaje Republičkoj izornoj komisiji, najkasnije 12 sati posle zatvaranja biračkog mesta. Pogledajte video: Put glasačkog listića Ne. Glasanje je tajno, prema Ustavu Srbije i zakonima. Zato se obavlja iza paravana, a na glasački listić se ne upisuje ime ili neko drugo obeležje. Ako je neko prežvrllao listić ili nešto nacrtao, a da nije zaokružio neku od ponuđenih opcija, smatraće se nevažećim. To znači i da nikome ne morate da odgovorite da li ste i za koga glasali. Ove godine Srbija nabavlja nove paravane, pozivajući se na preporuke Kancelarije OEBS za demokratske institucije i ljudska prava (ODHIR), u kojima se traži da se osigura "tajnost glasanja". "Dosadašnji paravani su zaklonjeni sa tri strane, četvrta je okrenuta zidu, a sa novim je na toj strani zavesa", rekao je Vladimir Dimitrijević, predsednik RIK-a. Pogledajte video: Kako funkcioniše biračko mesto Kancelarija Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) otvorila je misiju za posmatranje

Vreme: 25.09.2026 12:56

Medij: bbc.com

Link: <https://www.bbc.com/serbian/articles/ckvgyd00xz1jo/cyr>

Autori: @bbcnasrpskom

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Izbori u Srbiji 2026: Deset pitanja i odgovora o glasanju i procesu - BBC News na srpskom

vanrednih parlamentarnih izbora zakazanih za 25. oktobar. Misiju predvodi Eoghan Marfi, i čini je glavni tim od 14 međunarodnih stručnjaka sa sedištem u Beogradu. Trideset dugoročnih posmatrača biće raspoređeno širom zemlje od 25. septembra, a ODIHR planira da zatraži 300 kratkoročnih posmatrača, koji će se pridružiti misiji nekoliko dana pre dana izbora. Stručnjaci glavnog tima i dugoročni posmatrači dolaze iz 24 države članice OEBS-a. Zajednička međunarodna misija na prethodnim parlamentarnim izborima u Srbiji 2023. imala je ukupno 357 posmatrača iz više desetina zemalja. Postoje dve mogućnosti: ponavljanje izbora na određenim biračkim mestima uz proglašenje konačnih rezultata, kao i poništavanje svih rezultata i raspisivanje novih izbora. Dok je bilo sijaset primera ponavljanja izbora na nekim mestima, poništavanje izbora postoji u pravnoj teoriji, ali ga do sada nije bilo u praksi u Srbiji. Pravno, najviša instanca do koje se može ići je Ustavni sud Srbije. Svaki birač, kandidat za predsednika, poslanika ili odbornika i podnosilac izborne liste može da se obrati Ustavnom sudu Srbije, ako ima sumnje na nepravilnosti, navodi Crta. Zahtev za poništavanje i ponavljanje izbora se podnosi najkasnije 15 dana od dana kada republička ili gradska izborna komisija usvoji ukupan izveštaj o rezultatima izbora. Ako je nepravilnost u izbornom postupku dokazana, a imala je bitan uticaj na izborni rezultat, Ustavni sud poništava ceo izborni postupak. Politički akteri nikada u Srbiji nisu priznali da su manipulisali izborima, kaže Milan Jovanović, profesor na Fakultetu političkih nauka, za BBC na srpskom. "Ipak, 1996. i 2000. formalnim odlukama vlasti izborna krađa je formalno priznata - prvi put priznavanjem rezultata na lokalnim izborima u jednom broju lokalnih samouprava uz posredovanja OEBS-a, drugi put uz priznavanje poraza posle odluka ustavnog suda", objašnjava. Na lokalnim izborima u Srbiji 1996. godine, u vreme vladavine Slobodana Miloševića, opozicija je ukazivala na razne neregularnosti, što je vlast negirala. Opozicija i studenti su potom organizovali višemesečne proteste, zemlja je bila na ivici građanskog rata, a na kraju je misija OEBS-a, predvođena španskim političarom Felipeom Gonzalesom, primorala Miloševića da prizna poraz u nekoliko gradova, između ostalog i u Beogradu. Jovanović ukazuje na pravne korake u slučaju ozbiljnih sumnji u regularnost izbora. "Pravni put bi bio da vrhovni izborni organ, odnosno RIK, odlukama spreči svaki vid kršenja izbornih pravila, a ako on to propusti a postoje jasni dokazi da su pravila prekršena, onda o tome odlučuju sudovi". End of content Osećaj pripadnosti određenoj političkoj opciji je jedan od najvažnijih faktora koji utiče na glasanje, objašnjava istraživanje o psihologiji glasača iz 1960-te. Postoje teorije koje glasača posmatraju kao racionalnog aktera koji procenjuje koja politička opcija može da mu donese najveću korist. Tako birač poredi različite opcije i na osnovu interesa odlučuje za koga će glasati. Ipak, danas se smatra da je racionalni izbor samo jedan deo objašnjenja ponašanja glasača. "Na svakim izborima birači odlučuju ukrštanjem raznih faktora - kakve stavove nose iz porodice, kruga prijatelja, društvenih grupa kojima pripadaju i stranačke identifikacije. "Tu su i privredni interesi, kao i karakteristike kandidata (harizma, poverenje u kvalitet aktera i identifikacija sa liderima raznih opcija), način na koji se vodi kampanja", ukazuje profesor Jovanović. Novija istraživanja iz oblasti političke psihologije pokazuju da birači često ne donose odluke potpuno racionalno. Umesto toga, koriste različite mentalne prečice koje im pomažu da donesu odluku. Na njih mogu da utiču emocije, poput straha, nade i besa, utisak koji imaju o nekom kandidatu, glas ljudi iz njihovog okruženja, kao i poruke koje dobijaju putem medija i društvenih mreža. "Evidentno je da se stranke koje čine sadašnju vlast u Srbiji oslanjaju na jaku stranačku identifikaciju. "Za razliku od njih, glavni rival 'Studentska lista' usredsređena je na brzu mobilizaciju mladih i njihov angažman u politici, u nameri da pridobije veći broj pristalica, praktično da zahvati široki spektar opoziciono nastrojenih birača i značajan deo nezainteresovanih", dodaje Jovanović. End of content Ukratko - može. Republička izborna komisija odbacila je prigovore da je zbog toga u sukobu interesa, jer je i dalje predsednik. Prvo mesto na listi vladajuće Srpske napredne stranke (SNS) rezervisano je za Aleksandra Vučića, koji cilja mesto premijera u slučaju pobede na parlamentarnim izborima. Vučić je najavio da podnosi ostavku po povratku sa sednice Generalne skupštine Ujedinjenih nacija u Njujorku krajem septembra. Slobodan Orlović, profesor Ustavnog prava na Pravnom fakultetu u Novom Sadu, objašnjava da predsednik republike ne može istovremeno biti narodni poslanik, predsednik vlade ili ministar - to su nespojive funkcije. "Nema, međutim, izričite zabrane da se aktuelni predsednik kandiduje za poslanika, s tim da mora da podnese ostavku na predsedničku funkciju ako bi bio izabran za narodnog poslanika. "Ovo je blaže tumačenje nespojivosti funkcija", kaže Orlović. Pogledajte video: Šta je funkcionerska kampanja Poslednjih godina, mladi koji pripadaju takozvanoj Generaciji Z (rođeni od 1997. do 2012.) organizovali su proteste širom sveta. Pored relativne mladosti demonstranata, zajedničko ovim pokretima je da ih pokreću i podstiču društvene mreže, ali i to što nemaju formalne lidere. Međutim, politički efekti takvih pokreta nisu svuda isti. U Šri Lanki su masovni protesti 2022. doveli do ostavke predsednika i ozbiljno uzdrmali dotadašnji politički poredak. Ipak, protestni pokret nije neposredno preuzeo vlast. U Bangladešu su protesti 2024. godine imali direktniju ulogu u oblikovanju prelazne političke strukture. Hiljade ljudi na Madagaskaru izašlo je na ulice u različitim delovima zemlje početkom oktobra 2025. u najvećem talasu

Vreme: 25.09.2026 12:56

Medij: bbc.com

Link: <https://www.bbc.com/serbian/articles/ckvgyd00xz1jo/cyr>

Autori: @bbcnasrpskom

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Izbori u Srbiji 2026: Deset pitanja i odgovora o glasanju i procesu - BBC News na srpskom

protesta u ovoj ostrvskoj državi u Indijskom okeanu u više od 15 godina. Protesti su počeli zbog hroničnih nestašica vode i struje, a kulminirali su kada se pobunjeničkim demonstracijama pridružila vojna jedinica. Posle toga je predsednik napustio zemlju, a vojska preuzela vlast. Demonstracije zbog korupcije i nepotizma dovele su do ostavke premijera u Nepal. Nepalski demonstranti, mahom pripadnici Generacije Z, srušili su vladu za 48 sati, ali njihova pobjeda imala je visoku cenu. Nastradalo je više desetina ljudi. Raspisani su vanredni izbori, a na izborima u martu 2026. vlast je formirala stranka osnovana posle protesta. Za premijera je izabran 35-godišnji Balendra Šah, reper umetničkog imena 'Balen', i bivši gradonačelnik Katmandua. Od 2012. je objavljivao pesme o korupciji, nejednakosti i problemima mladih, i privukao je mnoge u maloj himalajskoj državi, posebno one koji žive u siromaštvu. End of content Poslanici u Skupštini Srbije predstavljaju ljude koji su glasali za njihove liste na izborima i u njihovo ime raspravljaju o načinima vođenja države. Njihov rad se ne svodi samo na zasedanja u sali, već obuhvata predlaganje i izglasavanje zakona, kontrolu vlade i raspodelu državnog budžeta, odnosno novca svih građana. Poslanici predlažu, raspravljaju, pišu izmene propisa i glasaju za zakone koji utiču na svakodnevni život - od poreza i zdravstva do obrazovanja i bezbednosti. Skupština bira vladu, premijera i ministre, sudije Ustavnog suda, guvernera Narodne banke Srbije i Zaštitnika građana. BBC na srpskom je od sada i na TikToku, pratite nas OVDE. Pratite nas na Fejsbuku, Tviteru, Instagramu, Jutjubu, Vajberu. Ako imate predlog teme za nas, javite se na bbcnasrpskom@bbc.co.uk

Vreme: 25.09.2026 09:00

Medij: biznis.telegraf.rs

Link: <https://biznis.telegraf.rs/novcanik/4403039-razvod-ne-brise-kredit-dogovor-bivsih-supruznika-banci-ne->

Autori: Bojan Tomić

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Razvod ne briše kredit: Dogovor bivših supružnika banci ne znači ništa, evo ko na kraju duguje

3534

Razvod može da okonča brak, ali ne i obaveze prema banci. Kada supružnici imaju stan kupljen na kredit, njihov međusobni dogovor o tome kome pripada nekretnina.

Razvod može da okonča brak, ali ne i obaveze prema banci. Kada supružnici imaju stan kupljen na kredit, njihov međusobni dogovor o tome kome pripada nekretnina i ko će nastaviti da plaća rate nije dovoljan da bi se promenio i ugovor sa bankom. Upravo stambeni kredit može da postane jedno od najkomplikovanijih finansijskih pitanja prilikom razvoda. Stan može da pripadne jednom od bivših supružnika, ali to ne znači da drugi automatski prestaje da bude dužnik. Kako je za Mondo objasnio Miloš Mitić, generalni direktor agencije City Expert, razvod sam po sebi ne menja prava i obaveze koje proizlaze iz ugovora o kreditu. Zbog toga se moraju odvojeno posmatrati dve stvari - dogovor bivših supružnika o imovini i njihov odnos prema banci. Bivši supružnici mogu da se sporazumeju da stan pripadne jednom od njih i da upravo on nastavi da plaća kredit. Problem je što takav dogovor obavezuje njih, ali ne mora da obavezuje i banku. Ako su oba supružnika dužnici po kreditu, njihove obaveze ostaju sve dok banka ne prihvati drugačije rešenje i ne bude izmenjen ugovor. Da bi jedan bivši supružnik potpuno preuzeo kredit, banka će proceniti da li je dovoljno kreditno sposoban da sam nastavi njegovu otplatu. Ako njegovi prihodi i finansijska situacija nisu dovoljni, banka može da odbije takvu promenu. To praktično znači da rečenica "stan ostaje meni i ja ću plaćati kredit", čak i kada se bivši partneri oko nje potpuno slažu, sama po sebi nije dovoljna. Posebno je važno pitanje zajedničkih obaveza nastalih tokom braka. Kod solidarnih dužnika svaki dužnik odgovara prema poveriocu za celu obavezu dok ona ne bude izmirena. Narodna banka Srbije takođe navodi da je solidarni dužnik, kada je reč o pravima i obavezama prema banci, izjednačen sa glavnim dužnikom. Zato privatni dogovor bivših supružnika ne može jednostrano da promeni ono što piše u ugovoru sa bankom. Ni promena vlasnika stana ne briše hipoteku. Ako je nekretnina kupljena stambenim kreditom i hipoteka je upisana kao sredstvo obezbeđenja, ona ostaje vezana za nekretninu i nakon promene vlasništva. Ukoliko kredit prestane da se uredno otplaćuje, banka može da naplati svoje potraživanje iz vrednosti hipotekovane nekretnine. Zbog toga prilikom razvoda nije dovoljno rešiti samo pitanje "čiji je stan", već istovremeno treba rešavati i preostali dug. Jedna mogućnost jeste da jedan supružnik zadrži nekretninu i preuzme kredit, ali je za to potrebna saglasnost banke. Druga je prodaja stana ili kuće. Od novca dobijenog prodajom tada može da se izmiri preostali dug banci, a eventualni ostatak da se podeli između bivših supružnika u skladu sa njihovim dogovorom. Postoji još jedna važna mogućnost za ljude kojima razvod ozbiljno oteža finansijsku situaciju. Prema pravilima Narodne banke Srbije o olakšicama u otplati kredita, razvod braka izričito je naveden među okolnostima koje mogu biti osnov za olakšice ako su supružnici bili solidarni dužnici ili je jedan bio jamac. Moguće mere uključuju, između ostalog, produženje roka otplate, odlaganje plaćanja, smanjenje kamatne stope ili određeni period bez otplate, u zavisnosti od okolnosti i propisanih uslova. Zato kod razvoda i zajedničkog kredita postoje zapravo tri strane čije odnose treba razrešiti - bivši supružnici i banka. Brak može da prestane presudom ili sporazumom, ali potpis na kreditnom ugovoru time ne nestaje. (Telegraf Biznis/Mondo)

Vreme: 25.09.2026 08:33

Medij: biznis.telegraf.rs

Link: <https://biznis.telegraf.rs/info-biz/4403023-ovo-je-zvanicni-srednji-kurs-narodne-banke-na-danasnji-dan>

Autori: Bojan Tomić

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Ovo je zvanični srednji kurs Narodne banke na današnji dan

581

Zvanični srednji kurs dinara za evro danas je 117,4831 dinara, što je neznatna promena u odnosu na četvrtak, objavila je Narodna banka Srbije (NBS). Dinar je prema evru niži za 0,1 odsto u odnosu na pre mesec dana, na godišnjem nivou slabiji je za 0,2 odsto, a od početka godine niže je za isti iznos. Zvanični kurs dinara u odnosu na dolar danas je slabiji za 0,1 odsto i iznosi 103,2818 dinar za dolar. Kurs dinara prema dolaru je niži za 2,5 odsto u odnosu na pre mesec dana, na godišnjem nivou slabiji je za 3,5 odsto, a od početka godine za 3,3 odsto. (Telegraf Biznis/Tanjug)

Vreme: 25.09.2026 17:56

Medij: k1info.rs

Link: <https://www.k1info.rs/ekonomija/banke/138268/kursna-lista-danas/vest>

Autori: K1info

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: KURSNA LISTA: Evo koliko će u ponedeljak vredeti evro

606

Zvanični srednji kurs dinara za evro iznosiće u ponedeljak 117,4993 dinara, što je neznatna promena u odnosu na petak, objavila je danas Narodna banka Srbije (NBS). Dinar će prema evru biti niži za 0,1 odsto u odnosu na pre mesec dana, na godišnjem nivou za 0,2 odsto, a od početka godine za 0,1 odsto. Indikativni kurs dinara u odnosu na dolar jači je danas za 0,2 odsto i iznosi 103,0605 dinara za dolar. Kurs dinara prema dolaru slabiji je za 2,2 odsto nego pre mesec dana, na godišnjem nivou za 2,6 odsto, a od početka godine 3,1 odsto. BONUS VIDEO: Kada stiže novo povećanje plata i penzija? | URANAK1

Vreme: 25.09.2026 11:47

Medij: juznevesti.com

Link: <https://www.juznevesti.com/bbc-news-na-srpskom/deset-odgovora-na-vase-nedoumice-o-izborima-u->

Autori: BBC News na Srpskom

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Deset odgovora na vaše nedoumice o izborima u Srbiji

11340

Novinari BBC-ja na srpskom, uz pomoć stručnjaka, odgovaraju na pitanja čitalaca o izborima i izbornom procesu.

Tokom izborne kampanje, političari i njihove poruke su svuda okolo - na televiziji, telefonima, bilbordima i ulicama, ali nekad izostaju odgovori na ključna pitanja. Vanredni parlamentarni izbori u Srbiji zakazani su za 25. oktobar kada se bira 250 poslanika u novom sazivu republičke skupštine. Pitali smo čitaocima šta žele da znaju o izborima. Ovo su njihova pitanja - i naši odgovori. Birački spisak je evidencija ljudi koji mogu da glasaju na izborima. To su svi punoletni državljani Srbije, kao i oni koji žive u inostranstvu. Da li je neko upisan na birački spisak proverava se preko zvaničnog portala Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave ili preko sajta eUprava. Ako su podaci pogrešni, potrebno je da se podnese zahtev za upis ili izmenu u opštini ili preko eUprave. Ove godine, konačni birački spisak biće zaključen do 9. oktobra. Zahtevi za upis ili izmene, moguće je predati i kasnije, ali od 10. oktobra pa do 72 sata pre izbora o tome odlučuje nadležno ministarstvo i obaveštava Republičku izbornu komisiju (RIK), glavni organ za sprovođenje glasanja. Pogledajte video: Šta je birački spisak i kako da proverite da li ste u njemu. Morate da imate bar jedan važeći dokument - ličnu kartu ili pasoš. Tako se na biračkom mestu dokazuje identitet. Ukoliko nemate nijedan važeći dokument potrebno je da pre izbornog dana izvadite novi kako biste mogli da dokažete ko ste. Birač koji nije upisan u birački spisak ne može da glasa, čak ni onda kada je njegovo izostavljanje sa izdova iz biračkog spiska posledica očigledne omaške, piše na sajtu Crte, nezavisne posmatračke organizacije. Ako ste u procesu promene lične karte, neophodno je da kod sebe imate potvrdu Ministarstva unutrašnjih poslova, objašnjavaju. Pogledajte video: Kako da glasate van mesta prebivališta. Najpre, stoji u kutiji do zatvaranja biračkog mesta u osam uveče. Međutim, ako u ili ispred biračkog mesta u 20 sati još ima prisutnih koji nisu glasali, mora da im bude omogućeno to pravo. Kada se završi glasanje, birački odbor otvara glasačku kutiju i prebrojava listiće. Birački odbor je tim ljudi koji se brine da glasanje protekne po zakonu. Listići se prvo razvrstavaju na važeće i nevažeće. Sledeći korak je brojanje i razvrstavanje važećih listića po izbornim listama. Rezultati se unose u zapisnik o radu biračkog odbora, koji je službeni zapis o tome šta se na biračkom mestu dogodilo i kakvi su rezultati utvrđeni. Zapisnik proveravaju i potpisuju svi članovi biračkog odbora. Zatim se listići pakuju u posebne zapečaćene koverta. Sav materijal se stavlja u vreću i ponovo pečati. Na kraju, birački odbor materijal predaje Republičkoj izbornoj komisiji, najkasnije 12 sati posle zatvaranja biračkog mesta. Pogledajte video: Put glasačkog listića. Ne. Glasanje je tajno, prema Ustavu Srbije i zakonima. Zato se obavlja iza paravana, a na glasački listić se ne upisuje ime ili neko drugo obeležje. Ako je neko prežvrllao listić ili nešto nacrtao, a da nije zaokružio neku od ponuđenih opcija, smatraće se nevažećim. To znači i da nikome ne morate da odgovorite da li ste i za koga glasali. Ove godine Srbija nabavlja nove paravane, pozivajući se na preporuke Kancelarije OEBS za demokratske institucije i ljudska prava (ODHIR), u kojima se traži da se osigura "tajnost glasanja". "Dosadašnji paravani su zaklonjeni sa tri strane, četvrta je okrenuta zidu, a sa novim je na toj strani zavesa", rekao je Vladimir Dimitrijević, predsednik RIK-a. Pogledajte video: Kako funkcioniše biračko mesto. Kancelarija Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) otvorila je misiju za posmatranje vanrednih parlamentarnih izbora zakazanih za 25. oktobar. Misiju predvodi Eoghan Marfi, i čini je glavni

Vreme: 25.09.2026 11:47

Medij: juznevesti.com

Link: <https://www.juznevesti.com/bbc-news-na-srpskom/deset-odgovora-na-vase-nedoumice-o-izborima-u>

Autori: BBC News na Srpskom

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Deset odgovora na vaše nedoumice o izborima u Srbiji

tim od 14 međunarodnih stručnjaka sa sedištem u Beogradu. Trideset dugoročnih posmatrača biće raspoređeno širom zemlje od 25. septembra, a ODIHR planira da zatraži 300 kratkoročnih posmatrača, koji će se pridružiti misiji nekoliko dana pre dana izbora. Stručnjaci glavnog tima i dugoročni posmatrači dolaze iz 24 države članice OEBS-a. Zajednička međunarodna misija na prethodnim parlamentarnim izborima u Srbiji 2023. imala je ukupno 357 posmatrača iz više desetina zemalja. Postoje dve mogućnosti: ponavljanje izbora na određenim biračkim mestima uz proglašenje konačnih rezultata, kao i poništavanje svih rezultata i raspisivanje novih izbora. Dok je bilo sijaset primera ponavljanja izbora na nekim mestima, poništavanje izbora postoji u pravnoj teoriji, ali ga do sada nije bilo u praksi u Srbiji. Pravno, najviša instanca do koje se može ići je Ustavni sud Srbije. Svaki birač, kandidat za predsednika, poslanika ili odbornika i podnosilac izborne liste može da se obrati Ustavnom sudu Srbije, ako ima sumnje na nepravilnosti, navodi Crta. Zahtev za poništavanje i ponavljanje izbora se podnosi najkasnije 15 dana od dana kada republička ili gradska izborna komisija usvoji ukupan izveštaj o rezultatima izbora. Ako je nepravilnost u izbornom postupku dokazana, a imala je bitan uticaj na izborni rezultat, Ustavni sud poništava ceo izborni postupak. Politički akteri nikada u Srbiji nisu priznali da su manipulirali izborima, kaže Milan Jovanović, profesor na Fakultetu političkih nauka, za BBC na srpskom. "Ipak, 1996. i 2000. formalnim odlukama vlasti izborna krađa je formalno priznata - prvi put priznavanjem rezultata na lokalnim izborima u jednom broju lokalnih samouprava uz posredovanja OEBS-a, drugi put uz priznavanje poraza posle odluka ustavnog suda", objašnjava. Na lokalnim izborima u Srbiji 1996. godine, u vreme vladavine Slobodana Miloševića, opozicija je ukazivala na razne neregularnosti, što je vlast negirala. Opozicija i studenti su potom organizovali višemesečne proteste, zemlja je bila na ivici građanskog rata, a na kraju je misija OEBS-a, predvođena španskim političarom Felipeom Gonzalesom, primorala Miloševića da prizna poraz u nekoliko gradova, između ostalog i u Beogradu. Jovanović ukazuje na pravne korake u slučaju ozbiljnih sumnji u regularnost izbora. "Pravni put bi bio da vrhovni izborni organ, odnosno RIK, odlukama spreči svaki vid kršenja izbornih pravila, a ako on to propusti a postoje jasni dokazi da su pravila prekršena, onda o tome odlučuju sudovi". Osećaj pripadnosti određenoj političkoj opciji je jedan od najvažnijih faktora koji utiče na glasanje, objašnjava istraživanje o psihologiji glasača iz 1960-te. Postoje teorije koje glasača posmatraju kao racionalnog aktera koji procenjuje koja politička opcija može da mu donese najveću korist. Tako birač poredi različite opcije i na osnovu interesa odlučuje za koga će glasati. Ipak, danas se smatra da je racionalni izbor samo jedan deo objašnjenja ponašanja glasača. "Na svakim izborima birači odlučuju ukrštanjem raznih faktora - kakve stavove nose iz porodice, kruga prijatelja, društvenih grupa kojima pripadaju i stranačke identifikacije. "Tu su i privredni interesi, kao i karakteristike kandidata (harizma, poverenje u kvalitet aktera i identifikacija sa liderima raznih opcija), način na koji se vodi kampanja", ukazuje profesor Jovanović. Novija istraživanja iz oblasti političke psihologije pokazuju da birači često ne donose odluke potpuno racionalno. Umesto toga, koriste različite mentalne prečice koje im pomažu da donesu odluku. Na njih mogu da utiču emocije, poput straha, nade i besa, utisak koji imaju o nekom kandidatu, glas ljudi iz njihovog okruženja, kao i poruke koje dobijaju putem medija i društvenih mreža. "Evidentno je da se stranke koje čine sadašnju vlast u Srbiji oslanjaju na jaku stranačku identifikaciju. "Za razliku od njih, glavni rival 'Studentska lista' usredsređena je na brzu mobilizaciju mladih i njihov angažman u politici, u nameri da pridobije veći broj pristalica, praktično da zahvati široki spektar opoziciono nastrojenih birača i značajan deo nezainteresovanih", dodaje Jovanović. Ukratko - može. Republička izborna komisija odbacila je prigovore da je zbog toga u sukobu interesa, jer je i dalje predsednik. Prvo mesto na listi vladajuće Srpske napredne stranke (SNS) rezervisano je za Aleksandra Vučića, koji cilja mesto premijera u slučaju pobeđe na parlamentarnim izborima. Vučić je najavio da podnosi ostavku po povratku sa sednice Generalne skupštine Ujedinjenih nacija u Njujorku krajem septembra. Slobodan Orlović, profesor Ustavnog prava na Pravnom fakultetu u Novom Sadu, objašnjava da predsednik republike ne može istovremeno biti narodni poslanik, predsednik vlade ili ministar - to su nespojive funkcije. "Nema, međutim, izričite zabrane da se aktuelni predsednik kandiduje za poslanika, s tim da mora da podnese ostavku na predsedničku funkciju ako bi bio izabran za narodnog poslanika. "Ovo je blaže tumačenje nespojivosti funkcija", kaže Orlović. Pogledajte video: Šta je funkcionerska kampanja Poslednjih godina, mladi koji pripadaju takozvanoj Generaciji Z (rođeni od 1997. do 2012.) organizovali su proteste širom sveta. Pored relativne mladosti demonstiranih, zajedničko ovim pokretima je da ih pokreću i podstiču društvene mreže, ali i to što nemaju formalne lidere. Međutim, politički efekti takvih pokreta nisu svuda isti. U Šri Lanki su masovni protesti 2022. doveli do ostavke predsednika i ozbiljno uzdrmali dotadašnji politički poredak. Ipak, protestni pokret nije neposredno preuzeo vlast. U Bangladešu su protesti 2024. godine imali direktniju ulogu u oblikovanju prelazne političke strukture. Hiljade ljudi na Madagaskaru izašlo je na ulice u različitim delovima zemlje početkom oktobra 2025. u najvećem talasu protesta u ovoj ostrvskoj državi u Indijskom okeanu u više od 15 godina. Protesti su počeli zbog hroničnih nestašica vode

Vreme: 25.09.2026 11:47

Medij: juznevesti.com

Link: <https://www.juznevesti.com/bbc-news-na-srpskom/deset-odgovora-na-vase-nedoumice-o-izborima-u->

Autori: BBC News na Srpskom

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Deset odgovora na vaše nedoumice o izborima u Srbiji

i struje, a kulminirali su kada se pobunjeničkim demonstracijama pridružila vojna jedinica. Posle toga je predsednik napustio zemlju, a vojska preuzela vlast. Demonstracije zbog korupcije i nepotizma dovele su do ostavke premijera u Nepal. Nepalski demonstranti, mahom pripadnici Generacije Z, srušili su vladu za 48 sati, ali njihova pobeda imala je visoku cenu. Nastradalo je više desetina ljudi. Raspisani su vanredni izbori, a na izborima u martu 2026. vlast je formirala stranka osnovana posle protesta. Za premijera je izabran 35-godišnji Balendra Šah, reper umetničkog imena 'Balen', i bivši gradonačelnik Katmandua. Od 2012. je objavljivao pesme o korupciji, nejednakosti i problemima mladih, i privukao je mnoge u maloj himalajskoj državi, posebno one koji žive u siromaštvu. Poslanici u Skupštini Srbije predstavljaju ljude koji su glasali za njihove liste na izborima i u njihovo ime raspravljaju o načinima vođenja države. Njihov rad se ne svodi samo na zasedanja u sali, već obuhvata predlaganje i izglasavanje zakona, kontrolu vlade i raspodelu državnog budžeta, odnosno novca svih građana. Poslanici predlažu, raspravljaju, pišu izmene propisa i glasaju za zakone koji utiču na svakodnevni život - od poreza i zdravstva do obrazovanja i bezbednosti. Skupština bira vladu, premijera i ministre, sudije Ustavnog suda, guvernera Narodne banke Srbije i Zaštitnika građana. BBC na srpskom je od sada i na TikToku, pratite nas OVDE. Pratite nas na Fejsbuku, Tviteru, Instagramu, Jutjubu, Vajberu. Ako imate predlog teme za nas, javite se na

Vreme: 25.09.2026 09:46

Medij: 24sedam.rs

Link: <https://24sedam.rs/biznis/finansije/480404/kurs-evra-danas-1174831-dinar/vest>

Autori: M. I.

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: Objavljen današnji kurs evra: Evo koliko sada vredi evropska valuta, pomerio se i dolar

778

Zvanični srednji kurs evra danas iznosi 117,4831 dinar, dok je kurs dolara 103,2818 dinara

Kurs evra danas iznosi 117,4831 dinar, objavila je Narodna banka Srbije, pa je domaća valuta u odnosu na četvrtak zabeležila tek neznatnu promenu. Dinar je prema evru slabiji za 0,1 odsto nego pre mesec dana, dok je na godišnjem nivou niži za 0,2 odsto. Isti pad od 0,2 odsto beleži i od početka godine. Zvanični kurs dinara prema američkom dolaru danas je slabiji za 0,1 odsto i iznosi 103,2818 dinara za jedan dolar. U odnosu na pre mesec dana dinar je prema dolaru slabiji za 2,5 odsto, na godišnjem nivou za 3,5 odsto, dok je od početka godine izgubio 3,3 odsto vrednosti u odnosu na američku valutu. Bonus video Instalirajte našu iOS ili android aplikaciju - 24sedam Vest koja vredi

Vreme: 25.09.2026 21:38

Medij: 24sedam.rs

Link: <https://24sedam.rs/biznis/finansije/480512/nbs-objavila-nove-informacije-gradani-srbije-evo-sta-vas->

Autori: Tanjug

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Naslov: NBS objavila nove informacije: Građani Srbije, evo šta vas čeka u ponedeljak!

837

NBS je objavila srednji kurs dinara za evro koji će važiti u ponedeljak. Indikativni kurs dolara danas iznosi 103,0605 dinara.

Zvanični srednji kurs dinara za evro u ponedeljak će iznositi 117,4993 dinara, što predstavlja neznatnu promenu u odnosu na petak, objavila je danas Narodna banka Srbije (NBS). Dinar će prema evru biti slabiji za 0,1 odsto nego pre mesec dana, za 0,2 odsto u odnosu na pre godinu dana, a za 0,1 odsto od početka godine. Indikativni kurs dinara prema dolaru danas je viši za 0,2 odsto i iznosi 103,0605 dinara za dolar. Dinar je prema dolaru slabiji za 2,2 odsto nego pre mesec dana, za 2,6 odsto u odnosu na pre godinu dana, a za 3,1 odsto od početka godine. 21:10 25.09.2026 15:30 25.09.2026 13:47 25.09.2026 13:22 25.09.2026 Bonus video: Instalirajte našu iOS ili android aplikaciju - 24sedam Vest koja vredi

Datum: 25.09.2026

Medij: Prva televizija

Emisija: Jutro/Prva TV

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

	Početak	Trajanje
Emisija	25.09.2026 05:55:00	360:00
Prilog	25.09.2026 08:18:00	21:10

Naslov: Pregled štampe

18364

Izveštaj o naslovnim stranama novina; Govori predsednika Vučića; Analiza studentskih protesta

I evo kako izgledaju naslovne strane današnjih novina. Počinjemo od Blica: govor predsednika Srbije u Njujorku izazvao veliku pažnju, pet poruka Vučićevog govora u Ujedinjenim nacijama, testiranje crvenih linija, igračka zbog kojeće da pljušte kazne, nova pravila za električne trotinete, susret Trampa i SIA takođe na naslovnoj strani. Još jedan istorijski govor u Njujorku, centralna tema u Srpskom Telegrafu: američki sekretar Jasan Rubio: "Doćiću u Srbiju". Podaci Narodne banke Srbije sve objašnjavaju: narod veruje u dinar. Pobjeda srpske diplomatije: američki šamar za Bećirovića.

Informers: "Vučić dobija izbore", centralna je tema, vodeća svetska kladionica nema dilemu.

Alo novine, hrabro, srpske žene prkosno odgovorile na uvrede i pretnje: NATO preti, spremni smo za rat s Rusijom. Danas fraza: "reciklaža bez kritike velikih sila", centralna tema.

Kurir: "Hrabro, velikima otvoreno rekao sve", upozorio male zemlje u Zavet: "Ne odustajem od Kosova i Metohije". Prevara: Šoškić, studentska lista nije bitna, u slučaju pobjede biće aktivirani drugi ljudi. Idemo dalje, na redu je politika: Vučić pitanje Kosova i Metohije vratio u međunarodnu arenu, računi za struju niži i do 1.500 dinara, jedna od tema takođe sa naslovne strane.

Nastavljamo dalje, Večernje novosti: eho govora na Istriveru, stav: Božidar Zečević, poslednji pokušaj da se sakrije Jasenovac, Tramp i SI u Vašingtonu, zdravi rivali za bolju planetu.

Na strani 13 portal B92: "Vučić u narednim danima razgovaraću sa Putinom".

A najaktuelnije teme iz dnevne štampe analiziraće Dragoslav Bokan, predsednik Instituta za nacionalnu strategiju, i Vukša Dragović, lider Srpskih suverenista. Dobro jutro i hvala vam što ste ovoga jutra sa nama. Dobro jutro. Pomaže Bog.

Bog vam pomogao. Evo, vidite kako izgledaju naslovne strane današnje štampe.

U govoru predsednika Vučića u Ujedinjenim nacijama svi govori: "To su centralne teme", iako većina govor karakteriše kao istorijski. Imamo danas koji kaže: "Fraze reciklaže bez kritike velikih sila".

Šta kažete sad vi, gospodine Bokan? Pa, sve je logično. Mhm.

Ne možemo nikad da očekujemo od protivnika, a kamoli od neprijatelja, da priznaju ono što ruši same temelje njihove laži. Njihova laž, pre svega, se zasniva na podršci NATO narativu, u kojoj je bombardovanje prirodna posledica navodnog maltretiranja Albanaca na Kosovu, diktatorske vlasti Srbije, srpskog ponašanja koje je divljačko, antievropsko, anticivilizacijsko, i bla bla truć.

Cela ta priča, ona sve vreme stoji. Onaj ko to dovede u pitanje, on u stvari vraća Srbiju u centar objektivnog istraživanja onoga što se stvarno dešavalo 90-ih i 2000-ih godina, i to naravno ne odgovara onima koji su gradili taj lažni narativ, ubeđujući nas da smo mi momci sa crnim šeširima, a da svaki naš neprijatelj, spoljašnji i unutrašnji, ima beli šešir, sunčani pogled i zaslužuje poštovanje svih dobromislećih ljudi. To je koncept. I onda to "ko im ruši Sneška", taj uvek prođe na način: "Ah, to". Nego, moram jednu stvar da kažem od sinoć, koja je meni najjači utisak, a nije— Jeste li gledali debatu na MTV-u? A ne, ali pre toga sam— Ma ne, to— Ne, mislila sam da ste isto— To svi vrtimo, onda hajde da kažem nešto što niko ne vrti.

Hajde. Bio sam juče u jednom sportskom pubu i gledao utakmicu, ovaj, Srbije sa Grčkom. Dali smo gol, dosta onako mlako, propraćeno.

Čak smo gledali na nekim manjim televizorima, pošto na velikim televizorima je igrala Zvezda.

Sačekali smo da pređu na velike televizore i naši fudbaleri, i onda odjednom, izjednače Grci.

I odjednom urlanje, oduševljenje, skandiranje na stolu desno od mene. A ko je sedeo za tim stolom?

Srbi. Mladi Srbi i Srpkinje, oduševljeni štoćaci reprezentacija Srbije gubi taj meč, i isti oni koji su radili na tome da što manje ljudi dođe na utakmicu.

Da tu utakmicu, ono, ne doživimo kao važnu. Da ne saosećamo preko tih igrača sa Srbijom, sa himnom. Oni su to dovršili i krunisali svojim ponašanjem.

I to je nekako prošlo. Međutim, kada je u poslednjem minutu Grčka dala onaj čudni gol glavom sa 2 metra, oni su toliko počeli da urlaju i da skiće, da odjednom smo svi krenuli ka njima.

Prvi je bio neki momak— Pa zaista, to neverovatno zvuči— Bio je momak iz brigata, oni, one Crvene zvezde, navijačke grupe, koji je toliko izgubio živce da se uneo u lice tom, tom glavnom njihovom bahatom klincu koji je nešto dobacivao. Ali to urlanje, ta radost na to kad smo mi dobili taj drugi gol i praktično izgubili utakmicu, je neverovatna. I naravno, oni su odmah spustili loptu čim su videli da ne mogu da rade šta hoće i da ljudi ipak reaguju, iako smo se suzdržavali celu utakmicu. Onda je on rekao, taj njihov glavni, rekao: "Ne, pogrešio sam, mislio sam da su naši dali gol". Šta radi strah i kako pretvara te aždaje u mišice male.

Datum: 25.09.2026

Medij: Prva televizija

Emisija: Jutro/Prva TV

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

	Početak	Trajanje
Emisija	25.09.2026 05:55:00	360:00
Prilog	25.09.2026 08:18:00	21:10

Naslov: Pregled štampe

Ali zaista ružna scena. Pa scena je tipična. To je opasno.

Nije to scena jedne, neke male grupe ludaka, polupijanih klinaca, nego to je scena koja se širi.

To ceo taj, taj tretman države kao režimske institucije. Sportista koji nose srpski grb kao ljudi koji pomažu vlasti da ostane, ne znam, u svojim foteljama. To je jedan kod u kome oni prosto više ne žele da pristanu na to da je lepo vreme u Srbiji lepo vreme, da je šetanje gradovima Srbije noću bezbedno, za razliku od većine gradova u Evropi i svetu. Sve to se ruši jer je glavna njihova teza: "Onaj ko poslednji izađe, nek ugasi svetlo". Ona čuvena njihova rečenica.

Drugim rečima, to je ta crna hronika Srbije, ideja da je Srbija najgore mesto na svetu, pokušaj da turisti ne dolaze, da se Ekspo sruši, da se ne izgradi nacionalni stadion, da se ismeje pravljenje akvarijuma, da se bilo šta uradi. I to je krunisano ovom jednom ludačkom scenom.

Ja sam pod tim utiskom još uvek. Ja sam sa— Pa i ja, zaista. Teško je, zaista, nemate razloga da lažete. Sa 16-godišnjim sinom sam gledao, gledao sam ovu utakmicu i, ovaj, stalno sam ga sprečavao da on ne uđe u tuču sa ovim debilima. A posle su imali i dve devojčice, devojke sa sobom. Onda je cela priča dobila još smešniji izgled i, i značenje.

Zato što to više nije nekoliko ekstremista koji se biju s policijom, gađaju Molotovljevim koktelima, ljute, prave kaos, vređaju sve ljude koji nisu na njihovoj strani. Nego ovde imamo, znači, i te dve devojke koje su normalno se smeškale sve vreme i, naravno, učestvovala u toj opštoj radosti za tim stolom, koje je sve nas druge izluđivalo. I kao što su oni bili manjina u tom našem pubu gde smo gledali, ja se nadam iubeđen sam da će i 25. oktobra oni biti ta izrazita manjina, upravo zbog takvih ekscesa i takvog ponašanja. Jer može neko da se slaže i ne slaže, jer bilo je navijača i Zvezde i Partizana u pubu, ali jedni drugi su podjednako bili iznervirani tim ludačkim ponašanjem te, te ekipe izčoška. Da, jasno. Eto, hvala vam što ste podelili ovu priču sa nama. Pa eto, da, da se ljudi shvate dokle to ide.

Da. E sad, kad već pričamo o tome da dokle to ide, pripremajući za ovu emisiju, čitala sam o vama, gospodine Dragoviću, i došla sam do toga da je vama prečeno, je l' tako, u poslednjoj nekoj emisiji, da li u podkastu, ne znam gde ste gostovali, rekli ste: "Ako studentska lista pobedi, meni nema života". Nešto u tom smislu, je l' tako? Ili sam ja to— Rekao sam da će me ubiti. Da. Ovaj, meni prete svakodnevno i to je nešto što na šta sam ja već navikao. A kako vam prete? prete mi fizičkim nasiljem, prete mi zatvorom, prete mi silovanjem, prete mi na raznorazne načine kako se sete. Ovaj, jednostavno, ja to više, više se i ne obaziram na to, zato što je to, to je sve što im je ostalo. Al' zašto se vama preti?

Zato što im se ne sviđa ovo što ja radim. Zato što im se ne sviđa kako jasno ukazujemo na povezanost, odnosno, na vođenje cele ove priče vezano za studentske proteste, upravo od nevladinih organizacija koje imaju tendenciju da razvlaste našu državu i da rade protiv svih naših nacionalnih interesa. I ja ukazujem ljudima kroz javno dostupne informacije, što može svako da proveri na svom računaru ili telefonu, da su upravo nevladine organizacije iza cele ove priče i da oni, da oni vode zapravo studentski pokret i studentsku listu. I vi, ako pogledate, na primer, evo ova izjava Šoškića, on je 27. na listi gde on kaže da ovi ljudi koji su na listi, oni nisu važni, da će tek drugi ljudi doći koji će voditi državu. taj Dejan Šoškić je, na primer, on je saradnik nevladine organizacije Evropski pokret u Srbiji. On je takođe bio na u anketnoj komisiji, Vladana Kuzmanovića. Zašto? Zašto je Vladan Kuzmanović važan?

rektor Đokić, Vladan Kuzmanović i Sanja Fric su bili u revizionoj komisiji koja je odobrila rekonstrukciju železničke stanice i odobrila čak i povećanje cele investicije.

Znači, oni su odobrili te projekte na osnovu kojih je rekonstruisana železnička stanica i na kraju pala ta nastrešnica koja je ubila te nesretne ljude. Rektor Đokić je na listi, sadću vam reći, rektor Đokić je na studentskoj listi pod brojem 236, a Sanja Fric pod brojem 40.

A Vladan Kuzmanović je veteran ili spreman za ministra, premijera ili kako god već.

Možda je on taj jedan od onih koji treba da dođu. Znači, ovaj pokret je formiran na osnovu borbe za pravdu za poginule ispod te nastrešnice. Vidimo da su najodgovorniji ljudi za pad te nastrešnice na studentskoj listi. Oni pokušavaju preko ovoga da izbegnu svoju krivičnu odgovornost. I mi, ako pogledamo optužnicu, njih tu nema.

Nema ni Bojovića ni Miloševića koji su svojim potpisima garantovali da je stanica bezbedna.

A vidimo sve njih za stolom zajedno sa Dejanom Bodirom koji je takođe na studentskoj listi kako sede sa tužiocem Nenadićem. Znači, ova zavera je počela onog dana kada je ta nastrešnica pala i to treba svima da bude jasno. Uz logistiku nevladinih organizacija, oni su uspeli da naprave celu ovu studentsku pobunu koja je uništila ekonomiju naše države u poslednjih dve godine.

I oni sada prave iznova i iznova destabilizaciju da bismo se mi bavili isključivo time, jer njima nije cilj da oni izađu na izbore i da pobede. Oni znaju da ne mogu da pobede zato što ne nude ništa.

Sve se svodi na ove pretnje i ostalo o čemu smo govorili. Ako pogledate onaj, ako možemo to nazvati

Datum: 25.09.2026

Medij: Prva televizija

Emisija: Jutro/Prva TV

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

	Početak	Trajanje
Emisija	25.09.2026 05:55:00	360:00
Prilog	25.09.2026 08:18:00	21:10

Naslov: Pregled štampe

programom koji su oni izbacili, mi vidimo tu da je predviđeno jasno, hajde da kažemo razgradnja države gde oni nameravaju da tužilaštvo predaju u ruke stranaca, da tom istom tužilaštvu dodele tužilačku policiju. To je sve ono što su Marinika Tepić, Dragan Đilas i ostali predlagali godinama unazad. Finansijski su isti. Marinika Tepić, Dragan Đilas, Zdravko Ponoš i Goran Ješić su napravili koaliciju u prostorijama nevladinih organizacija Evropski pokret u Srbiji gde je Dejan Šoškić. Znači, jednostavno, ako pogledate na primer tačku četiri, to je predaja kontrole medija u ruke strancima. Znači, oni imaju nameru da potpuno razvlaste državu i da nam stranci kontrolišu državu i da je potpuno nevažno koće doći na vlast. I to je ono kad narod kaže duboka država, vlasti se menjaju, a ti ostaješ i kontrolišes državu. E, upravo su to uradili, znači, ovim studentskim, studentskim, pokretom ili protestom ili kako god hoćemo da nazovemo.

I mi vidimo da ovi njihovi kandidati nisu baš najsrećniji. Videli smo sinoć onu debatu koja se završila kako se završila. Ja ovu studentsku listu nazivam kamen za kupus.

Oni su tu dovedeni da bi jednostavno predstavili narodu kao nekakve profesore neutralne, ostvarene u svojim karijerama koji su, eto, tako samonikli u toj studentskoj listi, a zapravo su skoro svi da jedno povezani sa nevladinom organizacijom, da li kroz potpise podrške ili kroz zajedničke projekte i tako dalje. Da. Ali s obzirom na toliki broj pretnji o kojima smo, evo, govorili na početku razgovora sa vama, kako se vi osećate? Je li se osećate bezbedno ili ste uplašeni za svoju bezbednost? Vidite, ova njihova operacija je koštala 1,3 milijarde evra.

To su ozbiljni novci i ozbiljne organizacije. Mi smo to razbili u dva meseca.

Znači, oni su profilisali ljude iz nevladinih organizacija poslednje dve godine spremajući ih da dođu na tu studentsku listu. Znači, niko se nije pojavljivao u medijima poslednje dve godine i pričao afirmativno o studentskoj listi i studentskom pokretu osim ljudi iz nevladinih organizacija.

Oni su njima stvarali prepoznatljivost i mi smo onda kroz našu kampanju NVO Hidra sve njih mapirali ko je u kojoj organizaciji, ko koliko dobija novca od koga i tako dalje i doveli ih do toga da ova lista mora da izgleda ovako. Mhm. Gospodine Bogdan, sad da nastavimo sa vama. kako očekujete daće izgledati kampanja do 25.

oktobra? Pa, ja se uvek plašim kada neprijatelji pokazuju jači entuzijazam od nas, jer napadači uvek imaju jači motiv od onih koji brane. Rušioći, njima je lakše nego onima koji grade. Uostalom, srušiti neku zgradu možete za par sati, a da biste sagradili, potrebni su dani, neki put meseci, pa i godine. Tako da taj njihov koncept njima daje neki jači entuzijazam, jer biti protiv nečega uvek jače motiviše ljude nego braniti nešto postojeće.

Jer ako braniš postojeće, šta imaš da se buniš? Šta imaš da se pokazuješ?

Šta imaš da izađeš na ulice? Šta imaš da, kad je to normalno, kad se to podrazumeva, to je čovek koji voli neku ženu. Neće joj govoriti: "Ja te volim, ja te volim 300 puta dnevno", nego seće to pokazivati raznim gestovima, svojim odnosom. A onaj ko švalerski hoće da zavede, onće govoriti neprestano: "Ja te volim" da bi hipnotisao svoju žrtvu. Tako isto je i u pitanju takozvane studentske liste i u pitanju nas. Ta hidra je ključni izraz koji je preuzet iz antičke mitologije.

O tome pišu, naravno, sećamo se i Seneka i Platon. I cela, ceo problem sa hidrom je taj što vi, kad njoj isećete glavu, kao Herakle kad je krenuo u borbu sa njom, vi joj isećete glavu, onda izrastu dve. Isećete dve, izraste četiri. I onda je u mitologiji nam je dato rešenje tog problema. Kako se to rešava? Pa tako što je rođak Herakleov na kraju spržio vratove tih isečenih glava i onda nisu više izrastle nove glave.

Znači, sad je samo pitanje za sve nas kako da spržimo te vratove, kako da onemogućimo duboku državu da i dalje deluje preko anonimaca, simpatičnih ljudi. Pa pazite, kad je Tito uveo vlast naslonjeno na krvavi pogrom iz 44. i 45. godine, na ubijanje kompletne elite srpske, on je tražio ljude iz srpske elite. Uveo je Isidoru Sekulić i Iva Andrića u Komunističku partiju. Uzeo je za predsednika Srpske akademije nauka, koliko se ja sećam, Stevana Jakovljevića, pisca srpske trilogije, Aleksandra Belića, koji je bio jedan od čuvenog filologa, koji je bio jedan od potpisnika one Nedićeve liste apela protiv komunista.

Njega je uveo, ne samo što ga nije kaznio, nego uveo da bude jedan od predstavnika nove vlasti.

Znači, ta vrsta poigravanja i korišćenja naivnih, učenjenih, raznih tako likova koji ne izazivaju otpor kod ljudi. Oni ne idu na likove tipa Borke Pavićević, Biljane Kovačević, Vuča, Sonje Biserko, Nataše Kandić i njima sličnih, nego su nakon prve faze gde su jasno pokazali preko Dinka Gruhonjića, Kiš Juhasa, Marije Vasić pokazali svoje namere. Oni sad odjednom njih stavljaju u drugi plan, a u prvi plan guraju razne likove kojima je zajedničko to da su amateri.

Mhm. Jer šta može Srdanović da zna o politici, sem o kardiologiji, ne znam, ili o lekarskom stažu, ili o tome kako se formira, ne znam, lekarska ekipa za prijem hitnih slučajeva? Šta on zna o fiskalnoj politici? Šta on zna o međunarodnoj politici?

Datum: 25.09.2026

Medij: Prva televizija

Emisija: Jutro/Prva TV

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

	Početak	Trajanje
Emisija	25.09.2026 05:55:00	360:00
Prilog	25.09.2026 08:18:00	21:10

Naslov: Pregled štampe

Šta on zna o tome šta smo mi obećali Kini, a nismo to napisali? Šta on zna o onim stvarima koje ne pripadaju tom transparentnom, a sve više tih stvari i u američkom slučaju, ruskom slučaju, kineskom slučaju, slučaju Briksa, slučaju globalnog juga, pa i u našem slučaju? Kako, kako da neko od njih zastupa?

To je ono kao da pričamo, je l' on treba da bude pilot i sad oni nama nude pilota za avion, naš državni avion, a taj pilot je dobar čovek, simpatičan, dobar sa komšijama, vrlo ljubazan.

a da li zna da vozi avion? Da li ima licencu za pilotiranje? To se ne, to se stavlja u drugi plan.

Prvi plan politike je veština mogućeg. Veština mogućeg.

Kod njih nema veštine, a moguće se smatra podrškom vlastima, podrškom režimu, jer oni stalno govore o lepim željama. Oni stalno govore, to neko je jedanput rekao fantastičnu rečenicu da je najbrže prevozno sredstvo sanjarenje. Mhm.

Ali problem sa tim prevoznim sredstvom što ono vodi u propast, što ono nakon prvobitnog oduševljenja tim brzim usponom na kraju dolazi uvek do jarka i time se završavaju sve te prevremene priče.

Ne može maraton da se trči brzinom na 100 m, a oni to pokušavaju i to zavede neiskusne, jer je iskustvo jedini spas za srpski narod. I zbog toga sve ovo što radi Vukša ili što mi svi radimo na neki način je pokušaj da podsetimo Srbe na tragične momente naše istorije gde smo pustili da maštarije budu ispred realnosti i naravno da pokušamo da objasnimo ljudima da kategorije kao što su mladost ili starost, kao što je obrazovanje veće ili manje, ništa ne moraju da znače, već kontekst u kome se nešto koristi i iskustvo koje se pritom primenjuje ili se ne primenjuje. Ja imam šestoro dece, ali mi ne pada na pamet da najvažnije porodične odluke i poslovne i životne predam mojoj deci.

A volim ih više od svih najpametnijih ljudi u Srbiji. Ali to ne znači da pošto ih volim daću da pustim da upropaste i sebe i mene. I neki put vi kad pomažete nekome koga volite, vi mu pomažete time što se ne slažete sa njim, nego tražite načina kako da mu pomognete, a da on to ni ne primeti. To je naš zadatak do 25. oktobra.

Evo, kažu kolege iz režije, isteklo je vreme, ali da zaključimo ipak sa vama, gospodine Dragoviću, da zaključimo i završimo ovaj razgovor pitanjem koje ste vi već postavili. Ako studentska lista nije stranka, koće onda kontrolisati novac, strukturu i odluke posle izbora? Jeste li došli do tog?

Ne. treba videti čiji su oni račun stavili.

Mhm. Ovaj na tu grupu građana koja je koja je predala listu i to je, ja mislim, jako zanimljivo i to treba videti gdeće sav taj novac odlaziti, jer oniće dobiti oko 20 i nešto posto.

To je ogromna količina novca kojiće dolaziti na mesečnom nivou na njihove račune na osnovu broja poslanika.

Ja bih baš voleo da se sazna koće kontrolisati, koće kontrolisati taj novac.

Mhm. I sa ovim završavamo današnje listanje štampe.

Hvala vam što ste bili naši gosti i pričali nas ovaj. Hvala vam na pozivu.

Datum: 25.09.2026

Medij: RTS1

Emisija: Jutarnji program/RTS

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

	Početak	Trajanje
Emisija	25.09.2026 05:50:00	370:00
Prilog	25.09.2026 08:33:00	18:16

Naslov: Kupovina na rate

16241

Zaštita korisnika; Kupi sada, plati kasnije; Kreditni posrednici

Jesen je stigla, a svake jeseni trošimo više: škola, ogrev, zimnica, računi.

Zato često kupujemo na rate, odlažemo plaćanje, ili posežemo za kratkoročnim kreditima.

Sad je takvo plaćanje postalo deo svakodnevice: proizvod dobijemo odmah, obavezu izmirujemo kasnije.

Ali brzo i jednostavno zaduživanje može da donese dodatne troškove. Narodna banka Srbije predložila je dopune Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga. Nova pravila odnose se na kreditne posrednike, savetovanje o dugu, ali i na sve popularniji model "kupi sada, plati kasnije".

Upravo je taj model sada pod posebnim, pod posebnom pažnjom Narodne banke Srbije.

Trgovci koji nude određene oblike odloženog plaćanja trebalo bi da budu licencirani i pod nadzorom Narodne banke. Šta se tačno menja? Hoće li građani ubuduće jasnije znati koliko ih takva kupovina zaista košta? O tome razgovaramo sa čovekom koji bi trebalo da nas udari kad krenemo da trošimo previše: Bojan Terzić, generalni direktor Sektora za zaštitu korisnika finansijskih usluga u Narodnoj banci Srbije. Ja sam tačno rekao da ako krenem da se zadužujem previše, vi ste tu da... Tako je. Ali samo tamo gde je to nelegalno, je li tako? Tako je. Pa i tamo, i tamo gde je legalno, tome i služi, na kraju krajeva, kreditni biro i procena kreditne sposobnosti.

Dakle, ona ne služi samo tome da zaštiti banku od kreditnog rizika. Iz ugla zaštite korisnika, ona služi da spreči korisnika da se prezaduži. E sad, objasnite nam, pošto se svuda pojavljuje ta priča daće jedna od stvari pod kojom će biti pod nadzorom biti taj princip "kupi sada, plati kasnije".

Šta to znači? O čemu se radi, kakva je razlika između toga plaćanja čekovima, ili kredita, ili bilo šta? I koliko nas takva kupovina zapravo odvlači, onu impulsivnu kupovinu, kad mnogo ne razmišljamo. Pa ja mislim da je upravo to suština. BNPL, znači "kupi sad, plati kasnije", se upravo pojavio u vidu nekih platformi, aplikacija, koje vam omogućavaju da, dok ste na sajtu trgovca, možete vrlo lako da obezbedite dodatna sredstva. I nakon toga, praktično, vrlo često je kamatna stopa, recimo, tu čak i 0, ali ukoliko ne izmirite ratu na vreme, onda ide ono što se kod nas zove zatezna kamata, ali u nekim zemljama ta kamata, u slučaju docnije, nije kao u našem slučaju tačno propisana. I tu sad hoću da podsetim da smo mi, u slučaju korisnika finansijskih usluga, tu zateznu kamatu smanjili za 2 procentna poena, i ona trenutno iznosi 11,75%.

Dakle, ako ste u docni. U mnogim, ajde da kažem, i zemljama Evropske unije, ta kamata u slučaju docnije nije ograničena, i onda praktično se korisnici koji zapadnu u dug, koji ne mogu da izmire, penalizuju. I plaćaju praktično kamatu od onog trenutka kad su izvršili kupovinu, ukoliko, kažem, ne izmiruju obaveze na vreme. I onda vrlo često se tu, da tako kažem, uđe u neku vrstu spiralu, spirale tog duga iz koje je vrlo teško izaći.

Ja samo moram da kažem da kod nas nije taj BNPL model još uvek nije zastupljen na način da se nudi tako, preko tih digitalnih platformi. Ono što je kod nas zastupljeno i što je već odavno regulisano jeste ovo što ste vi sad pomenuli: čekove, kreditne kartice i slično. Međutim, tu imate banku koja s druge strane vodi računa i o sebi, ali i zbog toga što je pod našim nadzorom, i u smislu zaštite korisnika finansijskih usluga, ona mora da vodi računa i o tome da lićete vi biti u mogućnosti da izmirite dug.

Nacrt zakona bi trebalo da reguliše upravo to kada nas trgovac kreditira. Tako je.

Kada nam daje robu na kredit, šta on ubuduće mora da ispuni, kojećete vi to uslove postaviti, odnosno taj novi zakon? Dakle, sve ono što mora da ispuni banka kada vam nudi kredit, odnosno to je najčešće, dakle, to neko odloženo plaćanje preko kreditne kartice ili debitne kartice na rate, moraće da ispunjava i trgovac. U smislu predugog informisanja, da znate kolikaće vam biti kamatna stopa. Kolikoće me zapravo koštati. Tako je.

Kolikoće vas koštati. Između ostalog, mora da vas informiše kolikoćete plaćati u slučaju da ne izmirite rate na vreme. I na kraju krajeva, takođe, radiće se jedna vrsta procene kreditne sposobnosti, i imaće se i pristup kreditnom birou, ali s druge straneće se i davati podaci u kreditnom birou.

Tako da sutra, kad odete u neku banku, oniće videti da li ste vi praktično zaduženi kod trgovca, i na taj način se dodatno... Hoće li takvi prodavci dobijati neku vrstu licence?

Da. Oniće biti pod nadzorom Narodne banke Srbije.

Ono što moramo da kažemo jeste da je, naravno, pitanje kolikoće se trgovaca uopšte opredeliti za taj model.

Mi dan-danas, i već danas, imamo takozvano odloženo plaćanje, koje se najčešće zapravo i realizuje preko banaka, gde vrlo često banke... Ili kreditnih kartica, odnosno platnih kartica.

Platnih kartica, to vam je ovo plaćanje na rate debitnom karticom, vrlo često.

Datum: 25.09.2026

Medij: RTS1

Emisija: Jutarnji program/RTS

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

	Početak	Trajanje
Emisija	25.09.2026 05:50:00	370:00
Prilog	25.09.2026 08:33:00	18:16

Naslov: Kupovina na rate

Sad, bilo koju kupovinu koju obavljate, imate pitanje: hoćete rate ili ne?

I u suštini, vrlo često taj model funkcionise tako što banka otkupi, da kažem, to potraživanje od trgovca odmah, uz neki diskont, a onda prenese trgovcu celu sumu odmah, ali nešto umanjenu.

A kako, kako, koje sredstvo prinude imaju ovi "kupi sada, plati kasnije" da od mene naplate?

Znači, oni moraju biti registrovani na neki način u Srbiji. Ne može mi iz inostranstva prinudno nešto naplatiti. Ne može. Pa zato kažem, kod nas BNPL nije mnogo ni zastupljen. Dakle, recimo, najpoznatiji brend jeste ta Klarna, ona je sada i registrovana kao banka u Švedskoj, ali ona je počela kao BNPL i ima veliki broj, da kažem, korisnika.

Zbog toga su pre svega Evropljani bili prinuđeni da reaguju i da taj BNPL uvedu u, da kažem, tokove kreditnih proizvoda koji su inače odavno regulisani. Ali da pojasnimo samo: to je suštinski moj privatni dogovor sa nekim ko ima pare, da mi pozajmi pare pod nekim određenim uslovima.

Ono što... Vićete. Ono što tu mene zbunjuje je to što to izgleda poprilično kao klasična bankarska usluga. Znači, ja imam utisak, pošto je sve na kompjuteru, da radim nešto kao i kad plaćam normalno karticom. Pa, suština je...

evo sad i još jednu stvar da napravim razliku, sad sam se setio kad ste ovo pomenuli.

Dakle, vi kod BNPL modela imate dve stvari: ili imate nekog, da kažem, trećeg ko vas finansira da nešto kupite kod trgovca, ili imate ovaj model... Dakle, i posrednika praktično.

Pa da. Još uvek možemo da kažemo neku vrstu posrednika, ali da ne mešamo sa ovim kreditnim posrednicima koje ste pomenuli. Ja bih rekao, dakle, to su oni koji to, finansiraju vas, i to vrlo često nisu trgovci. To je taj model u Evropskoj uniji.

Mi taj model čak uopšte ovde sad nećemo da dozvolimo, da preciziram. Mićemo dozvoliti samo da vas trgovac, ne neko treći, dakle trgovac, vam omogući da platite na rate i da on onda ima u vidu kreditni biro, eventualno sredstva obezbeđenja, pribavlja, i tako dalje. Ali koje su opasnosti od kredita?

Recimo, Hrvatskaće sa njihovim predlogom zakona, zbog usklađivanja sa novom direktivom, uvesti u tom delu mogućnost da upravo imamo i te, ta treća lica kojaće finansirati, ali kojaće takođe biti pod njihovim nadzorom i imati sve obaveze, da tako kažem, kao banka. Međutim, mi čak, kažem, sad u ovoj fazi ne želimo to uopšte da dozvolimo. Dakle, samo da proverim.

Dakle, ako uđem u jednu radnju i kupim telefon... Ili trgovac, ili banka, ili platna institucija, ili institucija elektronskog novca. Dakle, idem redom.

U jednoj radnji kupim telefon, u drugoj kompjuter, u trećoj neku skupu garderobu, i sve to odradim upravo na taj način da me prodavac kreditira. Do koje mere mogu to da radim? Koće postaviti limit prema tom novom zakonu? Morate. Bićete evidentirani kao i sada u kreditnom birou, dakle koliko ste uzeli. I na trgovcu je, naravno, on ima određeni rizik da liće uzimati određeno sredstvo obezbeđenja od vas kao banka ili ne.

Uzimanje tog sredstva obezbeđenja automatski komplikuje samu kupovinu, mogućnost da vi odustanete, i tako dalje. Tako da oni verovatno u to neće ulaziti, prosto ulaze u jednu vrstu rizika, kao i... Ali ovo postaje svojevrsna zamka za mene.

Da, ali postoji obaveza, kažem, procene kreditne sposobnosti, gde isto kao što i banka sada mora da proverava da sa tim opterećenjem ne budete prezaduženi, isto takoće morati i trgovac to da radi.

Mi sad trenutno u kreditnom birou imamo podatke koje se prikupljaju od banaka, ali kažem, u nekoj budućnosti, ne u nekoj, nego naravno, planira se, dakle, da se tu objedinju i drugi podaci vezani o vašim dugovanjima, upravo kako bi se sprečilo prezaduživanje. I prema, vezano za poreze, i prema javnim preduzećima, i prema telekomunikacionim operaterima. Pomenuli ste kreditne posrednike.

Ko su kreditni posrednici? Kreditni posrednici su svuda među nama.

Kakoćemo znati da rade u našem poslu? Samo nam objasnite ko su i šta je njihov posao.

Kreditni posrednici su oni koji vas dovode u vezu sa bankom. Odlazite, recimo, najbolji primer su agencije za nekretnine, ili najbolji primer su ovi auto dileri automobila. Dakle, i jedni i drugi vam prodaju proizvod i nude taj vezani kredit kojimćete finansirati taj proizvod koji želite da kupite.

Šta se sad menja kod toga? Moraće da budu licencirani. To znači daće morati da budu pod nadzorom Narodne banke Srbije, i moraće njihovi zaposleni da ispunjavaju niz kriterijuma, moraće da imaju određeni, naravno, kapitalni zahtev u tom delu. A kako je do sad bilo?

Do sad je to pitanje neregulisano, odnosno... Znači, mogao je bilo ko ko drži, nije bitno sada, ne krivimo... Agenciju za nekretnine. Da kaže: "E, ja imam saradnju s nekom bankom ili nešto, pa preko njihćemo." Znači, a zašto je sad bitno da tog držimo pod kontrolom?

Pa, bitno je zato što, opet, zbog toga što čitava ideja zaštite korisnika, kako se pojavila u Evropskoj uniji

Datum: 25.09.2026

Medij: RTS1

Emisija: Jutarnji program/RTS

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

	Početak	Trajanje
Emisija	25.09.2026 05:50:00	370:00
Prilog	25.09.2026 08:33:00	18:16

Naslov: Kupovina na rate

početkom 2000-ih, jeste da birate, da izaberete najbolju ponudu.

Ako imate kreditnog posrednika gde kupujete kredit, vrlo često ljudi postoje...

Govorimo o impulsivnoj kupovini. Ja moram da kažem da je meni nekako utisak da čak impulsivnost postoji još što je cena onoga što kupujemo veća, da je impulsivnost još veća. Tako da ljudi vrlo često i kod kupovine nekretnine ulaze u stambeni kredit koji traje 20, 30 godina, i praktično je nedopustivo da vi ne proverite bar kod 5-6 banaka uslove i da se, da tako kažem, zaletite i uzmete kredit koji vam ponudi, kod prve banke koju vam ponudi kreditni posrednik. Jer bićete dužnik narednih 20, 30 godina. Koliko su ti koji nude takve finansijske, neregulisane finansijske usluge vešti? Je li se vama dogodilo nekada da se opečati, ili za malo da se opečati?

Pa... Jesu primamljivi toliko da pomislite: "Ovo izgleda kao pravo"?

Ili se prvo dobro raspitaju, pa nemate takvih problema. Iskren da budem, što se mene lično tiče, ja sam verovatno noćna mora za svakog trgovca. Pošto sve nekoliko puta se vraćam, upoređujem, razmišljam, i tako dalje, vrlo lako odustanem. Ali u suštini, ljudima kad je neki proizvod, dakle, potreban, oni vrlo lako to zanemare. Otprilike kao one poruke vezane za prikupljanje kolačića, znate, ono: "Dajte samo da hoću da pročitam to što mi treba." Isto tako je i u slučaju kupovine i kredita. Tako da je to nama primarno kad se radi o kreditnim posrednicima, dakle, primarno je to: hoćemo da vidimo ko su ljudi koji to nude i kakve uslove nude.

Mi smo radili jedno istraživanje, prikupili podatke o trenutnom stanju, dakle koliko imamo tih kreditnih posrednika, tako da njih ima negde između 1.500, pa čak skoro do 2.000. Je li to mnogo?

Pa, u odnosu, recimo, na Portugal, ajde da kažem, poredimo se s njim i zbog neke saradnje, i zbog toga što imamo podatke kako je bilo kad su njih oni uveli. Kad su oni uveli, morali su praktično da vrše nadzor i delimično licenciraju skoro 4.000 subjekata. Tako da smo ipak...

Znači, nije toliko strašno. Nije toliko zastupljeno. I na kraju krajeva, da se razumemo, nije kreditno posredovanje nešto što je negativno. Dakle...

Samo treba da bude uređeno. Treba da bude uređeno i da se radi na pravi način, posebno ako je ono, sad to hoću da kažem, imate one vezane kreditne posrednike koji vam nude samo jednu banku, i ove nevezane, koji su, naravno, iz ugla zaštite korisnika mnogo bolji, koji vam nude više banaka, i usput mogu da vam pružaju i te savetodavne usluge na način da vam pomognu u zavisnosti. Tako je.

Najbolji paket za sve. Nije isti stambeni kredit, da li vi planirate, primera radi, da ga pre vremena otplatite, ili očekujete, ne znam, neko nasleđstvo, ili očekujete neku štednju, ili ćete duži rok da otplaćujete. Pa koju kamatnu stopu da uzmete, da li fiksnu, kombinovanu, promenljivu, i tako dalje. Šta građani obavezno treba da provere pre nego što potpišu bilo kakav kreditni aranžman, bilo sa bankom, bilo sa, evo, u ovom slučaju, prodavcem koji može da krediti?

Ako govorimo generalno o kreditu koji vam nudi banka, uvek gledajte iznos koji dobijate, i na kraju ima iznos kojićete do kraja platiti. Mi smo sad to čak i tražili, da se ta razlika izračuna i da se napiše cena kredita. Dakle, cena kredita u nominalnom iznosu, to je ta razlika, i svaka druga naknada koju morate da platite, bilo banci, bilo osiguranju, bilo kome, da biste taj kredit dobili.

Dakle, to je najbitnije da se gleda. Drugo da se gleda jeste, dakle, visina rate i procena, pre svega vaša, da lićete biti u sposobnosti, sposobni da bez velikog opterećenja, to naglašavam, vraćate taj kredit.

Zato je bitno da vam opterećenje zarade ne bude preveliko. I treće jeste da uvek, naravno, imate u vidu da u slučaju docnjeće banka naplaćivati, kažem, zateznu kamatu, koja je opet, kažem, kod nas, za razliku od mnogih zemalja, ograničena i ona je, kažem, 11,75. A koliko je to, jesmo li mi, koliko je finansijsko tržište u Srbiji konkurentno, pa da kažem da se oni tuku sa nižim kamata za moj, za moj novac? Pa, ja mislim da jeste prilično konkurentno.

Znači, kad smo radili supervizorska očekivanja, odnosno kad je Narodna banka Srbije pre godinu dana, malo više, dakle, postala, da tako kažem, jedan cirkular bankama u kojima je navela da smatra da kamatne stope mogu da budu niže, i iznela očekivanja s tim u vezi, pa su banke smanjivale dodatno te kamatne stope, mi smo u tom trenutku posmatrali da isti kredit kod jedne banke možete uzeti, na primer, za 11,5, 12, pazite, za istog korisnika govorimo, i kod druge banke za 7,8, 7,9, 8. I onda se postavlja pitanje: zašto vi uzimate kod ove banke? Prosto, ljudi vrlo često se zaletu, ne mora to biti kreditni posrednik, poznajem komšinicu koja radi u ovoj filijali, ja tamo odem, uzmem kredit, i kao u onom jednom skeču koji možete naći, komšinica mi da kredit, ona dobije bonus za to, a ja plaćam kamatnu stopu 4% više.

Pa, možda je lakše da ga dobijem, možda je na ovom drugom mestu gde je 7,8 malo teže, pa idem tamo gde mi je lakše. A tamo je i skuplje, naravno. Kažem, mi smo radili to kada smo upoređivali taj konkretan podatak, uzeli smo, naravno, potpuno iste uslove u odnosu na istog korisnika.

Datum: 25.09.2026

Medij: RTS1

Emisija: Jutarnji program/RTS

Autori: Redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

	Početak	Trajanje
Emisija	25.09.2026 05:50:00	370:00
Prilog	25.09.2026 08:33:00	18:16

Naslov: Kupovina na rate

Znači, mogućnost da dobijemo... Isti period otplate. Da, tako je.

Ali prosto... Dakle, istražiti pre nego što se bilo šta potpiše.

A vrlo je zanimljivo, s druge strane, vrlo burno se reaguje ako se poveća, ne znam, naknada za mesečno održavanje od 100 dinara, čak da tu naknadu plaćate, ne znam, narednih, recimo, 10, 5 godina, kako god, i dalje je to mnogo manja razlika nego ovih 4% kamate na kredit od 5 godina. Samo nismo rekli da li se nešto menja za čekove, za plaćanje karticama na rate i slično. Ne, to je već regulisano.

Dakle, čekovi su regulisani. Ono što je opasno za čekove jeste da čak i oni koji nemaju dozvoljeno prekoračenje mogu da uđu u nedozvoljeno prekoračenje, jer s druge strane, zato što banke garantuju jedna drugoj, dakle, kad puste ček na naplatu, da i ukoliko nema sredstava na računu, dakle, bez pokrića, daće banka pokriti taj dug. Da. Dobro.

Hvala vam. U svakom slučaju, to su bili vrlo korisni podaci i, kako bih rekla, bez impulsivne kupovine, kupi sada, plati posle, to baš... Poruka trgovcima: zapamtite ovog čoveka, preporučio sam kao kupac. Ako već ste... Kao kupac koji sad, ja idem sa njim u kupovinu sada, tako da, ono, računam daću... Zamolićemo vas za druženje.

Daće proći. Bojan Terzić iz Narodne banke Srbije bio je sa nama.

Hvala vam. Hvala vam.

Datum: 25.09.2026

Medij: Narodne novine - Niš

Rubrika Bez naslova

Autori: redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Napomena:

Površina: 174

Naslov: Moguće korišćenje "dip link tehnologije za plaćanja

Strana: 9

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

Могуће коришћење "дип линк" технологије за плаћања

Народна банка Србије (НБС) саопштила је данас да је у сарадњи са учесницима ИПС НБС система омогућила стандард за коришћење "дип линк" технологије у оквиру услуге "Пренеси", којом се плаћања могу покренути и из трећих апликација или других решења.

У саопштењу НБС наведено је да је Вибер прва компанија која је омогућила сервис за своје кориснике кроз употребу ПејЧет четбота, а који је заснован на наведеном стандарду.

Наведено је да ПејЧет сервис омогућава да кроз размену порука у оквиру Вибер апликације корисници могу на врло

једноставан начин да упуте захтев за пријем новчаних средстава према другом кориснику или да покрену пренос новца ка примаоцу плаћања само путем броја мобилног телефона.

Важно је истаћи да се трансакције започете у оквиру наведеног сервиса спроводе у оквиру сигурног окружења апликације мобилног банкарства и услуге "Пренеси", док се на страни Вибер апликације реализује комуникација између платиоца и примаоца плаћања.

М.М.

Фото: Виса архива

Datum: 26.09.2026

Medij: Danas

Rubrika Ekonomija

Autori: redakcija

Teme: Narodna banka Srbije (NBS)

Napomena:

Površina: 19

Naslov: KURS

Strana: 11

KURS	
€	117,4993
\$	103,0605
ZVANIČNI SREDNJI KURS NARODNE BANKE SRBIJE ZA DANAŠNJI DAN	

Vreme: 25.09.2026 16:30

Medij: bizlife.rs

Link: <https://bizlife.rs/dhl-express-najavljuje-godisnje-uskladjivanje-cena-za-2027-godinu-u-srbiji/>

Autori: Redakcija

Teme: E-commerce

Naslov: DHL Express najavljuje godišnje usklađivanje cena za 2027. godinu u Srbiji

2971

DHL Express, vodeća kompanija za međunarodnu ekspresnu dostavu, danas je najavila godišnje usklađivanje cena koje će stupiti na snagu 1. januara 2027. godine. Prosečno povećanje cena u Srbiji međunarodne usluge, odnosno 5,9% za unutrašnji poštanski saobraćaj. "Međunarodna trgovina otvara nove mogućnosti za rast kompanija, a lanci snabdevanja postaju sve dinamičniji i složeniji", izjavio je Fionn [...]

DHL Express, vodeća kompanija za međunarodnu ekspresnu dostavu, danas je najavila godišnje usklađivanje cena koje će stupiti na snagu 1. januara 2027. godine. Prosečno povećanje cena u Srbiji međunarodne usluge, odnosno 5,9% za unutrašnji poštanski saobraćaj. "Međunarodna trgovina otvara nove mogućnosti za rast kompanija, a lanci snabdevanja postaju sve dinamičniji i složeniji", izjavio je Fionn Herriott, direktor kompanije DHL Express Srbija. "Naša posvećenost pružanju podrške klijentima ostaje nepromenjena kroz kontinuirana ulaganja u globalnu mrežu, digitalna rešenja, bezbednosnu infrastrukturu i održive logističke usluge. Godišnje usklađivanje cena omogućava nam da očuvamo visok nivo kvaliteta i pouzdanosti usluge koji korisnici s pravom očekuju od DHL-a." DHL Express svake godine usklađuje cene kako bi odgovorio na inflatorne pritiske, dinamiku valute i specifična kretanja troškova u logističkoj delatnosti. Kao globalna kompanija prisutna u više od 220 zemalja i teritorija, svoje poslovanje prilagođava kako lokalnim ekonomskim prilikama, tako i kretanjima na međunarodnim tržištima. Pored inflacije, na strukturu troškova utiču i rast cena energenata, sve strože regulatorne i bezbednosne procedure koje uvode nacionalne i međunarodne institucije, kao i rastući troškovi rada na brojnim tržištima. Za više informacija o DHL Express uslugama, cenama i doplatama koje se primenjuju na određene usluge, posetite www.dhl.rs. DHL je vodeći globalni brend u logističkoj industriji. DHL nudi širok spektar logističkih usluga, uključujući domaći i međunarodni transport pošiljaka, rešenja za e-trgovinu i fulfillment, međunarodne ekspresne usluge, drumski, avio i pomorski transport, kao i upravljanje lancima snabdevanja. Sa približno 389.000 zaposlenih u više od 220 zemalja i teritorija, DHL povezuje ljude i kompanije na siguran i pouzdan način, omogućavajući održivu globalnu trgovinu. Zahvaljujući specijalizovanim logističkim rešenjima za industrije kao što su tehnologija, farmaceutski i zdravstveni sektor, inženjering, proizvodnja i energetika, automobilska industrija i maloprodaja, DHL dodatno učvršćuje svoju poziciju "Logističke kompanije za svet". DHL je deo DHL Group. Grupa je u 2025. godini ostvarila prihod od približno 82,9 milijardi evra. Kroz održivo poslovanje i odgovoran odnos prema društvu i životnoj sredini, DHL Group daje pozitivan doprinos zajednicama širom sveta. DHL Group ima za cilj da do 2050. godine dostigne neto nultu emisiju štetnih gasova u okviru svojih logističkih operacija.

Izvor: BIZLifeFoto: Unsplash/Alan W

Vreme: 25.09.2026 09:44

Medij: ekapija.com

Link: <https://www.ekapija.com/event/5677981/uskladjenost-internet-trgovine-sa-zakonskim-okvirom>

Autori: @ekapija

Teme: E-commerce

Naslov: Usklađenost internet trgovine sa zakonskim okvirom

4623

(Foto: Sashkin/shutterstock.com) U savremenom dobu kontinuirane primene informaciono komunikacionih tehnologija, poslovanje putem interneta, pre svega prodaja preko interneta, postaje neizostavni deo digitalnog poslovanja. Osim tehničkog znanja, za razumevanje ove oblasti i uspešno obavljanje internet prodaje, neophodno je razumeti pravne aspekte internet prodaje, sa posebnim fokusom na zaštitu prava potrošača. Pravilno razumevanje i primena zakonskog okvira internet prodaje doprineće da identifikujete potencijalne pravne izazove, smanjite rizik od poseta tržišne inspekcije, uspešno upravljate potrošačkim prigovorima i sprečite sankcije koje su posledica neusklađenog poslovanja i nepoštovanja zakona. Teme seminara: • Pravni okvir internet prodaje • Modeli internet prodaje: prodaja - webshop, prodaja preko platforme, dropshipping, prodaja preko društvenih mreža • Zakonski uslovi za obavljanje internet prodaje • Tri faze internet prodaje: predugovorna faza, faza prodaje, postprodajna faza • Isticanje cena i deklaracija u webshopu • Izdavanje (e)fiskalnih računa • Dokumentacija koja prati robu u e-trgovini • Načini plaćanja u internet prodaji • Vaučer - sredstvo plaćanja ili prodajni podsticaj za potrošače • Zašto je dostava do vrata važna • Zakonska prava potrošača u internet trgovini • Kako pravilno upravljati potrošačkim reklamacijama • Čija je odgovornost kod oštećenog ili izgubljenog paketa u internet trgovini • Kada je najbolje organizovati akciju ili sniženje u webshopu • Značaj programa lojalnosti u internet prodaji • Obavezni obrasci i akti (knjiga reklamacija, KEP knjiga) • Šta je nepoštena poslovna praksa i kako je izbeći • Inspekcijski nadzor u internet trgovini • Saveti i preporuke za uspešnu internet prodaju PREDAVAČ Nevena Praizović, master pravica ekonomske analize prava Masterirala je u oblasti Prava Potrošača, u okviru koje je pisala i svoju master tezu "Ciljevi i instrumenti politike zaštite potrošača". Iza sebe ima četrnaestogodišnje profesionalno iskustvo u oblasti ecommerce-a i potrošačkog prava. Svoju ekspertizu je koristila u Ministarstvu trgovine, turizma i telekomunikacija gde je bila zaposlena i učestvovala u pripremi i pisanju zakonodavnog okvira u oblasti trgovine, elektronske trgovine i zaštite potrošača. Takođe, poseduje iskustvo u sprovođenju EU IPA projekata u oblasti zaštite potrošača (ovaj fond namenjen je pružanju podrške zemljama kandidatima, kao i potencijalnim kandidatima za članstvo u EU), u okviru kojih je dala doprinos sprovođenju zakonodavnih projektnih komponenti. Autor je i brojnih stručnih pravnih tekstova i komentara iz oblasti trgovine, internet trgovine i zaštite potrošača. Trenutno radi na poziciji Legal Affairs Manager u Ananas e-Commerce d.o.o. KOTIZACIJA 10.000,00 dinara po učesniku (bez PDV) CILJ seminara je da trgovcima, pre svega malim i srednjim preduzećima, približi značaj internet prodaje u savremenom digitalnom dobu i ukaže na prednosti prodaje roba/usluga preko interneta, uz puno poštovanje zakonskog okvira koji ovu oblast reguliše, uključujući zaštitu prava potrošača. Uz upoznavanje sa zakonskim okvirom (Zakon o zaštiti potrošača, Zakon o trgovini, Zakon o elektronskoj trgovini) i primerima iz prakse, učesnici će steći znanja i veštine kako da uspostave svoje elektronske prodavnice i/ili unaprede svoju elektronsku prodaju, bilo da prodaju obavljaju putem svojih webshop-ova, bilo putem ecommerce platformi. Razumevanje pravnih aspekata internet prodaje je ključno u identifikaciji potencijalnih pravnih problema i sporova, ujedno i smanjenje rizika od mogućih sankcija zbog nepoštovanja regulatornog okvira, u sve u cilju uspostavljanja fer odnosa sa potrošačima kao krajnjima korisnicima roba/usluga. POLAZNICI dobijaju: osveženje na pauzama, radni materijal, sertifikat PKS o odslušanom seminaru SEMINAR je namenjen: Trgovcima, malim i srednjima preduzećima i/ili njihovim in-house pravnicima, kao i team liderima zaduženim za reklamacije potrošača i korisničko iskustvo. Takodje, program je od izuzetnog značaja za kompanije koje svoje proizvode i usluge plasiraju putem interneta potrošačima, a koje u okviru svog poslovanja imaju integrisanu compliance f-ju (compliance officer) zaduženu za usklađenost poslovanja sa zakonskim okvirom i najboljom poslovnom praksom. Seminaru mogu prisustvovati i početnici, lica koja tek stupaju u preduzetnički svet" i potrebna su im ključna znanja i veštine da startuju prodaju svojih proizvoda/usluga putem interneta. Privredna komora Srbije, Beogradska 39, 11000 Beograd +381 66 875 10 10 ili 011 41 49 421 I I I www.pks.rs

Vreme: 25.09.2026 09:14

Medij: nedeljnik.rs

Link: <https://www.nedeljnik.rs/sa-41-na-58-mejkers-labova-u-srednjim-skolama-sirom-srbije-najvece->

Autori: Redakcija

Teme: E-commerce

Naslov: Sa 41 na 58 Mejkers labova u srednjim školama širom Srbije: najveće širenje mreže učionica budućnosti do sada

4140

Više od 32.000 učenika i 3.200 nastavnika širom Srbije već ima pristup Mejkers labovima - savremenim školskim prostorima u kojima mladi kroz praktičan rad, nove tehnologije i timske projekte razvijaju znanja, veštine i ideje za budućnost. Mreža, koja danas povezuje 41 srednju školu u 32 grada, nastavlja da raste, ove godine rekordno: do kraja 2026. [...]

Više od 32.000 učenika i 3.200 nastavnika širom Srbije već ima pristup Mejkers labovima - savremenim školskim prostorima u kojima mladi kroz praktičan rad, nove tehnologije i timske projekte razvijaju znanja, veštine i ideje za budućnost. Mreža, koja danas povezuje 41 srednju školu u 32 grada, nastavlja da raste, ove godine rekordno: do kraja 2026. biće otvoreno još 17 Mejkers labova u 13 gradova, pa će ovakve prostore imati ukupno 58 srednjih škola. Inicijativu je 2022. godine pokrenula Grupa za obrazovanje, predvođena Nordeus fondacijom i Dostignućima mladih u Srbiji, sa dugoročnim ciljem da savremene uslove za praktično i interdisciplinarno učenje učini dostupnim učenicima širom zemlje. Razvoj nacionalne mreže godinama podržavaju partneri Bosch Srbija, Ceresit, EPSON, IKEA, ROMA Company i Tarkett, a ove godine pridružuje im se i kompanija Ananas E-Commerce, koja je obezbedila smart televizore i deo računara za nove Mejkers labove, kao i Srpsko filantropsko udruženje (SPA), čija je podrška omogućila čak i pokretanje novih STEM programa i dodatna ulaganja u obuke nastavnika. "Naš zajednički cilj nije samo da škole dobiju novu opremu i prostor, već da nastavnici dobiju podršku a što više mladih priliku da stvara kroz primenu znanja. Do kraja 2030. fokus je da izgradimo više od 100 Mejkers labova, čime će približno trećina svih srednjih škola biti deo mreže. Pričamo o inicijativi koja menja način na koji desetine hiljada mladih širom Srbije uči, stvara i razmišlja o svojoj budućnosti", izjavio je Miloš Đurićanin, direktor strategije i razvoja Nordeus fondacije.

Uz nacionalne partnere, oko pojedinačnih škola sve češće se okupljaju i lokalne kompanije i pojedinci, čime Mejkers labovi postaju mesta na kojima se povezuju učenici, nastavnici, privreda i lokalna zajednica i zajedno stvaraju nove prilike za mlade.

Od Raške do Sremske Mitrovice: još 17 škola dobija Mejkers labove

Novi ciklus otvaranja počinje 28. septembra u Zemunskoj gimnaziji, a do 19. novembra svih 17 škola će se pridružiti Mejkers mreži.

Svoje učionice budućnosti dobiće Zemunska gimnazija, Gimnazija "Miloš Savković" u Arandjelovcu, Gimnazija Kruševac, Gimnazija Raška, Gimnazija Tutin, Gimnazija "9. maj" i Elektrotehnička škola "Nikola Tesla" u Nišu, Mašinsko-elektrotehnička škola u Paraćinu, Četvrta gimnazija u Beogradu, Gimnazija "Vuk Karadžić" u Trsteniku, Gimnazija "Vuk Karadžić" u Loznici, Valjevska gimnazija, Tehnička škola "Pavle Savić" u Novom Sadu, Ekonomska škola "9. maj" u Sremskoj Mitrovici, Tehnička škola u Zaječaru, Hemijsko-prehrambena tehnološka škola u Beogradu i Mašinska škola "Radoje Dakić" u Beogradu.

Od učionice do stvarnog sveta

Mejkers labovi nastali su po uzoru na model Učionice budućnosti, Organizacije European Schoolnet - mreže koja okuplja 34 evropska ministarstva obrazovanja. Njihova ideja je jednostavna: da škola ne bude samo mesto u kojem se znanje usvaja, već i mesto u kojem se stečeno znanje koristi za

Vreme: 25.09.2026 09:14

Medij: nedeljnik.rs

Link: <https://www.nedeljnik.rs/sa-41-na-58-mejkers-labova-u-srednjim-skolama-sirom-srbije-najvece->

Autori: Redakcija

Teme: E-commerce

Naslov: Sa 41 na 58 Mejkers labova u srednjim školama širom Srbije: najveće širenje mreže učionica budućnosti do sada

istraživanje, eksperimentisanje i rešavanje konkretnih problema.

U ovim prostorima učenici rade na projektima, koriste savremenu opremu i tehnologije, eksperimentišu i razvijaju sopstvene ideje, bilo u okviru redovne nastave ili vannastavnih aktivnosti. Na taj način povezuju znanja iz različitih predmeta, razvijaju digitalne i preduzetničke veštine, timski rad, kritičko razmišljanje, kreativnost i sposobnost rešavanja problema.

Mejkers labovi danas postoje u srednjim školama različitih profila, od gimnazija, do tehničkih, mašinskih, poljoprivrednih, ekonomskih i hemijskih škola. Istovremeno, 60 odsto srednjih škola u Srbiji učestvuje u programima Grupe za obrazovanje, čiji je cilj da učenicima pruži više prilika da znanje stečeno u školi povežu sa stvarnim svetom, savremenim zanimanjima i potrebama privrede i šire zajednice.

Vreme: 25.09.2026 08:32

Medij: fermarket.rs

Link: <https://fermarket.rs/od-raske-do-sremske-mitrovice-17-skola-dobija-ucionice-buducnosti/>

Autori: Redakcija

Teme: E-commerce

Naslov: Od Raške do Sremske Mitrovice: 17 škola dobija učionice budućnosti

13829

Sa 41 na 58 Mejkers labova Foto: V. Veličković- Nordeus fondacija Sa 41 na 58 Mejkers labova u srednjim školama širom Srbije: najveće širenje mreže učionica budućnosti do sada Beograd . - Više od 32.000 učenika i 3.200 nastavnika širom Srbije već ima pristup Mejkers labovima - savremenim školskim prostorima u kojima mladi kroz praktičan rad, nove tehnologije i timske projekte razvijaju znanja, veštine i ideje za budućnost. Mreža, koja danas povezuje 41 srednju školu u 32 grada, nastavlja da raste, ove godine rekordno: do kraja 2026. biće otvoreno još 17 Mejkers labova u 13 gradova, pa će ovakve prostore imati ukupno 58 srednjih škola. Inicijativu je 2022. godine pokrenula Grupa za obrazovanje, predvođena Nordeus fondacijom i Dostignućima mladih u Srbiji, sa dugoročnim ciljem da savremene uslove za praktično i interdisciplinarno učenje učini dostupnim učenicima širom zemlje. Razvoj nacionalne mreže godinama podržavaju partneri Bosch Srbija, Ceresit, EPSON, IKEA, ROMA Company i Tarkett, a ove godine pridružuje im se i kompanija Ananas E-Commerce, koja je obezbedila smart televizore i deo računara za nove Mejkers labove, kao i Srpsko filantropsko udruženje (SPA), čija je podrška omogućila čak i pokretanje novih STEM programa i dodatna ulaganja u obuke nastavnika. "Naš zajednički cilj nije samo da škole dobiju novu opremu i prostor, već da nastavnici dobiju podršku a što više mladih priliku da stvara kroz primenu znanja. Do kraja 2030. fokus je da izgradimo više od 100 Mejkers labova, čime će približno trećina svih srednjih škola biti deo mreže. Pričamo o inicijativi koja menja način na koji desetine hiljada mladih širom Srbije uči, stvara i razmišlja o svojoj budućnosti", izjavio je Miloš Đurićanin, direktor strategije i razvoja Nordeus fondacije. Uz nacionalne partnere, oko pojedinačnih škola sve češće se okupljaju i lokalne kompanije i pojedinci, čime Mejkers labovi postaju mesta na kojima se povezuju učenici, nastavnici, privreda i lokalna zajednica i zajedno stvaraju nove prilike za mlade. Od Raške do Sremske Mitrovice: još 17 škola dobija Mejkers labove Novi ciklus otvaranja počinje 28. septembra u Zemunskoj gimnaziji, a do 19. novembra svih 17 škola će se pridružiti Mejkers mreži. Svoje učionice budućnosti dobiće Zemunska gimnazija, Gimnazija "Miloš Savković" u Aranđelovcu, Gimnazija Kruševac, Gimnazija Raška, Gimnazija Tutin, Gimnazija "9. maj" i Elektrotehnička škola "Nikola Tesla" u Nišu, Mašinsko-elektrotehnička škola u Paraćinu, Četvrta gimnazija u Beogradu, Gimnazija "Vuk Karadžić" u Trsteniku, Gimnazija "Vuk Karadžić" u Loznici, Valjevska gimnazija, Tehnička škola "Pavle Savić" u Novom Sadu, Ekonomska škola "9. maj" u Sremskoj Mitrovici, Tehnička škola u Zaječaru, Hemijsko-prehrambena tehnološka škola u Beogradu i Mašinska škola "Radoje Dakić" u Beogradu. Od učionice do stvarnog sveta Mejkers labovi nastali su po uzoru na model Učionice budućnosti, Organizacije European Schoolnet - mreže koja okuplja 34 evropska ministarstva obrazovanja. Njihova ideja je jednostavna: da škola ne bude samo mesto u kojem se znanje usvaja, već i mesto u kojem se stečeno znanje koristi za istraživanje, eksperimentisanje i rešavanje konkretnih problema. U ovim prostorima učenici rade na projektima, koriste savremenu opremu i tehnologije, eksperimentišu i razvijaju sopstvene ideje, bilo u okviru redovne nastave ili vannastavnih aktivnosti. Na taj način povezuju znanja iz različitih predmeta, razvijaju digitalne i preduzetničke veštine, timski rad, kritičko razmišljanje, kreativnost i sposobnost rešavanja problema. Mejkers labovi danas postoje u srednjim školama različitih profila, od gimnazija, do tehničkih, mašinskih, poljoprivrednih, ekonomskih i hemijskih škola. Istovremeno, 60 odsto srednjih škola u Srbiji učestvuje u programima Grupe za obrazovanje, čiji je cilj da učenicima pruži više prilika da znanje stečeno u školi povežu sa stvarnim svetom, savremenim zanimanjima i potrebama privrede i šire zajednice. Nacionalni partneri Mejkers lab inicijative O Ananasu E-Commerce Ananas E-Commerce je regionalna e-commerce kompanija i deo Delta Holdinga, osnovana 2021. godine sa ciljem da postavi nove standarde internet trgovine u regionu. Danas Ananas posluje na tržištima Srbije, Severne Makedonije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore, razvijajući ekosistem koji povezuje kupce, trgovce, brendove i partnere na jednoj tehnološki naprednoj platformi. Sa više od 1,2 miliona proizvoda u ponudi i višemilionskim posetama na mesečnom nivou, Ananas kontinuirano ulaže u razvoj korisničkog iskustva, tehnologije, logistike i novih usluga. Pored marketplace platforme, kompanija razvija sopstvena logistička i efulfillment rešenja, kao i AdTech, FinTech i druge servise koji doprinose daljem razvoju e-commerce tržišta. Ananas je dobitnik ICERTIAS Best Buy Award priznanja za najbolji odnos cene i kvaliteta među e-commerce trgovcima u Srbiji. O kompaniji Bosch Bosch je u Srbiji zvanično prisutan od 1996. godine i danas u našoj zemlji posluje na dve lokacije - u centrali na Novom Beogradu i fabrici u Pećincima. Fokusiran na razvoj novih tehnologija, Bosch u Srbiji pokriva različite oblasti poslovanja - od proizvodnje električne i elektronske opreme za motorna vozila, preko distribucije širokog asortimana Bosch proizvoda, pa sve do pružanja usluga, pre svega kroz inovativne projekte u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija i automotive aftermarket industrije, za koju se u Beogradu nalazi globalni Bosch centar kompetencija. U Beogradu se takođe nalazi i Bosch inženjerski centar, u kojem se razvijaju softverska i servisna rešenja za povezane tehnologije. Svoju prvu fabriku u Srbiji kompanija otvara 2013. godine i ona je danas jedna od najvećih Bosch fabrika za proizvodnju sistema brisača u Evropi. Iste godine Bosch u Srbiji je postao i pionir uvođenja programa

Vreme: 25.09.2026 08:32

Medij: fermarket.rs

Link: <https://fermarket.rs/od-raske-do-sremske-mitrovice-17-skola-dobija-ucionice-buducnosti/>

Autori: Redakcija

Teme: E-commerce

Naslov: Od Raške do Sremske Mitrovice: 17 škola dobija učionice budućnosti

dualnog obrazovanja, koji svake godine uspešno pohađa nekoliko desetina učenika. Vodeći se sloganom "Tehnologija za život", Bosch teži da svojim proizvodima budi entuzijazam, poboljšava kvalitet života i doprinosi očuvanju prirodnih resursa. O kompaniji Henkel / Ceresit Henkel u Srbiji posluje od 2002. godine, sa poslovnim sektorima Consumer Brands i Adhezivi Tehnologije. Kompanija ima sedište u Beogradu i proizvodne lokacije u Kruševcu i Indiji, a njen portfolio obuhvata poznate brendove iz oblasti deterdženata, kućne hemije, nege kose i tela, kao i lepkova, zaptivnih masa i funkcionalnih premaza - za industrijsku primenu, za potrošače, zanatlije i građevinski sektor. Zahvaljujući proizvodnoj lokaciji u Kruševcu, kompanija se već nekoliko godina nalazi na listi Top 10 izvoznih kompanije iz Srbije, snabdevajući tržišta širom sveta. Proizvodna lokacija u Kruševcu se kontinuirano razvija kroz ulaganja u savremene tehnologije i održiva rešenja. Pored najsavremenijih pogona sa tehnologijama za proizvodnju različitih brendova kućne hemije, na lokaciji se nalazi i najveća Henkelova solarna instalacija na svetu i regionalno automatizovano skladište. Sa tradicijom dugom više od 100 godina, Ceresit je jedan od najpoznatijih brendova Henkelovog sektora Adhezivi Tehnologije i jedan od vodećih brendova u oblasti građevinskih materijala. Henkel Srbija je 2007. godine otvorio Ceresit fabriku u Indiji za proizvodnju građevinskih lepkova, što predstavlja prvu Henkelovu grinfild investiciju u Srbiji. O kompaniji Epson Epson je globalni lider na polju tehnologije posvećen cilju da postaje nezamenjiv za društvo kada je u pitanju povezivanje ljudi, stvari i informacija uz pomoć svojih originalnih, efikasnih, kompaktnih i preciznih tehnologija. Kompanija je fokusirana na inovacije i prevazilaženje očekivanja kupaca u inkdžet tehnologiji, vizuelnim komunikacijama, prenosivim uređajima i robotici. Epson je ponosan na svoje doprinose u razvijanju održivog društva i na stalne napore ka ostvarivanju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih nacija. Predvođena japanskom korporacijom Seiko Epson, međunarodna Epson grupa ostvaruje godišnju prodaju od preko bilion japanskih jena. Od septembra 2024. Epson postaje i jedan od nacionalnih partnera inicijative Mejkers labova sa ciljem da se izgradi sistem podrške srednješkolskom obrazovanju u Srbiji. Posvećeni negovanju budućih talenata, za cilj ima da kvalitetno obrazovanje dopre do dece, bez obzira na njihovo geografsko ili socio-ekonomsko poreklo. EcoTank štampači, osim što su energetske efikasni, dolaze sa dovoljno mastila za štampu i do tri godine i pružaju dugotrajno i održivo rešenje za škole. Laserski projektori pretvaraju svaku ravnu površinu u alatku za učenje, optimizujući ograničeni prostor u učionici i omogućujući uzbudljivu interaktivnu saradnju i podsticanje na angažovanje svih u učionici. O Ingka Grupi Sa IKEA maloprodajom na 31 tržištu, Ingka Grupa je najveći IKEA maloprodajni lanac i predstavlja 88 posto IKEA maloprodaje. Strateški je partner za razvoj i inovacije IKEA poslovanja i pomaže u definisanju zajedničkih IKEA strategija. Ingka Grupa poseduje i upravlja IKEA prodajnim kanalima prema franšiznim ugovorima sa Inter IKEA Systems B.V. Podrazumeva tri poslovna područja: IKEA Retail, Ingka Investments i Ingka Centres. Više pročitajte na www.ingka.com. O kompaniji Roma company ROMA COMPANY je privredno društvo za trgovinu, proizvodnju i usluge osnovano 1992. godine sa sedistem u Zemunu, Milana Rešetara br.11. Bavimo se prometom boja i lakova, lepkova, termo fasada, molerskog pribora alata, tapeta i ostalih proizvoda za završne radove u građevinarstvu. Imamo preko 180 zaposlenih, četiri veleprodajna centra u Srbiji i jedan u Crnoj Gori i 12 maloprodajnih objekata u Srbiji. U našem asortimanu su proizvodi većine renomiranih proizvođača kako iz zemlje tako i iz sveta. Robu uvozimo iz Nemačke, Holandije, Grčke, Italije, Irske, Belgije, Kine, Kanade, SAD. Roma company je najveći distributer proizvoda za završne radove u građevinarstvu u Srbiji sa više od 4.000 registrovanih kupaca uglavnom trgovaca, zanatlija, izvođača radova. U proteklih 20 godina izdajemo časopis "Ton energija boja" i distribuiramo ga besplatno našim kupcima i poslovnim partnerima. O Srpskom filantropskom udruženju Srpsko filantropsko udruženje, osnovano 2020. godine, je neprofitna dobrotvorna organizacija registrovana u Njujorku kao 501(c)(3), sa misijom da ostavi trajno pozitivan uticaj na srpsku zajednicu organizovanjem događaja i inicijativa koje podstiču ideje, slave doprinose, i inspirišu akciju. Od osnivanja, SPA je prikupio više od 500.000 dolara za projekte u Srbiji. Za više informacija: www.serbianphilanthropicassociation.org O kompaniji Tarkett Tarkett je kompanija maksimalno posvećena svojim kupcima, koja se bavi dizajniranjem podnih obloga i sportskih površina, za dobrobit ljudi, uz brigu o životnoj sredini. Širokim asortimanom proizvoda iz ponude pokriva različite tržišne segmente i već godinama opravdava ugled izvrsne kompanije, vodeće u oblasti inovativnih rešenja i održivog razvoja. Već 140 godina, inovacije, veština i dugotrajna posvećenost održivosti učinili su Tarkett globalnim liderom u najsavremenijim rešenjima za podove i sportskim površinama za sve segmente tržišta. Širok spektar proizvoda uključuje: vinil, linoleum, LVT, tekstilne ploče, tepihe, parket, laminat, veštačku travu i atletske staze. Organizacije koje čine Grupu za obrazovanje Grupa za obrazovanje osnovana je u septembru 2022. godine sa ciljem zajedničke podrške obrazovanju, predvode je: Nordeus fondacija osnovana je sa ciljem da se pomogne deci i mladima da steknu veštine, znanja i kompetence potrebne za uspeh u digitalnoj ekonomiji kroz podršku obrazovanju i razvoj podsticajnog i kreativnog okruženja. U oblasti podrške obrazovanju, fokus je na sprovođenju

Vreme: 25.09.2026 08:32

Medij: fermarket.rs

Link: <https://fermarket.rs/od-raske-do-sremske-mitrovice-17-skola-dobija-ucionice-buducnosti/>

Autori: Redakcija

Teme: E-commerce

Naslov: Od Raške do Sremske Mitrovice: 17 škola dobija učionice budućnosti

inovativnih programa zasnovanih na interdisciplinarnom pristupu, iskustvenom učenju i razvoju kompetenci za 21. vek. Dok u oblasti razvoja ekosistema kreativnih industrija, Nordeus fondacija nastavlja sa dosadašnjim naporima Nordeusa kroz sopstvene programe i udruživanjem sa brojnim kompanijama kroz organizacije poput Inicijative „Digitalna Srbija“ i Srpske gejmig asocijacije čiji je Nordeus i suosnivač. Organizacija Dostignuća mladih u Srbiji je deo globalne mreže Junior Achievement Worldwide, osnovane 1919. godine, koja obuhvata 121 zemlju na svim kontinentima i predstavlja najveći svetski program preduzetničkog obrazovanja koji godišnje pohađa više od 10 miliona učenika. Misija organizacije je priprema i osposobljavanje učenika za uspešan život i rad u savremenom svetu u kome su najveće vrednosti inovativnost i preduzetnička inicijativa. Uz podršku međunarodnih donatora i partnera iz poslovnog sektora u Srbiji, organizacija Dostignuća mladih u Srbiji već 17 godina kroz implementaciju svojih programa i aktivnosti na svim nivoima obrazovanja ukazuje na značaj preduzetničkog obrazovanja čiji su direktni ishod veća zapošljivost mladih, bolja konkurentnost na tržištu rada, osamostaljivanje i brže uključivanje u društvo kao i pokretanje sopstvenog posla, posebno u okviru programa Učenička kompanija. Inicijativa "Digitalna Srbija" (DSI) je nevladina i neprofitna organizacija koja okuplja kompanije i organizacije koje za cilj imaju da Srbija postane jedan od globalno prepoznatljivih, brzorastućih digitalnih ekosistema. DSI veruje da su inovacije, znanje i povezanost sa svetom ključni faktori za budućnost razvoja domaće digitalne ekonomije. Sa fokusom na osnaživanju startapa, primeni novih tehnologija u obrazovanju i stvaranju prilika za globalno povezivanje, ona kreira okruženje i mehanizme podrške kako bi inovativna i digitalna rešenja iz Srbije dobila prepoznatljivost na globalnom tržištu, a mladi razvili veštine za budućnost. Kroz koordinisani rad sa članovima, partnerima i širom zajednicom, DSI adresira ekosistemske izazove i teži promenama koje imaju desetostruki pozitivan efekat na celokupno društvo.

Vreme: 25.09.2026 23:14

Medij: ekspres.net

Link: <https://ekspres.net/biznis/nemci-vise-placaju-u-kesu-nego-vecina-evropljana-25-9-2026>

Autori: Ekspres.net

Teme: Bezgotovinsko plaćanje

Naslov: Nemci više plaćaju u kešu nego većina Evropljana

1265

Nemci više ne plaćaju gotovinom onoliko često kao ranije, ali i dalje koriste keš češće nego većina drugih evropskih kupaca, pokazao je godišnji izveštaj objavljen u sredu. Stanovnici Nemačke su u 2025. u proseku obavili 300 elektronskih plaćanja po osobi, navodi Bostonska konsultantska grupa (Boston Consulting Group, BCG), autor globalnog izveštaja o plaćanjima.

Analiza obuhvata sva elektronska plaćanja potrošača, uključujući kartična, na osnovu podataka Evropske centralne banke.

Nasuprot Nemačkoj, Norveška, Danska, Švedska i Finska imaju najviše elektronskih transakcija po stanovniku - oko 700.

Prosek za Evropsku uniju iznosi oko 400.

Broj transakcija po stanovniku u Nemačkoj, međutim, raste brže - oko 10 odsto, dok je prosek EU osam odsto.

Nemci sustižu druge kada je reč o digitalnim plaćanjima, ali i ostaju verni gotovini, rekao je stručnjak BCG za plaćanja i transakciono bankarstvo Markus Ampenberger.

Trend ka društvu sa sve manje gotovine se ubrzava.

Nemačka centralna banka je u svom dvogodišnjem izveštaju u junu navela da se prošle godine gotovina koristila u samo 45 odsto transakcija, u odnosu na 51 odsto 2023.

Stariji ljudi, osobe sa zdravstvenim problemima ili nižim primanjima, kao i oni bez digitalnog iskustva, češće koriste gotovinu.

Vreme: 25.09.2026 14:30

Medij: sportal.blic.rs

Link: <https://sportal.blic.rs/prica/lutrija-srbije-online-nove-igre-instant-lutrija-202609251229055593>

Autori: Redakcija

Teme: Bezgotovinsko plaćanje

Naslov: Šta novo stiže iz Lutrije Srbije: Brze igre, instant lutrija i novi sajt lutrija.rs

4061

Otkrijte sve novitete na sajtu lutrija.rs: instant lutrija, brze igre, e-srećke i mobilna aplikacija. Nastavite čitati.

Bilo da ste ljubitelj tradicionalnog izvlačenja brojeva ili tražite dinamičniju zabavu u hodu, nova online lutrija Srbije na redizajniranom portalu donosi širok spektar noviteta. Prvi izbor za sve ljubitelje igara na sreću jeste zvanična Državna lutrija Srbije (lutrija.rs), koja je spojila tradiciju i najnovije tehnološke trendove na jednom mestu. Sportske vesti Da li veštačka inteligencija može da pogodi loto sedmicu? Pitali smo ChatGPT loto model koje AI loto brojeve predlaže Instant lutrija Lutrije Srbije - Zabava u svakom trenutku bez čekanja na izvlačenje Jedna od najvećih novina na portalu jeste kategorija u kojoj se nalazi instant lutrija, stvorena za sve koji vole brze odluke i trenutna uzbuđenja. Za razliku od klasičnih kola gde se izvlačenje čeka do utorka ili petka, ovde ishod saznajete u samom trenutku odigravanja. Lutrija Srbije je u ponudu uvrstila inovativne naslove zasnovane na omiljenim konceptima. Igrači sada mogu isprobati naslove kao što su Instant Loto 7, Instant Loto 5 i Instant Pick 3, koji donose dobro poznatu logiku izbora brojeva, ali u ubrzanom formatu. Pored njih, veliki hit je i Instant Točak sreće, gde jedan okret može doneti sjajne dobitke. Svi ljubitelji jednostavne i brze akcije mogu istražiti šta sve nudi instant lutrija na lutrija.rs. Brze igre i e-srećke - Digitalni dodir sreće na jedan klik Pored instant formata, u fokus ulaze i brze igre koje kombinuju vizuelno atraktivne animacije i dinamiku modernih digitalnih igara. Lutrija Srbije je pripremila bogat asortiman igara koje odgovaraju različitim ukusima i stilovima igranja. Posebnu pažnju privlače digitalne srećke online, poznatije i kao e-srećke. Umesto odlaska na uplatno mesto i fizičkog grebanja folije, sada su dostupne greb greb srećke online koje pružaju isti osećaj iščekivanja direktno na ekranu telefona ili računara. Pored njih, u ponudi su i popularne dinamične igre kao što su Mini bingo, Instant Blackjack i Keno, koje pružaju raznovrsnost u svakom trenutku. Najnovije e-srećke Lutrije Srbije možete isprobati bilo kada, uz potpunu transparentnost i sigurnost. Kako do igre: Loto online registracija, prijava i jednostavna loto online uplata Ulazak u svet novih digitalnih igara nikada nije bio lakši. Da biste isprobali sve pogodnosti koje nudi redizajnirani portal, prva adresa je zvanična stranica gde se vrši loto online registracija. Proces traje svega nekoliko minuta - potrebno je uneti osnovne podatke i potvrditi identitet. Nakon što je prijava na nalog uspešno završena, igračima je na raspolaganju brza i sigurna loto online uplata putem platnih kartica ili drugih podržanih kanala. Pitanja i odgovori Kako se igra Lutrija Srbije online? Lutrija Srbije online se igra veoma jednostavno kreiranjem korisničkog naloga na zvaničnom sajtu lutrija.rs. Dosadašnja loto online iskustva korisnika pokazuju da su navigacija i odabir igara prilagođeni i početnicima i iskusnim igračima. Šta je instant lutrija i kako se igra? Instant lutrija predstavlja skup digitalnih igara kod kojih se rezultat i potencijalni dobitak saznaju odmah nakon odigravanja kombinacije ili okretanja točka, bez čekanja na zakazana izvlačenja. Koje su nove brze igre na lutrija.rs? Nove brze igre na sajtu obuhvataju naslove kao što su Instant Loto 7, Instant Loto 5, Instant Pick 3, Instant Točak sreće, Mini bingo, Instant Blackjack i Keno. Da li je igranje na lutrija.rs bezbedno i legalno? Da, igranje na portalu lutrija.rs je u potpunosti bezbedno, legalno i pod direktnom kontrolom državnih organa Republike Srbije. Kako se registrovati i uplatiti na lutrija.rs? Registracija se vrši klikom na dugme za registraciju na sajtu lutrija.rs i popunjavanjem ličnih podataka, dok se uplata sredstava obavlja bezbedno

Vreme: 25.09.2026 14:30

Medij: sportal.blic.rs

Link: <https://sportal.blic.rs/prica/lutrija-srbije-online-nove-igre-instant-lutrija-2026092512290555593>

Autori: Redakcija

Teme: Bezgotovinsko plaćanje

Naslov: Šta novo stiže iz Lutrije Srbije: Brze igre, instant lutrija i novi sajt lutrija.rs

putem platnih kartica ili e-bankinga. Igre na sreću namenjene su isključivo osobama starijim od 18 godina. Igrajte odgovorno - igre na sreću služe za zabavu i ne predstavljaju način za rešavanje finansijskih problema.

Vreme: 25.09.2026 12:53

Medij: telegraf.rs

Link: <https://ubranje.telegraf.rs/nauka-i-privreda/4403071-gde-je-srbija-na-putu-stvaranja-digitalne->

Autori: Bojana Petrović

Teme: Bezgotovinsko plaćanje

Naslov: Gde je Srbija na putu stvaranja digitalne suverenosti i zašto je ovo goruća tema? Anketa otkriva tri razloga

3322

Danas je u Privrednoj komori Srbije (PKS) otvorena jednodnevna konferencija na temu suverene cloud infrastrukture. U uvodnom obraćanju prisutne su pozdravili predsednik PKS Marko Čadež i gost iz Frankfurta, Oliver Blind-Galtis, potpredsednik kompanije Nextcloud GmbH. Stručnjak za cloud definisao je digitalnu suverenost još na početku, istakavši da se može odrediti kao stepen kontrole koji institucija, organizacija, vlada ili pojedinac ima nad podacima koje prikupljaju, kreiraju i čuvaju za svoje potrebe i sa kojima rade, bilo da su u lokalu ili u oblaku (cloud). "Zašto je ovo trenutno tema o kojoj svi pričaju? Pitali smo naše kupce i oni uglavnom navode tri razloga. Prvi je dostupnost usluga. Drugi razlog je trošak. Treći odgovor je bila špijunaža, što me je malo iznenadilo, ali ako pogledamo malo dublje, strane obaveštajne službe imaju dozvolu da pomažu svojim industrijama", naveo je Blind-Galtis. Objasnio je i svaki od razloga navodeći da usluge mogu biti pokrenute i održavane preko okeana, ali da to što su dostupne danas ne garantuje da će biti dostupne i sutra. "Možda ste svi čitali o slučaju sa nekim članovima Međunarodnog krivičnog suda, gde su im odjednom, od juče do danas, blokirane američke usluge. Ne samo u poslovnom smislu sa imejlovima i dokumentima, već i privatno sa kreditnim karticama itd. Trenutno smo u projektu sa MKS-om da im pružimo drugo rešenje u pogledu poslovanja. Ili, šta ako u Evropi budu donete odluke koje ne odgovaraju nekoj drugoj državi, možda dođe do dodatnih zabrana", obrazložio je. U vezi sa troškom, kao drugim razlogom, ističe da velike tehnološke kompanije (Big Tech) takođe insistiraju na digitalnoj suverenosti, te da to povećava cenu njihovih usluga. "Naplatiće više novca ako to označe kao digitalnu suverenost, potpuno sam uveren da će se to desiti. Ili setite se tarifa. Šta ako tarife budu uvedene na digitalne usluge u budućnosti?", postavio je pitanje. U vezi sa važnošću ove teme govorio je i Čadež. On je istakao da suvereni cloud više od mesta za čuvanje fajlova. "To je temelj na kome kompanija uvodi veštačku inteligenciju bezbedno, pod svojom kontrolom, po evropskim pravilima i to je ono što je čini mi se veoma važno da shvatimo. Srbija ne počinje od nule infrastrukturno, znamo da Srbija ima dobre kapacitete i vrstu suverene infrastrukture i državni data centar i superračunare, razvijanje jezičkih modela i mnogo toga. Zašto to pominjemo ovde na konferenciji o cloudu jeste da upravo povežemo te priče. Ne postoji AI suverenitet ako ne znamo gde su nam kritični podaci, ko ih obrađuje i na kakvoj infrastrukturi rade", istakao je on. Dodaje da je javni sektor već preselio podatke u suvereni cloud, ali da ostatak privrede tek čeka, kako ju je nazvao, velika migracija. "Naša uloga jeste da budemo most u toj migraciji, da pomognemo kompanijama da regulativu prevedemo na jezik poslovanja i da pokušamo da što je moguće bolje utičemo i na propise, na to kakvi će se propisi u budućnosti donositi i da se obezbedimo da naše firme mogu da budu konkurentne na evropskom tržištu", ocenio je Čadež. U nastavku dana predviđeno je održavanje dva panela sa 13 panelista koji će govoriti na teme EU regulatorni okvir za cloud kao konkurentna prednost srpskih ICT kompanija i Suverena cloud infrastruktura u regulisanim sektorima Srbije. (Ubrzanje.rs)

Vreme: 25.09.2026 10:00

Medij: b92.net

Link: <https://www.b92.net/tehnopolis/gejming/270485/uskoro-cete-moci-da-placate-playstation->

Autori: B92.net

Teme: Bezgotovinsko plaćanje

Naslov: Uskoro ćete moći da plaćate PlayStation kontrolerom?

2180

Kompanija Sony patentirala je sistem koji bi mogao da znatno pojednostavi kupovinu igara i dodatnog sadržaja na PlayStation konzolama.

Miguel Lagoa / Shutterstock.com

Prema patentu pod nazivom "Video Game Controller-Driven Information Transfer", korisnici bi mogli da plate igru, dodatne nivoe ili skinove tako što bi kreditnu karticu ili pametni telefon prislonili uz PlayStation kontroler. Sistem bi podržavao i poklon-kartice.

Patent je prvi put podnet u martu 2025. godine, ali je javno objavljen tek 17. septembra ove godine, nakon čega je privukao pažnju javnosti. U dokumentu se nalaze i ilustracije koje prikazuju kako bi sistem mogao da funkcioniše.

Na jednoj od ilustracija televizor prikazuje pitanje "Da li želite da kupite ovu igru?", dok se pored PS5 DualSense kontrolera nalazi pametni telefon. Drugi primer prikazuje poruku "Poklon-kartica primljena!", što bi moglo da znači da korisnici više ne bi morali ručno da unose dugačke kodove za dopunu PlayStation Store naloga.

BONDART PHOTOGRAPHY / Shutterstock.com

Patent predviđa i mogućnost da korisnik bude pozvan da kupi igru nakon što isproba demo verziju u prodavnici ili na nekom događaju. Plaćanje bi se obavljalo nakon prisanjanja kartice ili telefona uz kontroler, mada za sada nije poznato da li bi korisnik morao dodatno da se prijavi na svoj PlayStation nalog.

Sony u patentu pominje korišćenje NFC i Bluetooth tehnologija, zbog čega postoji mogućnost da bi u proces mogla da bude uključena i PlayStation aplikacija za pametne telefone. Ipak, patent ne ukazuje na to da će ova tehnologija biti deo buduće PlayStation konzole ili novog kontrolera. Ilustracije jasno prikazuju postojeći PS5 i DualSense.

mkfilm / Shutterstock.com

Iako se poslednjih godina pojavljuju glasine o PlayStationu 6, uključujući mogućnost lansiranja već 2027. godine, trenutno nema potvrde da je novi sistem plaćanja povezan sa tom konzolom. Važno je naglasiti da samo postojanje patenta ne znači da će tehnologija zaista biti uvedena u komercijalne proizvode. Kompanije često patentiraju ideje koje nikada ne stignu do korisnika, pa za sada nema garancija da će Sony ovu funkciju implementirati na budućim PlayStation uređajima.

